

F. WAYNE MAC LEOD

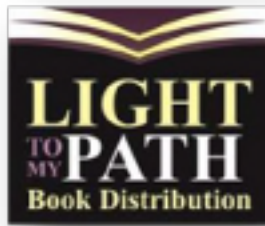
APUKOKINIO

*Aitapoete
naka Yokana
lokalaunan
koukot noka
Patmos*

APUKOKINIO

*Aitapoete naka Yokana
lokalaunan koukot noka Patmos*

F. Wayne Mac Leod

Light To My Path Book Distribution
Sydney Mines, Nova Scotia CANADA

APUKOKINIO

Revised September 2015

Copyright © 2022 by F. Wayne Mac Leod

Apedorosio kere eyuwaritai. Emamei adio wadikaete naka eitabo Kano Na itolomunio kopone edio kere komamei aiwadikaet Na itijenunit acamakinio kane ejai ekewadikan.

Ikokoron kere nu itosomatai, kidimikito itetemunitai, elemunitai KO New International Version loka Ebaibuli (Copyright © 1973, 1978, 1984 International Bible Society. Itosomatai keda apedorosio nuka Zondervan Bible Publishers, Apedorosio kere eyuwaritai.)

Amalan Na epol nejai ekasiomaka nu kopot kitogogongot ka awanyanarak:

Diane Mac Leod, Pat Schmidt, Danielle Warankie

Ikoto da aisukunyikin amalan mama ejai ejakait Okiror Moses kanu agangat ke aijul eitabo lo toma angajep naka Ateso kacut echokon Ochuli Israel kanu akecobeu Na airerior nuiwadikatai kaitogogongor angetakinio naka aswam. Kidar Ejakait Yesu, Amen.

AINAPETA

NUK'ONGAREN.....	5
1 - APUKOKINIO NAKA YESU KRISTO.....	7
2 - AITAPOETE NAKA OKOKU LOKA ETUNGANAN	15
3 - EKANISA LOKOTOMA EPESO	21
4 - EKANISA LOKOTOMA UMURUNA.....	29
5 - EKANISA LOKOTOMA PERUGAMO	35
6 - EKANISA LOKOTOMA SUATIRA	41
8 - EKANISA LOKOTOMA ILADELUPIA	53
9 - EKANISA LOKOTOMA LAODIKIA	59
10 - EKEK LOENGAAR TOMA AKUJ.....	67
11 - EITABO LOKIWADIKATAI.....	75
12- APUKORIO NAKA AIPUCETA.....	81
13 - ILUKUMIN 144,000 KA ITUNGA LUIPU NOI.....	89
14- AIPUCET NAKIKANYETKAAREI KA ARUO NAKA ARUPEPE	97
15 - EMALAIKA KA EITABO LOIWADIKATAI IWAITIN KERE	105
16 - EKAJENAK IAREI	111
17 - ARUO NAKA ARUPEPE NAKIKANYETKAAREI	117
18 - ABERU, IKOKU, KA APIU.....	123
19 - ETIANG EDOKUKIN ANGOLOL	131
20 - ETIANG ELOMUNI KAKWAP	137
21 - AYOERE KA 144,000.....	143
22 - AIDWENY NAKA AKWAP	147
23 - KOLOTO KOBUKOSI ATANYIA AKANYKAAREI.....	153

24 - ABERU IBOEI KOTIANG	159
25 - EBIROR BABULON	163
26 -AIBIROR NAKA ETIANG KA INABIN NUKA ENGALAK	167
27 - KIKAM APIU KOCAKAK AIPANY	173
28 - ERE LOKAPOLON YERUSALEM	177
29 - ANGETAKINET NA AITAPOET.....	181
30 - AINYAKAKIN BOBO ATUTUBETA.....	186

NUK'ONGAREN

Apukokinio erai ediopet kotabon nu etioko ko'baibuli amisiki. Aka apeleikinet aiwadika eitabo lo mam erai abongokin aingiseta kere nu ejatotor ka asioman. Eong da elope kijaa ka aingiseta numam ebongokina nu ikamunitosi adwarasia nuka eitabo kalo. Ekiyakia Yokana, lokobu kowutata ka aiwadika adwarasit na, kobu kowutata aikamun nu kitodikini Ejakait Yesu nges.

Amuno eong ekasioman, ekotenen da, elosi adumun iboro iwuni nuka abeit nu epolok. Na sodit, ejai esange loka aijaar kwape kijenia oni lolo. Elosi Edeke aibiror apedorosio nuka aronok kosodi adolit aicak. Nakiyareit, aijaar nak ekurisitayoto erai aijaar na angirikinit. Enyarakinitai eyiuunak awanyun ican kanu aiyiuun. Nakiwuniet, aipikor erai nak Kristo ka ngun kere nu emunos nges. Karaida elosi Satana aikeun ake gogongu eyapie esange, epol Edeke adepar lokasurupi wok. Kotoma Kristo, kideparit oni etelekarak. Kanuka Kristo, erai kuj amuno wok na ibusu. Ebunit aparaan na kiwanyunia oni Ejakait akonyen ka akonyen. Aitemisio wok kere edawunos ne kiwanyunia oni Nges.

Erai akamuno ekasiomaka nu einakina aitetemis na, edumunete aisinyikikininio kotoma akes ainakina ne jai Ejakait ka Ake apelekineta kanukes. Oyanga apak aisiom ngin sula. Opuk ekoni ebaibuli kosiom nges kosiep ka aitetemunete na. Ilip Ejakait apukor ekon etau toma abeit.

Ekesisianakinan loka abeit nges Emoyo Lokalaunan. Ilip nges aingarenikin jo kotoma alosit kon kotoma oitabo lo epol noi kobaibuli.

APUKOKINIO

Eitabo lo, ka icie lu imorikikina nepep, elosio aijukanaar ne ejaas ekeyiunak kakwapisinei kere kanu aisinyikokini kes ka aingarakin. Karai erauna eitabo lo arereng ne ijai jo, elipat keda eong kopedo Edeke aitosoma aitogogongia, aisinyikokin ka aisinapikin ngun kere nu esiomete tetere akekabakanut egogongor.

F. Wayne Mac Leod

1 - APUKOKINIO NAKA YESU KRISTO

Osiom Apukokinio 1:1-8

Inyio akidingoit na eseseni eitabo loka apukokinio? Kilimokit oni Yokana kotabo ke ebe erai apukokinio naka Yesu Kristo (okokoro lo 1). Yesu nges erai akou naka akirot. Iwadikatai eitabo lo kanu aitijenun Nges ka ake apelekineta. Epolok oni awanyun ebe kiyinakin oni awok awomisio ka aijen nen. Itetem apukokinio epone lo elosio Ejakait Yesu lo ejarunit aipikor luka asurup wok. Erai eitabo lo apukokinio naka Yesu Kristo ka aitelekari ke naka awasia ka akwap, Satana, atwanare ka apedorosio nuka okatwaka.

Kowanyu epone lo ebunitor apukokinio na ne ijai oni. Okokor lo 1 Kilimokit oni ebe kobu Edeke papa kitodik iboro nu ne ejai Okoku Ke. Kobu Okoku ke kitijenu emalaika, no kobu nges da kitijenik Yokana. Kobu nges kiwadika kes kwap kwape ejatotor lolo. Mam aitapoet na erai naka etunganan. Erai Yokana ekajenan kanu kobu nges kowanyunite.

Kanu naarai erai na akirot naka Edeke, ejai arerengu erucokina ka nges. Kowanyu okokoro lo 3 Nutupitono eraas awuni kanu arerengu. Arerengu kanu kangun lu esiomete, epupete kosodete aibwaikin otaon. Ipedori jo aisiomo eitabo lo komam idumuni arereng kotomakeng karai mam jo ipupuni nu ebalan nges kosodi aibwaikin toma aswamisiot. Nutupitono

APUKOKINIO

nu awuni kere ekot kitodolikinos tope konyet eraunos arerengusio nuka oitabo kalo nuwok. Na kilosio oni kotoma asiomo kaidules, kilos oni awanyun ebe aidaar akiro nuka eitabo kalo mam epatana. Elosete ice awanyun ican areyo. Eloset icie atwanare kanuka Kristo. Akirot na epol noi kotoma osulai 2 ka 3 erai "Aipikor." Aipikor nges ibecokina toma ocan ka atiokisio. Arerengusio eraas nuka itunganan yen iriamunos ka atiokosio nu kosodi aipikor kotoma ayongit okiror loka Ejakait.

Iwadikakitai ebaluwa ne ejaas ikanisan ikanykarei luka Asia. Mam oni kijen inyobo eseutere ikanisan lu ka kere. Epelekinitai ebaluwa loka Yokana alosit okanisan kwape aisinyikokinete ka ainingosit ne ejaas kes kotoma aitemisio kec. Iwadikatai eitabo kotoma apak naka areyo. Yokana, ewadikan, kekerit oukot loka Patmos kanuka ake aiyiuun (okokor lo 9). Ikanisan ikanykaarei da ewanyunitos ican kanu areyo kana. Ejok awanyun epone lo epodokitor Ejakait ejautene loka ikanisan kalu. Enyarai kes kekiror ido ejen atiokisio kec.

Ijukar Yokana amalan toma okanisan ikanykaarei kane ejai Asianut kojai mama ijaas ka ainapakin nuepote Kama ejai. "Ngon loejai, ido Lokejai, ido Loebuni." Ijukarit da bobo Yokana amalan Kama ejaas imoyon ikanykaarei ngaren naka eicolong ido kane jai Yesu Kristo. Kayangasi ber oni iboro nu idiope idiope.

Ijukarit Yokanan amalan kane jai, nasodit," Ngon loejai, ido lokejai, ido Loebuni" (okokor lo 4). Erai Edeke lo Ikaru kere. Erai Nges Edeke no emamei esange, no kesubi akwap kere ido ejaun ngina apukokinio naka Yesu Kristo ka ngetakinete naka akwap. Emamei egeune. Emamei esange. Epote iboro kere kolosete, konye Edeke esalakin mam etirorit apak ka ejautene kere.

APUKOKINIO NAKA YESU KRISTO

Aiyareikin, amalan ijukaritari kane jaasi Imoyon ikanykaarei kongaren naka eicolong. Anibo Imoyon ikanykaarei nu? Iwanyun jo ebe amalan kane jaas imoyon ikanykaarei mam eputosi ka amalan ne ebuni kane jai Edeke papa (okokor lo 4) ka okoku (okokor lo 5). Mam epatan awanyun imoyon lu bala ice ibore dimarai Edeke elope. Aitijenunet kotoma Baibuli lo NIV itetemunit epone ece loka akirot "Imoyon ikanykaarei" epedor araut "Imoyon atenek kanykaarei."

A naaaba lo kanyetkaarei erai lo epol noi kotabo loka apukokinio. Kosub Edeke akwap kotoma apaarasia akany kape kosodi ayengun kapaaran na kanyet kaarei. Ebunit apaaran aitogogongo aitekoro ka adauna cut. Erucokina Emoyo nokalaunan ka enaaba lo kanyetkaarei aisitikin oni aitekoro ka adauna ke cut.

Kwape kilimunitor oni ebe, akidingoit naka eitabo kalo erai Yesu Kristo. Ijukaari Yokana ake Malan okanisan ikanykaarei kokiror ka Ejakait Yesu Kristo. Kowanyu nu kilimokinit oni Yokana nukamunitos Ejakait Yesu kane.

Erai Nges "ekajenan lomunot" (okokor lo 5). Erai Nges lo munoto koponesio iyarei. Erai Nges lomunoto nasodit kanu ilimokinit nges oni nu kamunitos Edeke. Itetemit Yokana Nges kojijir ke kwape Akirot naka Edeke (Yokana 1:1). Kotoma adolit ebwoikit Edeke ka apeleikinete Ke. Nu ebala Nges erai abeit ka adolit naka etau ke Edeke. Erai Nges ekajenan lomunoto kotoma tau loka papa. Aiyareikin, karai Yesu lomunoto da bobo kotoma kangun nukobu kiswamate. Karaida kobu kowanyu ican kosodi atwanare, karai lomunoto kanu enyarakinit papa nges aswam.

Kilimokinit oni Yokana ebe erai Yesu no "sodit katwak" (okokor lo 5). Kajaas itunga ice lu ejarutos katwak erok Yesu. Kitonyounit Yesu itunga kokatwak. Nu kere nu kobu Nges

APUKOKINIO

kitonyou kokatwak, ekote nene, etwaket bobo. Na kajaruna Yesu, kobu kojaru mamu bobo atwanare. Nges bon kobu kipiko atwanare.

Erai Nges "epugan loka ikabakana nuka akwap" (okokor lo 5). Ekabaka no epol noi kakere kakwap ebuni adiope paaran akukonikin ne jai Yesu. Erai Nges Ekabaka loka ikabakan ka Ejakait loka ijaka. Elosete kere abongonokin ne ejai Nges.

Kisitikit oni bob Yokana nu kobu Yesu kiswamate. Kobu komina oni kobu kolacak oni kotoma arokisio wok (okokor lo 5). Etia bobai amina ke oni? Kekapakina Nges atwanare kanuwok. Kobu kowanyu ican atwanare na epipil komusalaba kanuwok. Emamei amina ace na epol adepar na. Yokana 15:13 kilimokit oni:

Emamei yenejaas ka mina naepol aitelekarit Na, etunganan ainakin akeijar kanuka ipaperoke.

Atwanare kanuce itodiarit ngin amina. Emamei etia loepol lo epedori etunganan aitac. Kobu Yesu kiswama nu kokoto ido kamina kanuwok.

Kanu atwanare ke, kobu kitarau oni a "kabakanut naka isasedotin" (okokor lo 6). Kotoma aitutuket naka mojong, karai esasedoti bon ejaas arerengu na adolokin ka aijanakin Edeke. Lolo, kanu atwanare ke Kristo, ijo keda eong kija ka apedor na adolokin Edeke katitingu (kowanyu Iburanian 4:16). Kirai oni ekejanakinak nu seuna. Kija oni kaiyalama na abwoikin nges kakwap. Emamei ayongio na epol adepar na.

Ka opone nejaar Nges, ka nu iswamata Nges, ibusakinit oni kere aitur ka amina Yesu (okokor lo 6). Nges bon edolit apukokinio naka Yesu Kristo 7 Aibuses ka apedori. Apedori ka aibuses kotoma kakanin na idio tunganan kereeraun ibore

APUKOKINIO NAKA YESU KRISTO

yen etasuro. Apedori na ka aibuses ebeit ne jai ediope etunganan bon ido ediope etunganan bon. Emamei ece dimarai Kristo nges ibusakinit. Emamei ece demarai Kristo epedori.

Elimokinit Yokanan asiomak ke ebe, Yesu lo itopoloritai elosi atakanaun kokuju kodoun (okokor lo 7). Ipedor awom wom apaaran ngin? Eraun na apaaran na ibusu. Ewanyunete awok konyen Ngon lo kimina oni. Akebunore ewanyunete itunga kere. Mam ebongun kwape kebunio na sodit. Na kabunio kwape ikoku, Ebunit kelilinga. Na ebunio lolo na, kangin kongu ewanyuni Nges. Eraun apaaran na etiono noi biai kanu kangun nu mam ejenete Nges. Karaida ngun lu ka ariemeriemete Nges ewanyunete. Eraun apaaran na imoriarit aiyalama ka aimonyo kotoma apaaran naka abongun Ke. Ngun nuejenete Nges eraun aiyalam na epol noi. Ngun nu kopotu koriemoriemot kanu kopotu kongereto Nges epote aimonyo ka ariengun noi.

Yesu lo, erai alupa ka omega (okokor lo 8). Erai nges A ka Z, alupa ka omega. Loejai ido lokejai. Erai nges Edeke loka apedori. Erai aiyalam na etia ai, ajenun Nges. Erai Edeke loepol lo nges ijukakit ake Malan ne ja ikanisan ikanykaarei ko Asia. Edeke, kotoma tunga iuni, Nges ejai amalan ikanisan ikanykaarei. Epedor ayongit naepol amamutu.

Nutupitono:

- Inyobo akidingoit naka akirort kotoma oitabo loka Apukokinio? Epone ani kingarakina na oni kotoma aijul eitabo lo?

APUKOKINIO

- Anibo nu tupitonio kanu arerengusio nu isumunikitai itabo kalo? Epatana aitodolikin ngun?
- Anibo ainapakina naidumuni jo kanu ajenun ebe erai Edeke, Edek no ikaru kere?
- Epone ban eraari Yesu lomunot kwape ekajenan? Erai lemu jo ekajenan lo munoto?
- Inyobo apolou na oni araut isasedotin luka Kristo lolo? Ibwoikit jo nges kwape esasedoti lomunot?
- Epone bani elosio abunore nakiyareit ka Yesu aitegelikin ka abunore ke kwape ikoku? Ilosi jo akapakin kanu abungun Ke?

Kanu Ailip:

- Ilip Ejakait aisisianakin jo nukamunitos Nges ka iponesio ke nailosio jo isisia etabo loka Apukokinio.
- Ilip Edeke ainakin jo asianut na apupun ka airici abeit naka eitabo kano.
- Imala Edeke naarai erai Nges Edeke lo kikaru kere. Imala Nges naarai mam Nges ijulanakin. Imala Nges

APUKOKINIO NAKA YESU KRISTO

kwape erari Edeke lo ikaru kere, ipedori jo amuno Nges duc.

- Imala Ejakait naarai kinyarau jo araut akebwokinton kotoma akwap kana. Ilip Nges ainakin jo asianut arautu ekajenan lo munot.
- Koyanga apak kimala Ejakait kanu ake aswam komusalaba. Imala nges naarai ebungun bobo. Kimala nges kanu amuno nejai jo kwape eiyunan kanu Ke

2 - AITAPOETE NAKA OKOKU LOKA ETUNGANAN

Osiom Apukokinio 1:9-20

Kigeari oni atutubet na, iwanyuni jo eyakia Yokana kilimokin oni nukamunitos elopete kotoma okokor lo 9. Erai nges onac, ka aupas ne ejaas eyiunaka kotoma okanisan ikanykaarei.

Eraas inacan naarai ejaas keda Papakes ediope loka toma kuj. Kotoma aswam naka ejakait Yesu, kopotu ikiliok ka angor koraunos iduwe luka Edeke ka erumak nuka aijaar naka ikaru kere.

Erai Yokana da eupas. Akirot eupas apolouke, ngon lo iswamaete ka idio tuwat kere kotoma aijen adiope. Epatan arautu onac konye komam irai eupas. Lupasia eminanar duc noi adepar inacan kanu akes amorit aijen. Erai Yokana onac ka eupas. Ejenas nges ka keyiunak nu kanu a papakes lo imorikikit kere konye emoret nges da ka kes aijen adiope.

Ani bo aijen na emorete Yokanan keda ekasiomaka ke? Okokor lo 9kilimokit oni ebe emorete kes irwanauni. Emorete nasodit kotoma ocan kec. Kiponi kirutarai Yokanan toma oukot noka Patmos kanuka eijiri kotoma apak naka aiwadika. Mam nges erai bon kotoma ocan. Kasiomak ke da kopotu kowanyutu ican kanuka eijir

Emorit Yokana ka akabakanut. Arai da enyaritai kes awanyun ican kokwap kane, Yokana ka asiomaka ke emoritos amuno

APUKOKINIO

adiope na aibuses. Akes akonye kasesenerte ere lo kokuj. Kamoritos apugan naka Kristo na alolo kotoma otawon kes.

Angetakin, kamoritos Yokana ka inacan ke kotoma atitingikin angirikinit. Nepepe, kopotu kitoritos ne econo kanuka Ejakait kes. Nepepe kopotu kotitingikis kotoma aitemesio kes. Kimorikikina Yokana nepepe ka eyiunaka nu kotoma angirikinit.

Iwanyun jo ebe kerai apaaran nak Ejakait (Sunday) nges kadumuna ekiyakia Yokana aitapoet ke kane jai Ejakait. Karaida irukutaritai Yokana kane ejaas eyiunak, kamamei lo kapedori alemar eke dicane keda Ejakait. Kangina kaboisit ken a agelara, kobu Ejakait kinerat kanges ido koyapu kane ejai nges. Kotoma aibois na agelar, kobu Edeke kodum kaileleba awomisio nu mam etiakatiaka nuka Yokana. Kamamete airirioto. Kamamei aswam na ebeit aswam. Karai nges bone ko gitara. Ice sawan epedori Edeke aibwaikin oni aiboisio nukagitara kanu adumun awok aijen ka einer toma otawon wok.

Kotoma aitapoet ke, kobu Yokana kopupu eporoto loepol noi. Korowo kwape aruwo nak arupepe na ewumokina noi Eporoto lo kobu Yokana kopupu, kobu kolimoki nges alemun apapula kosodi aiwadika nu kawanyun nges kosodi aijukar nejaas ikanisan ikanykaarei ko Asia.

Kibelokin Yokana awanyun nokinera. Kobu kowanyu ipirin akanyikaarei nuka atalai luka esabu. Ido kokiding kipirin nukatalai, kaanyu loeputosi bala okoku loka etunganan

Kanapit anapito naedolit akejen koenite da amunyo naka esabu atorobuke. Ejena ebe, Karai nges etunganan loka ajokis noi. Kotoma anapito ke, kapedori araut esasedoti.

AITAPOETE NAKA OKOKU LOKA ETUNGANAN

Kobu Yokana kowanyu itima ke ekwangak, kokwang bala akako. Itima luka kwangak ka paarasia nuka Ebaibuli kerai awanyunet na apolou, acoa ka alaunit. Ake konyen da kwape aipeloret naka akim, akekeje da aikomon nuepwatat, bala naililiauna kotoma oupa ka eporoto ke dakosubite bala eporoto loka akipi luipu. Akim ebwoikinit arai itodunit aila, alaunit ka abeit.

Kitingite aacer akanyaareei Kakanike nakoteten. Ido kolom kaitukuke ekileng loekwana kowaitin iarei kere. Akirot naka Edeke itirianitia kwape ekileng loekwana kowaitin iarei koitabo loka Iburanian 4.12. Ipelori da iton aitiak aijar ka emoyo. Ejaas ka apedori.

Ereet loka etunganan lo kobu Yokana kowanyu kacai bala akolongo ecai kaileleba, akeijaar kere kocai ka amwaniska aica naepol noi. Kerai loka aibuses ka etunganan lo eumokina.

Kewanyu etunganan lo, kibirokin Yokana akejeneke bala loetwanit. Mam akeijen kapedori aiting nu kobu nges kowanyu. Kaumokina etunganan lo; Yokana ketwan karai kesesenit nges adaun kawomit apaki na ewuja. Kosubu bala kamamei nges aijaar kakejen ke.

Kejenu etunganan lo katapoet ke Yokana ake akurianu, kobu kodoloki nges, kosodi aidokokin ake Kan nakoteten kobala ebe, "Siri kikurianar, epiko Eong atwanare, Katwanit eong, konyen kwana ajaar. Etingit eong ilaceta nuka atwanare ka egeyana" (ikokoron 17-18).

Etunganan lo aidikokin akekan nakoteten nejai nges, erai ajenunete naka akote nejai Yokana. Kamamei ibore yene einakini Yokana akuriau kane jai etunganan loepol noi ko umokina.

APUKOKINIO

Etunganan lo kawanyuni Yokana kapaaran kangin, karai Ejakait Yesu Kristo kotoma aibuses Ke. Kowanyu kobu kolimok Yokana ebe itingit nges ilaceta luka atwanare ka egeyana. Ngon lo ejatotor ka ilaceta, ejatotor ka apedori kuju naka atwanare ka egeyana. Elimorit Yesu elopete ebe kobu nges kiteleka atwanare ka egeyana.

Karai na aisinyikokinete ne ejai Yokana nepepe ka ikanisan ikanyaareei kotoma Asia. Kobu Ejakait Yesu Kristo kodumu kotoma atwanare ka ajarun ke, ilaceta nuka atwanare ka nu egeyana. Kobu kiteleka kere. Iyatakait na aibuses ka apedor naka Ejakait ngon lo kobu Yokana kowanyunite kapaaran kangin.

Ejai ace aisinapikinete nejaas eiunak nu kotoma okokoron nuko ngaren ke esula Kano. Kobu Yokana kowanyu Ejakait kokiding naka ipirin kitingite aacer akanyaareei kakanin ke.

Kilimokinit oni ekokor lo 20 ebe ebwoikinito aacer akanyaareei imalaikan luka ikanisana ikanyaareei. Emalaika erai eiyakia. Epedori araut ebe aacer akanyaareei ebwoikinitos engarenok luka ikanisan ikanyaareei lu iticanitai. Atalai akanyaareei ebwoikito ikanisan ikanyaareei kwape akimiana kotoma akwap na ediakanaar.

Kowanyu edicane kidding Kristo, ka aacer [engarenok] ka ipirin [Ikanisan]. Kokokor lo 13 kobu Yokana kowanyu Kristo kokiding nak ipirin. Kiyitu na ebe kajaas ikanisan nu aiticanio. Kotoma aiticanio kec kakotos kes aisitikinio ebe ejai Yesu Kristo kiding kes. Kanu aacer arai engarenok nuka ikanisan kangun, kajaas Akan nakoteten naka Ejakait (16). Kowanyu bobo aitodiarete naka Akan nakoteten naka Ejakait. Kajaas engarenok lu aibois naka acamunio. Kajai Edeke keda apodo na itegelikina kanukes. Kotoma akanin ke, eyuwar kes.

AITAPOETE NAKA OKOKU LOKA ETUNGANAN

Ngon lo kobu kitingite aacer kakan ke nakoteten ko losit kokiding naka ipirin eroko erai Edeke wok. Itingit ilaceta nuka atwanare ka egiyana. Erai Nges Ejakait. Kotoma aitemisio kon iitu Ngon no Okanisa lo Epeso 13 ipugat Mam nges kinyekin oni. Elosi nges kokiding wok ido kitingit oni ka Ekekan.

Nuitupitono:

- Inyobo atiakatait kiding onac ka no kiupas kajo? Epone ban ipedoro oni arautu onac arai inac ka aupaas kotoma ngun nu eraas akuwan naka Kristo?
- Kotoma ajaut ke nes bon, kobu eyakia Yokana kopupu eporot loka Ejakait Edeke. Epone ban itosoma Edeke aitemisio adumunia awok aijen ka ainyakun oni ne ejai Nges?
- Kebalabai abongokinete ke Yokana ne jai KRISTO Lo itubusikinitai? Ngai bo Yesu ne jai jo?
- Anibo aisinyikokinete na iyangaar jo kotoma akirot ebe itingit Yesu ilaceta luka atwanare ka egeyana?
- Ewanyun Yesu elosi kokiding naka ipirin kitingite aacer akanykaarei kakanin Ke. Inyobo itodunitos aacer ipirin ka aacer? Inyobo kisinyikokinit jo aputo na lolo?

APUKOKINIO

Kanu ailip:

- Ilip Ejakait kingarak jo arautu onac arai inac ka eupas ka ne jaas keyuunak nu idunyaas kajo.
- Imala Ejakait kotoma apak na kobu kibwaikina akeijen ne ijai jo kotoma apak na aiticanio kon. Imala Ejakait kanu kangun lu isisiau jo kotoma apak ngin.
- Imala Ejakait kanu ake Aibuses ka apedor. Imala Nges kwape erai nges Edeke lo ewumokina ka aibuses, kitingit nges oni lolo keda akekanin Ke.
- Imala Ejakait naarai ejatotor Nges keda ilaceta nuka atwanare ka egeyana. Imala Nges naarai awok aijaar ka atwanare ejaas akanin Ke. Imala Ejakait kadopeparan, egolokin satana keda ikemalaikan ke toma geyana cut.

3 - EKANISA LOKOTOMA EPESO

Osiom Apukokinio 2:1-7

Aitemosit naepol noi kane ija oni ikrisitayon nukiyinakina asalakinit kirapiar ka ngun lu kisomai oni kanuka Ejakait konye kangeritos Nges elope. Aswamisio nuka okanisa ka ejie kanu abeit epedorete ainakin oni atwaniar ajenun apelekinete naka aiyiun wok. Eyiunak nuipu kakwap kere adoot toma aitemisio nuka luka asurupi kiyalamas kanuka ngun arai kanuka aisisianakinata. Einono ka aisisianakinata mam elosete asalun taai kotoma awate wok. Awok awomisio ka aijen ekoto asesen Ejakait Yesu. Epone ani epatanar atwaniar ajenun Ngon kokiding naka aswamisio wok. Karai na aitemis na ejai toma okanisa loka Epeso.

Iwadikakiti Yokana emalaika [engarenon] kwape ekabwoikiniton loka ekanisa lo Epeso. Kowanyu ebunit ebaluwa kanejai Ngon lo” itingit aacer akanykaarei kakan Ke nakoteten ido kolosi kokiding naka ipirin ikanykaarei” (okokor lo 1). Kiriamun oni keda etunganan lo ko sula no sodit. Mam lo erai ece dimarai Ejakait Yesu, lo elosi kokiding naka Ike itunga kitingite kes kakan Ke.

Kotoma obaluwa no nejai ekanisa loka Epeso, kobu Ejakait Yesu kisimarite akes swamisio, aswam kes naka agogongu ka akes angirikinit. Kasesenata kaidules akiro nu auni.

Kobu Ejakait kosesen aswamisio nuka ekanisa loka Epeso. Akiroto na kotoma Greek apolouke ibore yen isomata etunganan lo etatai. Kerai aswam nak akanin ido kotakani

APUKOKINIO

aswam kes naka agogongu, araito nak akes aswamu. Karai kesesen etunganan ekanisa loka Epeso, kapedorete awanyun ajenanut ebe karaas ejanakinak lumunot. Mam kilimokinitai oni epone no aswamisio kanu, konye erai lo ekanisa lo kobu kijanakite kotoma abeit nejaas ngun nu idunyas kakes.

Aiyareikin, kisimaritai ekanisa loka Epeso kanu akes aswam keda agogongu. Itodonit akiroto naka Greek aswam na egogongo ko tiono arai bonat aitemosit kikamanar. Mam kapatana ekanisa loka Epeso. Kopotu kiriamunos ka atiokisio noi naarai kipudas aijaar kanu Ejakait. Kopotu kiriamunos aitanio akonyen ka akonyen. Kakoto aswam keda agogongu kes asalakin itenar toma ainakina kes nejai Kristo. Kobu Ejakait Yesu kowanyu akes atamakinit.

Nakiuniete, kisimaritai ekanisa loka Epeso kanu akes angirikinit. Inyobo angirikinit? Erai apedorit asalakinit imunokina komam ipaar kotoma orot. Erai iponesio ka ngon lo esalakin eyinakina toma apeleikinete karaida ejaas airirieto nu epedorete adolokin je arai ya. Kerai nu akiro nuejaas keda ekanisa loka Epeso. Karaas lu keyinakina mama ejai Ejakait ka aibuses Ke. Kamamei ibore yeni kapedori aisimiki kes asalakin emunosi Nges.

Kipuu aitemisio keda ekanisa lo Epeso. Okokor lo 2 kilimokinit oni kajai ekanisa awuta keda esisianakinak nuka asabak. Ekanisa loka Epeso 17 esisianakinak nu kopotu Epeso kituputor kwape Kiyakia. Kobu ekanisa kongici kes kosodete adumun kes eraas nuka asabaka. Isimaritai kes kanu aingere aisisianakin naka Nicolaini. Mam oni kipedor ajenun nukamunitos Nicolain, konye, ejena ebe mam kes kisisianakinete abeit. Kapedori ekanisa loka Epeso awanyun adiakareta. Kopotu kongeroto ngun nu isisianakinete erono kosodete aibwo kotoma abeit naka Edeke. Inera na nui pu nukamunitos ekanisa. Karai no ekanisa lokapedor atiakun

EKANISA LOKOTOMA EPESO

abeit kanejai aronis. Karai no ekanisa lo einakina ajenun abeit ka alimonokin abeit.

Kobu Ejakait kojenu kotoma okokor lo 3 ebe kobu ekanisa lo Epeso kongirik aiticianio ka atiokisio kanu ekiror Ke. Nu kopotu kes kongirikitotor nuipu, mam kopotu kolemas Ike's itawon karaida aipas kotoma aitaritor kes. Aisimanereta nu Kama Ejakait itetemete nuipu nukamunitos ekanisa lotoma Epeso. Kipuda oni ikanisan aputo na kapaarasia wok.

Kowanyu, kekotenen da, kajaas Ejakait ka ibore idiopie mama ejai ekanisa loka Epeso. Kobu kolimoki kes kotoma okokor lo 4 ebe amina kes nasodit kobu kodaun. Epone ani kepedoro ekanisa kwape loka Epeso aitepesenio kanu amamutu ka amina na sodit? Mam akes angirikinit ka araut lumunoto ne ejai Ejakait epedori aitogogongo ebe kaminas kes Edeke? Epedori apatanu ekanisa lo ejaas ka aisisianakinata luka jokak ido kokapakina aiticianio kanuka Ejakait amamut ka amina nasodit ka Nuke? Ejena ebe, atupite nuwadikatai, mam bon epatana konye ngun kes lu kopotu kisomaunos kotoma okanisa loka Epeso.

Ipu itunga nu einakina toma odukone kes. Mam kapedorete awomowom nu araut nu mam emunos nejaas Ike's ipaap. Einakina nejai ekale kes. Ekapakina angirikin nuetioko kotoma odukone. Iyutos ebe edukone no egogongo erai idiopete ka amatapalin kwakangun nu edukere kaibosio wok. Karaida einakina kes nejaas ipaapa kes, kekotenen da, amamun amina nasodit. Adaun emina kotoma. Enapakinon nu edukokina kwape ice tunga nu mam edukosi. Mamu bobo kes iyalamas kotoma amina kwape lem sek ido karaida aidunyakina na lemu iyalamatotor. Esalakinete kes emunonos kangin diopie, konye amina ka aiyalama aiyika sek.

APUKOKINIO

Ikanisan nui pu ikote nen. Mamu Jo ipedori aitepesen kes kanu kainakina kotoma abeit. Kwape lu edukos lu itetemit oni kokuj, asalakis kes kwape luka lolo. Einakina kes akiro luka lolo ka inonosio itia nejai Ejakait. Ekoto Edeke iwok tawon mere ainakina na emamei amina na abeit ka inonosio.

Imina ijo Ejakait? Mamu eong kengisit jo arai mina jo aisisianakin naka ekanisa. Mamu da bobp eong engisit arai iinakina jo toma akiro nuka ekanisa. Mamu eong da engisit arai ikapakina jo aitanio kanu ka Kristo. Aingiset kapatan erai, "imina jo Yesu." Erai Nges lo iseseni jo otoma opudesu nu ekoni etau? Imina jo Nges adepaar akon aisisianakin? Imina jo Nges adepar apeleikinate naka ekanisa? Imina jo Nges adepar nu ipedori jo aswam kanuke? Epol aisisianakin konye epol Kristo noi. Ekanisa, kwape ateran naka Kristo, elai, konye Kristo elai noi emamei enange

Epedor na asubit bala akirot nama ajokis, konye kobu Ejakait kopup egogongo noi nuikamunitos nu kobu nges kolimoki ekanisa lo Epeso ebe karai mam ejenunete aujau ne biroritotor kosodete aitoronokin, kelosi alemar ekes ipirin (ekokor lo 5).

Kowanyu iboro iyarei kotoma okokor lo 5. Nasodit, elimokit Ejakait ekanisa ebe kobu kibiror. Kopotu kibiroros kane ejai nges ido mamu da bobo eminas nges keda amina nasodit naminatotor Nges. Aiyareikin, ekoto ekanisa lo Epeso aitoronokin. Nges atamaar ebe, kopotu kes kodoot toma adiakar. Ijai jo ajenun ebe karai mamu jo imina Kristo keda amina nasodit,

Nges idoloki ijo kotoma adiakar? Kanuka ngun, epol adiakar kobu Ejakait kitukurianiki alemar atala ke kokiding kes karai mamu kes iteteunete amina ngin kosodete aimo Nges kotoma amina kwape sek.

EKANISA LOKOTOMA EPESO

Ejai na alimokin oni aputo na epaperone no ekot Ejakait kane ijai oni kwape iduwe ke. Emoot nges epaperone loka aitim ka amina adepar ejanakinak lu itetemonorete akes aswam. Erai akwena awomite ebe Ekasuban loka akwap ka na emoot epaperone loka aputo kana kayoni.

Ikanisan luipu engalikiki satana amina ngun nu ekoto Kristo komere amina Kristo. Esupii kes amina aisisianakin adepar amina Kristo. Kwape epolokotor iboro nu, mamu ekoto kes korapias oni kotoma amina naka Kristo. Ekanisa lo isingaren aisisianakin ka nuka Kristo ngaren naka Kristo, irumito ileic isomai luka etale. Edungori atala kes katipete.

Etau loka Kristo erai lo amina keda Ike tunga. Ekoto nges awanyun Ike tunga eminas nges adepar idiobore kere. Mamu Kristo ekoto aimor jo keda idio tunganan kere. Ekanisa loka Epeso karai ekanisa lo ewumokina noi. Karaas lumunoto kotoma aitanio. Kopotu koyuwaritos aiyiun. Kotoma ojautene kes kere, kalosenenete kotoma amuno ekes Ejakait. Ne kopotu kes kibiroros, kekotenene da, nges amina nukamunitos Kristo adepar Kristo. Mamu icamakin jo elope adoere aipan na.

Engetakit Ejakait eke baluwa keda ainingosit ne jai ekanisa loka Epeso. Karai ejaas kes keda akii kopuputu nu elimonokin emoyo ikanisan, ebeit kes apupun kosodete airic. Ngun lu ipikorete enyamete kotoma okitoy loka aijar. Nu nyoika kijeni oni kotoma okitoy loka aijar? Ageun 3:22-24 kilimokinit oni ejaas ekitoy keda apedori ainakin aijar na ikaru kere. Aisumunete nejai ekanisa loka Epeso erai ebe ngin yen ipikori ejaunos keda aijar naka ikaru kere. Kotoma kakere, kebeit ekanisa loka Epeso aipikor kotoma aminakes Ejakait. Kanu lpeson, acodunet kes erai amina aisisianakin ka nukamunitos Kristo adepar amina Kristo. Kajai kes aipikor aitemosit na kosodete aibwaikin Kristo kiding naka ikes itawon. Kipuda oni aswam nupenu.

APUKOKINIO

Nutupitono:

- Anibo ajenanut na ejai asiometait na ebe ekanisa lo Epeso kapelekinitos ijanakinete Ejakait?
- Anibo ajenanutu naejai toma asiometait na ebe ekanisa loka Epeso kajaas keda apeleikinete naka aiganga abeit?
- Inyobo Amamutu naka amina erari ibore yen epol noi Kama ejai Ejakait? Inyobo kilimokit na oni nukamunitos nu epolok ne jai Nges?
- Ketwan ekanisa loka Epeso karai mam nges edumuni amina Kristo bobo. Erai na abeit kanu ekanisa loka lolo? Itetemu.
- Imina jo Ejakait Yesu adepaar idiobore kere?

EKANISA LOKOTOMA EPESO

Kanu Ailip:

- Ilip Ejakait koinaki jo asianut aijanakin Nges kobwoi kosipo kotoma abeit naka Ake kirot.
- Ilip Ejakait kitim jo kanu amina nu ikamunitos Nges ka abeit Ke adepaar epone lo iminar jo Nges.
- Ilip Edeke kiteteu ekanisa kon tetere epedor aimo ajokis na ajenun Edeke.

4 - EKANISA LOKOTOMA UMURUNA

Osiom Apukokino 2:8-11

Kwape Ikristayono, kipedori aipikori nu itereikinos kayon. Epedor Edeka aitosoma edio pone kere na aiticaneta wok kanu angetakina nu epeleikinit Nges kotoma aijar wok. Nges duc ipugat. Karaida esubit loka surupi bala ekot aitelekar ejie, kipedor oni amuno ebe mamu Edeke kicamakin oni alosit.

Ebaluwa ne jai ekanisa loka Sumuruna ebunit kane jai "Ngon losodit ka lokawasia da, loabu kotwanik ido ejari." Kiriamuna oni keda etunganan kalo kotoma Apukokinio 1:17-18. Kobu Ejakait Yesu kiteleka atwanare. Ekoto oni aitungu ebe ekanisa kapaki kangin kajai toma areyo. Aijaun ebaluwa kanejai ngon lokobu kitelekarite atwanare eraun aisinyikokinete ne ejaas kes.

Kajeni Ejakait Yesu aiticanio ka ibakoro lu kokanisa loka Sumuruna. Kinerata nges ka ekanisa loka Epeso, kobu Ejakait kotema kobu kowanyu akes "aswam naka agogong" (Apukokinio 2:2). Kane Sumuruna kobu Ejakait kowanyu aiticanio kes. Erai na akirot na egogong aitodunu ebe kadepaar angirikinit na ekanisa loka Epeso. Akirot "Ibakor" kotoma Greek, apolouke etunganan loerai elipilipiton kanu nges ajaria.

Kapatan ekanisa loka Sumuruna ajautu keda ibakor naarai kopotu komunkinos toma nuka Kristo. Mamu aiyiunu ijauna

APUKOKINIO

kotoma apaki na kotoma oyemutu loka aiyiun. Kasesenio ikristayon kwape itunga lutaai lu etupitos aisisianakinata nu itegelikina. Kobu na koyangu aiticanio. Ice kejulak iyunito ebe ikristayon luko Sumuruna koponi kokoi ka alemarai Ike's eboro luka akwap kanu aiyiun kes. Koponi kibelokinai akongu toma amamutu adolit na.

Kobu Ejakait kolimoki ekanisa karaida ejaas ibakor, kebaritos kes. Karaida ejatotor kes ka idis kotoma aijaar, komoyo kajarete kes kotoma aileleba. Ibore yen ewumokina noi kotoma aiyiunu wok erai ebe, epol Nges noi adepaar iboro nu kiseseni oni. Kipedori oni aiticanio kajaarete kotoma obakor konye karaas itunga lu simonokina.

Kotoma Kristo kipedori oni aitelekar ngun lu kirigautos oni. Awanyunete na elai noi erai naka Sitepano kotoma Aswamisio nuka kiyakia 6. Kopotu Iburanian kolemut nges kotoma Ore kosodete aibiribir nges ka ingaroi kanu ake aiyiun. Nape ibiribirete kes Sitepano, kopotu kowanyutu akim korete ke. Akonyen ke Sitepano kasesenete kuj. Kowanyu Ejakait iboyei koicolong ke. Kobu kiyalamakin kanu naarai kalosi aiboikin keda Ejakait. Karaida kobu nges kotiroro kotoma akuwan, kiyalama Sitepano kotau, kaileleba kotoma ainapakina keda Edeke. Kajeni ekanisa loka Sumuruna aitelekar na karaida ejaas akiro ace. Karaida kamunauna kes kotoma akuwan, kopotu kilelebas kotoma aiyalam komoyo ka ainapakina. Kopotu kikinyutu nejai Ejakait kotoma ocan kec.

Aiticanio naka ekanisa loka Sumuruna ebunit kopone loka Ibakor luka akuwan. Kobu da kobunite kopone lo aiticanata. Kotoma okokor lo 9 kobu Ejakait kolimok ekanisa lo Sumuruna ebe kajeni Nges nu ebakas itunga kanukes. Kiticanete Iburanian ekanisa. Mamu oni kijen nu ebakas Iburanian nuikamunitos eyiunak kotoma Sumuruna. Kipedori

EKANISA LOKOTOMA UMURUNA

oni bon awomit nuka aisab kwes emoyo kanu amunaar ekiror loka eyiunak kotoma Sumuruna.

Kwape kilimunitor oni sek, itunga lu kiticanete eyiunak luka Sumuruna karaas Iburanian. Kowanyu nu kobu Ejakait kotama kanukes Atupakinit nuka Ejakait kotoma okokor lo 9 eticanaka lu kituputoro bala Iburanian konye mam eraas. Kapedorete kes araut Iburanian kotoma akwap, konye mam karaas Iburanian kotoma otaun kes ka awomisio. Eburaniata loka abeit, nges lo emina Edeke. Mam Iburanian lu kaminas Edeke. Karaas luka surip Ke. Karaas luka otogoi lu emaere Satana. Kapupete ka aijanakin ajokit ka nuke.

Kotoma okokor lo 10, kobu Ejakait kolimoki ekanisa loka Sumuruna amamutu akurianar aiticaneta nu elosete kes aitor. Mam Ejakait kobu kolema akes aiticanio. Kwape kobu kosoma kapaarasia ke Yob, kobu Ejakait kocamak Satana aitem kes. Kobu kolimok ekanisa ebe kalosi ajokit aibwaikin icie kakes aidaris. Kidumuni oni ajenunete kotoma okokor lo 10 ebe icie kakes alosete atwanare kanu aiyiun kes. Kowanyu, kekotenene da, ebe karaas aiticaneta luka apak na edit. Okokor lo 10 kilimokit oni ebe kalosete aiticaneta lu adaun apaarasia atomon. Kainakit Edeke Satana apak. Nu ikamunitos Yob, kisomai Satana ngun lu kacamakit Ejakait nges aswam. Mam Edeke kacamakin kes aiticanio adepar ne epedorete kes.

Kobu Edeke kining Ikristayon luka Sumuruna angirikin araida erai atemar atwanare. Arai ketwaka kes, kayinakinio kes abok nak aijaar ngon "Lo katwanit konye kwana ejari." Kowanyu nu kilimokinit oni eyakiya Paulo nukamunitos abok kotoma 1 Ikorinton 9:25:

Yenepega kabolobol eyaikina kakiro kere. Iswamaete ngul kwangin tetere edumunete aboko naemunaar, konye oni namamu emunaar.

APUKOKINIO

Aisumunete naka Edeke nejai ekanisa loka Sumuruna erai ebe ngun lu ipikorete mam etirori atwanare nakiyaareit. Inyobo atwanare nakayaareit? Kilimokitos oni nuiwadikatai ebe ejaas awurio aarei. Ejai awurio naka kuwan na ilomunia oni akwap na ka aurio naka emoyo na iraunor oni oduwe luka Edeke. Atwanare naka akuwan mam ekoto adio aitetemete. Akaulo naka atwanare wok, kikotenene, kilosi oni kere atubokinio. Ngun lumam edumunio Ike's ikiroria kotabo loka aijaar, ecakakinio angolol naka akim ka konyen luka Edeke. Erai na atwanare naka yaareit. Apukokinio 20:14 iticaut:

Kosodi kocakakinai atwanare ka Okatwak angolol
naka akim Ngin nges atwanare nakiyaareit.

Iningosit nejai ekanisa loka Sumuruna erai nges angirikin araida abukori awokot. Akes atwanare naka akuwan mam erai enage. Kalosete kes kanu akes aiyiun, kedumunete aboko naka aijar kosodete aiku anyunyura naka Edeke kotoma angolol naka akim.

Karai ekanisa lo kereitai ido ekanisa lo kowanyunit ican. Isitikit Edeke kes ebe kawanyunit Nges akes aitanitoi ido kabun nges aingarakin kes. Mam imurokinit kes kotoma apipilu kes. Kobu kisinyikoki kes angirikin.

Ngun lukopotu kongirikis, kopotu kodumutu akes ainakineta naka aijar nuka ikaru kere.

Nutupitono:

- Ebaluwa nejai ekanisa loka Sumuruna kebunit kanejai ngon lokobu kotwanite kosodi ajarun. Anibo ainapakina na idumuni ijo ebe mam Ejakait Edeke

EKANISA LOKOTOMA UMURUNA

kicamakin oni aitor nemamu nges elope itorit kosodi aipikor?

- Kajarete eyiunak luka Sumuruna kocan konye kanyarit Edeke kes luebaritos. Erai duc apeleikinete ka Edeke oni aijar ka abar nak akuwan ka edumune?
- Epatana oni kwape eyiunak aijar na edolit kiding naka areyo ka atiokisio?
- Anibo ainapakina na idumuni jo kanu ebe mam Edeke ecamakin Satana aisomakin oni kere nuekoto nges?
- Inyobo atwanare nakiyaareit? Erai na atwanare na kipedori oni aiku? Epone bani?

Kanu Ailip:

- Imala Ejakait naarai Ejeni Nges nu kitereikina keda oni ido kimoritos ka oni iwok ipudesia ka ejautene.
- Ilip Ejakait koinak Jo asianut alosit kotoma amuno Nges karaida ketioko iboro.
- Ilip Edeke kingarak jo akon okonyen asesen Nges konye mere nejaas iboro nuka akwap.
- Kimala Ejakait naarai kitukuu jo atwanare nakiyaareit. Ilip Nges lolo adolokin ipapero kon ka luminan kon lumam ejenete Nges.

5 - EKANISA LOKOTOMA PERUGAMO

Osiom Apukokinio 2:12-17

Loka asurup wok Satana erai lokapolon loacoa ka asabata. Karai mamu oni kiduniakit kakapakina, ecilun adokena wok. Ekanisa loka Perugamo kopotu kolakakis aingaisa kes. Kekotosi aitikwenyunio kotoma kanu iswamasi kokiding kes.

Ebaluwa nejai ekanisa loka Perugamo ebunit Kama ejai "Ngon loejai ekilenge loekwana koiwaitin iarei" (ekokor lo 12). Kiriamuna oni keda etunganan lo kotoma Apukokinio 1:16. Ekileng loekwana kowaitin iarei, ebwoikit Ake Kiro, ewanyunitai elomun kinga kotoma akituku naka Ejakait Yesu.

Akirot na, kwape ekileng loekwana kowaitin iarei egogongo noi. Kotoma ke, nges kisomaunori akwap. Elosi ake kirot da atubokin ka aitepesene ngun lu esalakinete adiakar kec. Kotoma okokor lo 16 kolimok Ejakait ekanisa loka Perugamo ebe, karai mam kes itoronikinos, elosi nges aitiji kes keda ekileng loka akituku Ke. Katubokin kes kanuka adiakanaleta kes. Kitodikinit na oni ajokis na elosi Ejakait alimokin kes. Karai mamu kes elosete apupokin, elosio atubokin kes kakiro, naka Ejakait.

Egeunit Ejakait Eke ebaluwa nejai ekanisa loka Perugamo aisiitun kes ebe kajeni Nges ne kiboyoto kes. Kiboete kane ejai eicolong ke Satana. Karai orekes airiamunete naka aswamasio ke Satana. Kilimokinitos oni kejulak ebe ere loka Perugamo karai airiamunete na emayere Empura. Karai da ere lo kiboyoto lukapolok kesomak luka apugan. Epedor araut

APUKOKINIO

ebe ere lo nges itolomunere nuitupitono nuikamunitos aiticanio naka ekanisa.

Mamu kapatan aijar ko Perugamu. Ketakani aswam nuka Satana kore kalo. Ejai oni ajenanut atwanare naka etunganan kotoma okiroria Antipas. Emamete nuipu nu kijeni oni nu ikamunitos etunganan lo dimarai bon, kobu nges kotwan kanuka Kristo kotoma ore loka Perugamo. Itetemitai nges kwape ekajenan lomuto loka Ejakait. Erai na adiope kawanyuneta nuka aswamisio nu kalosete kotoma Perugamo.

Kopotu ekeyiunaka luka Perugamo kosalakis emunokina Ejakait, karaida ejai areyo. Kobu Ejakait kojen ebe Ike tunga kangina mam kopotu kolacakis akes aiyiun. Kopotu kosalakis toma abeit okiror Ke. Kobu Kisialamik kes kanu.

Kajaas Ejakait keda iboro iarei nejai ekanisa loka Perugamo, kekotenen da. Kajaas itunga kotoma okanisa nu kobu aisisianakinata nuka Balaam ka Inokolain kitapas.

Mam kidumunit adio kiro kere nu ikamunitos Inikolain. Kajai aitodunete nejaas kes kotoma okanisa loka Epeso (Apukokinio 2:6). Kobu ekanisa loka Epeso kitepege aisisianakin naka itunga kalu. Mamu ekanisa loka Perugamo kobu kisoma ejok. Kopotu ice kodoot toma oponesio nuka aronoko.

Icie tunga kotoma okanisa kopotu kolomasi toma aisisianakin ke Balaam. Kotoma oitabo loka Aimario kijeni oni kobu Balak kilip Balaam Aiken Isiraelin (Aimario 23:11). Mamu Ejakait kobu kocamakinite Balaam Aiken Ike tunga konye kenyou Balaam kakwap naka Moab, kobu Isirael kodotiata keda angor nuka Moab. Kopotu angor nu koinakis Isiraelin akukonokin edekesio kec (kowanyu Aimario 24:25-25:3).

EKANISA LOKOTOMA PERUGAMO

Kijuk Ejakait atular kamp loka Isiraelin. Kotoma Aimario 31:16 kiwanyun oni ebe angor nu Moab lu, karai Balaam nges kicorakini. Karaida mam Balaam kobu kiken iduwe luka Isirael kanu Balak, ake aicorasit nejaas angor nuka Moab kobu koyangu ekenit loka Edeke nejaas iduwe luka Isirael kwape akwap na kalomarata kes toma adoteu ka aima aputosia ka kes.

Kajaas itunga idiopediope kotoma okanisa loka Perugamo nu kopotu kolomasi toma aisisianakin naka Balaam. Atupit asiometait wok, kobu Balaam kisisianaki Balak epone no codunete Isirael adiakar. Kobu kisoma nu kitorite nejaas angor nuka Moab. Kopotu angor nu kisuput Isirael toma aima idekesio kec ka aelo kakes, na ikamanar keda iponesio nuka etekerene kes ka apak kangin. Kajaas itunga kotoma okanisa loka Perugamo nu kopotu kotiros aima aputosia ka adotiar. Kobu Ejakait konyarak kes aitoronokin konye karai mam elosi atubokin kes keda ikileng loka akituk ke.

Epatana apupun ebe adiakanarat nu elwana elemaar kane ijai oni. Siri kingal bonik, kekotenene da, kirapiar oni kotoma acoduneta kanu kwape noka alolo. Kisesen enaba loeyata noi kotoma adoteu kotoma okanisan wok lolo. Akirot naka aima aputosia kokanisan wok mam kipedor alemar Kama wok. Irwan mwasai kimai oni inonosio wok, aisisianakineta, isirigin wok, awok aswam arai awok ailajar? Acoa ke Balaam epol noi. Elomuni okanisan wok komam oni kijen. Kipuda oni kere angicakin bonik.

Kobu Edeke kolimok ekanisa loka Perugamo ebe ngin yen ipikor edumuni emanu loebwaitai ka amoru naekwang. (Ekokor lo 17). Kasesenata kawurianut akiro nu aarei.

Kitinyamit Ejakait Ike tunga keda emanu kamoding. Kotoma Yokana 6 kopotu itunga nejai Yesu kokotos awanyunete

APUKOKINIO

nueputosi keda kangin na emanu nakijaikinit Edeke luka papakes kamoding. Kolimok Yesu kes atiar, kerai nges emugati loka abuni kotoma kuj (Yokana 6:35). Karai nges emanu lo kamoete kes. Kotoma aitetemete na kijenuni oni ebe erai Yesu Emanu loebwaitai. Erai nges ainakinete kes kangun lu engirikinete.

Nuikamunitos amour naka kwangan, ipu aijuluneta. Icie kejulak ebakas ebe erai epone lo eyinakinere amoru nakwangan nejai etunganan lo etubokinitai komam ebeit atubokinio. Karai amour ajenanut naka amamut adiakar. Eriagi loka kwangan erai eriagi loka alaunit. Etunganan loitingit amoru na kwangan karai awanyunete naka aitimio.

Iwanyuni ebe ekiror loitete kiwadikatai toma amoru. Kebwoikinit ekiror loka etunganan ikeponesio. Abeit ebe ekiror loitete itodunit etunganan lo itingit amoru mam erai aitimio bon konye ijulakin koponesio ka ejautene ke.

Abeit ebe ekiror loitete lo erai ajenuna nejai itunganan loikamunitos bon, kitodikit na oni ebe kerai na akirot naka etunganan elope. Aswam na lemu isomai Edeke kanėjai etunganan erai naka amina. Mamu eong apedori abeit ajenun arai ejai itunganan yen araun yenitete kotoma Kristo konye apedor ajenun aswama na eong elopete. Ejaas iboro kotoma aijaraka nu ejene Edeke kojenas ne ajai eong elope bon ka Edeke.

Ekanisa lo Perugamo kajai ore loejai kiding naka aswamisisio nuka Satana. Kwape eyiunak, kipedor oni ece sawa aijar kotoma

Kiding naka akiror arai ijautene loemam ejok. Mamu Edeke duc epedor aitinac oni aitemisisio ka atiokisisio. Amamutu apedor aitepege, icie kotoma Perugamo kopotu kodoloto

EKANISA LOKOTOMA PERUGAMO

toma adiakar ka kamunar. Icie, kikotenene da, kopotu kongirikisi ido kodumut amoru naka kwangan, awanyunete naka aitojokario naka Edeke.

Inyobo kitereikina keda jo lolo kotoma aijar kon? Itei jo ajenanut naka aswam naka Satana kotoma kon? Iwutas jo keda aitemisio luipu nu kilukunitos jo? Oyanga bere jo apak adio ainakinete naka amunonutu. Kristo emanu loibwaitai kidarakinit jo keda amoru nakwangan. Ikeri jo nejai nges kosodi adumun ainakinete na? Ilosi jo aipikor kosodi Alomar nejai Nges kitimitai ko lai?

Nutupitono:

- Itetemitai Perugamo ejai kiding naka aswamisio nuka Satana. Karai kiding naka aisubusa naka apugan. Nu nyoika kilimokin na oni epone lo itosoma Satana engarenok angetakina apeleikineta ke?
- Anibo ajenanutu nejai aiboisi kon naka aswam ke Satana?
- Epone ban etemio Satana ekanisa ngol loejai aiboisiti kon? Ijai ajenanutu naka eyiunaka lu ewutas aibironokin toma aibucanereta nu?
- Kobu Balaam kotakanu aisisianakin Moabites epone lo itemis Isirael kitorite adoteu ka aima aputosia. Erai adoteu ka aima aputosia akiro kokanisa loka lolo? Iteteme.

APUKOKINIO

- Anibo aswam lemu isomai Edeke kaijar kon? Epone ban lemu ewutar nges aijulakin iponesio kon?
- Inyobo kisimikit jo adumun amoru nakwangan naka aitim ka alaunit lolo?

Kanu Ailip:

- Ilip Edeke ainakin jo asianut aitepege Satan ka aitemesio ke kaijar kon.
- Ilip Edeke koinak jo asianut angirikinit ka arautu lo muno nges koding naka akwap na epol aronis ka adiakar.
- Ilip Edeke ayuwar jo kotoma awomisio nuka adoteu ka aswamisio. Ilip Nges aitinac jo iponesio kere nuka aima aputosia arai idiobore yeni epedori ayangar akepak kotoma kon.
- Koyanga apak ailip kopedo Edeke ainakin asianut ekanisa kon aitepege aitemesio luka akwap Kan.
- Imala Edeke ebe isomai Nges kotoma aijar kon kopone jo ka Nges. Imala Nges kanu iboro nu lemu ijulanakin Nges kotoma kon. Ilip Nges aiyatakinite aitetenar ka aitemonokin jo toma aputo Ke.

6 - EKANISA LOKOTOMA SUATIRA

Osiom Apukokinio 2:18-29

Iwanyunitor jo ekanisa no edolit? Esubit bala kangin kanisa ejatotor keda ake bucanareta. Ekanisa lokotoma Suatira mam itegelikina.

Ebaluwa nejai ekanisa lokotoma Suatira erai noebunit kane jai okoku loka Edeke. Itetemitai ake konye bala aipeloret nak akim ka akekeje da aikomon nuepwatat. Erai na aitijenunete naka Ejakait no kobu Yokana kowanyu kotoma Apukokinio 1:14-15.

Kajen Ejakait kotoma aidules nualosete kotoma okanisa lokotoma Suatira. Elimunit iponesio ikanykape nuegogongo kokanisa Kano. Kilosi oni angicun iponesio nu kotoma aurianut.

Nasodit, kobu Ejakait kowanyu aswamisio nuka ekanisa lokotoma Suatira. Akes aswamisio eraas araito naka aiyiun nuetakanete kotoma Ojakait. Araidam mam elimunitai aswamisio nu, kaica erai no ekanisa lokobu kojarite kaiyiun kotoma aswam.

Epone lokiareit loelimunitai kane nges amina. Ingaibo esesenikitai amina naa? Esubit bala erai amina na nabonik ka kanuka Ejakait. Kingisi ani aicorakinete naepol, kobongoki kobala ebe kotoma Matayo 22:37-39:

APUKOKINIO

Komina Ejakait Ekoni Edeke kekoni tau kere, ka akoniijar kere, ka akonicoa da kere. Na nges aicorakinete nasodit nakapolon. Ejaida nakiareit naeputotor ebe, Komina ekoniidunyete kwape iminar bon.

Kobu ekanisa lokotoma Suatira kitodia amina na.

Karai Suatira da awanyunete naka aiyiun. Kopotu kibwaikis akes amuno nejai Ejakait ekes Edeke ka akirot Ke, ainakin akes wate amuno ka aiyong Nges karaida mamu kes kapedorete ajenun Ike rotin.

Epone lokiwongonete lokotoma kanisa lo Suatira erai akes aijanakin. Akirot naka Greek natosomatai kane erai akirot na itosomatai tape kidumuni oni akirot kotoma amusugun "deacon." Erai ajokis naka kangon lo ijanakin nuce. Erai a deacon lo eayit ipudesia luka atukot naka itunga. Kobu Ejakait koyanga epone lokobu ekanisa lokotoma Suatira kijanakinite mama ejaas ekulepek bonik.

Lokikanyete, ekanisa lokotoma Suatira karai lokengirikinit. Karaas nukeinakina kosipos nejai Ejakait ka nukamunitos Nges karaida ejaas airirioto nukopotu kiriamunos kakes. Angirikinit nges aitemesio. Kobu ekanisa lokotoma Suatira kowutatos kanu akes aiyiun. Kainakina kes, kekotenene, kanu aitikokit ekiror loka Kristo kotoma aitemesio kec.

Kowanyu, angetakinete ekanisa lokotoma Suatira karai ekanisa loepoloi. Mamu apol karai kotoma onabai kwape Ibore yen ejok. Okokor lo 19 kilimokit oni ebe "kisomaenenete adepar nulem kisomaete kageunete." Epedorio aingit aingisete: Inyobo do kwana isomaet kes adepar kwana? Esubit bala abongokinete erai kisomaete kes nu ipu ngun lu kisimarito kes kobaluwa kano. Kisomaete aswamisio nuka

EKANISA LOKOTOMA SUATIRA

aiyiun. Kiminanara noi bonik ido aminas Edeke. Kapoloete kotoma aiyiun kes. Kijanakinete noi nejaas ikulepek bonik ido kongirikinitos noi kotoma aiyiun kes. Epedorio alimun kwakanu kane kija oni?

Araida ejaas ekanisa lokotoma Suatira keda akiro luejok, mam erai ekanisa lokitenar kadolit. Ationos naka ekanisa lokotoma Suatira erai ebe kopotu kocamakitos aberu na ebakai Jezebel.

Ingai bo aberu na Jezebel? Kotoma kanu wadikatai kimisikin oni ebe kerai aberu na kisingarenit aima aputosia ka adoteu. Karai na adiakar ke Balaam kotoma Apukokinio 2:14. 1 Ikbakan kilimokinitos oni ebe karai Jezebel akabaka naka acudan. Koby kiteteik iduwe luka Edeke Alomar toma aima aputosia ka adoteu. Kwape akabaka naka acudan kakere Kosirael ka Yuda, koby ekekiror kobwoikite aima aputosia, adoteu ka aswam aronis. Ekanisa lokotoma Suatira koby kocam Ike irotin. Ekiror Jezebel ebwoikit ngun luejarete kotoma aima aputosia ka adoteu.

Kowanyu, epone ani epedoria Edeke aitereikin keda ationis na ko Suatira? Koby kijaik "Jezebel" ka Ike atupitoko apak aitoronokin. Akote naka Edeke nasodit erai awanyun aitoronokin. Mam isialamikit amudiaro naka adiakanak. Karaida kediakanarete kes, ekot Nges aitim kes.

Kopotu Jezebel ka atupitok ke kongeroto aitoronokin. Naarai kopotu kes kongerot apupukin Ejakait, kalosi atubokin kes. Koby Ake nyunyura kotiro Ake titingu, amina, ka aitim, konye erai abeit. Kilimokinit oni asiometait ebe kapedori Edeke acakakin Jezebel ka atupitok ke toma "oitada loka ican." Kalosi Edeke ainom ikeduwe ka twanare. Ike duwe karaas ngun lukopotu kotupata Ike rotin –irotin luka aima aputosia ka adoteu.

APUKOKINIO

Inyobo eraun etube kangun lu etupakinete irotin nuka ronok ke Jezebel? Okokor lo 23 kilimokinit oni ebe ikanisan kere ejenunete ebe emoi Edeke itawon ka awomisio nuka Ike tunga. Eamei ibore yen ibwayo kane jai Edeke. Kidumuni oni amisikin ebe ekatupitok ke Jezebel kisomaete nu kaiyeya. Cepakit itunga icie kokanisa mam kajenete Ike's irotin. Na etubokina Edeke kes, kikotenene da, itodun aiyeya. Ewanyun ekanisa akes aronis ido ejenunete ebe kobu Edeke kowanyunite iboro nu kisomatai kotoma angopite.

Kobu Edeke kitepesene ngun lumam kedolokitos toma oboi loka Satana ka iponesio ke luibwaitai asalakin emunokina aiyiun. Mam Ejakait ekapakina ainakin adio aitapasete nejai ekanisa adepar ngin bon asalakin emunokina kokiding naka aronis na elukunit kes (okokor lo 24). Kajene Ejakait ekes enange ido mam kapedor ainakin kes numam epedorete aibwok.

Kajai ainakinete nejai ngin yene ipikor. Ngun luipikorete einakinio apedori ayaite akwapin. Kwape ekeyiunaka kilosi oni aipuga keda Ejakait adiope apaaran. Apedorosio nuka akwap nuka lolo, etiaikinio. Iwanyun jo ebe apugan naka Ejakait eraun naka asuwata. Asuwata apolou ke, apugan naka agogong ka apedor namam etiaikin.

Isumunikit Edeke ainakinete nakiareit kanu kangun luipikoret. Kobu Yokana kolimoki ekanisa lokotoma Suatira ebe ngun luipikoret einakinio Acerit naka Tupuruc. Apukokinio 22:16 kilimokinit oni ebe erai Yesu Acerit naka Tupuruc. Ainakinete naebecokina kanu keyiunaka nuko Suatira karai ajaut keda Kristo. Kamamei bobo ace ainakinete naepol adepar na.

Ekanisa lokotoma Suatira kobu Satana kocodunite atupakin aswamisio naka aronok nuka Jezebel. Kerai na aijar na adoteu ka aima aputosia. Kajaas idiopediopen lukopotu

EKANISA LOKOTOMA SUATIRA

kodoto toma aipany na kosodete anyoun kotoma abeit. Koponi kicikakinai iponesio kosodete iboro ice ayangar aiboisit naka Ejakait kotoma aijar kes. Itepesenit Edeke ekanisa aitemokin akiro ngun kosodi aisialamikin ngun lukopotu kisipegata aitemesio nu.

Eraas aitemesio nu abeit kotoma okanisa loka apaarasia wok. Koinaki oni Edeke asianut alosit kopone loejok kalaunit aibelokin ook puran oboro luepedorete ayangar aibois Ke kaijar wok.

Nutupitono:

- Anibo iboro nuejok nuiwadikatai kanu ekanisa lokotoma Suatira? Itetemonori jo iboro nu elopet?
- Ijai lemu jo itopoloi ekoni edicane keda Kristo kwape ekanisa lokotoma Suatira?
- Anibo adiakar naka "aiyeya"lokotoma okanisa lo Suatira? Ejaas adikanareta nuka aiyeya kotoma aijar kon?
- Epone ban ajenun ebe emamei ibore yen ibwaitai kane ejai Edeke isiriengun ngun nuisomai oni?

APUKOKINIO

Kanu Ailip:

- Ilip Edeke aingarakin jo aitodiar iponesio nuejok lokotoma okanisa lo Suatira.
- Ilip Edeke komoo ekoni tau kosod aisidedeleun adiakanarat nu engopitos.
- Imala Ejakait naarai ejen Nges ngun lukipedor oni ido mam kitapasi oni adepaar nukipedor oni aibwok.
- Imala Ejakait ebe eraun Nges awok ainakinete naepol.

7 - EKANISA LOKOTOMA SARUDIO

Osiom Apukokinio 3:1-6

Mam erai ikanisan kere nuetakanete bala ejatotor kaijar ejarete. Ipedori jo ajaut keda ajenanut naka aijar kwape ekanisa konye kotwanite komoyo. Aswamisio, itunga lu ebunenete okanisa arai aiuneta mam einakinete ekanisa aijar.

Ebaluwa nejai ekanisa lokotoma Sarudio ebunit kanėjai Ngon loejaas ka Imoyon ikanyikaarei ka aacer akanyikaarei. Apukokinio 1:20 kilimokinit oni ebe aacer akanyikaarei ebwoikinitos imalaikan ikanyikaarei (arai engarenok) luka ekanisa lokotoma Asia. Elimunitai nu imoyon ikanyikaarei kotoma Apukokinio 1:4. Imoyon ikanyikaarei Epedori abwoikinit Emoyo Lokalaunan. Enaba lo ikanyet kaarei epedori araut Akedolit.

Kilimokit oni asiometait na ebe Ejakait itingit imalaikan ikanyikaarei ka Imoyon ikanyikaarei ka kan Ke. Akirot naka Greek naitosomatai kane apolouke "ajaut" arai "aitingite." Itosomao akirot da aitetemio eidicane kiding naka itunga iarei nu imorikikina (kwape nat edukone). Ejakait Edeke lo kobu kinere akirot na nejai ekanisa, karai nges lo kejatotor edicane loejok keda imalaikan (arai engarenok) nuka ikanisan ikanyikaarei. Abeit ebe imoyon ikanyikaarei nu itingitai kakan ke, itodikinit oni ebe idulokina Nges toma odicane keda Emoyo loka Edeke. Karai Yesu nges kijukar emoyo loka Edeke okanisa aingarenikin, ainakin agogongu kainakin aijar.

APUKOKINIO

Kilimokit oni ebaluwa ebe kajeni Ejakait Yesu atiokisio nuka ekanisa lokotoma Sarudio. Kiwanyunit oni sek akiro nu kotoma okanisan luka Epeso ka Suatira. Ejai atiakatait ne kokanisa lokotoma Sarudio. Iwanyun jo kotoma okokor lo 2 kobu Ejakait kolimoki ekanisa ebe mam Nges kadumunit akes aswamisio elaete arai edolitos. Ibore yen ekoto oni ajenun kane erai ebe ekanisa lokotoma Sarudio mam kewutas aitodiar aswamisio nuka emoyo nukabeit kes aitodiar kotoma alosite kec komoyo.

Kobu Ejakait kolimoki kes ebe karaida kopotu kes kodumutu aiyalama kanuejok, konye etwakitos. Kijenun oni kane ebe epatana ekanisa atakanu bala ejari konye kotwanite. Ipu ikanisan nu etakanete iswamaete ejok kaiboisio kec. Eraas ikanisan luepolok ido kopoloete. Iyunitos itunga kotoma onabai akwatai. Akes aima erai naejok ido kominakite ke tunga. Kidulokin jo ajenun, iwanyuni jo ebe edit apol nakotoma omoyo ka ationite kotoma okanisan kalu. Abeit naka eijiri elotar kwap. Mam elimonokino adiakar. Awomisio ka apelenikineta nuka ikanisan kotoma aitelekarit, eteker atukona luka kakere kitosomaete ekiror Yesu Kristo, konye koraas luelwaka kotoma Ke arai Otauke. Emamei ajenanut naka emoyo loka Edeke lo ijaikin aijar lo kitingit Ejakait kakan Ke.

Anyaraun nejai ekanisa lokotoma Sarudio erai aitikwenyun nges kotoma ajo ka aitogogongo ngun lualosete atwanare. Karaida mam cut ketwanit, konye kasubit ekanisa atala na ekoto adunyor. Kaloset akes atalai adunyor. Anyaraunio akwengun erai

Katipet. Dimikito kejaunos nu esomakinio akes atalai katipet, kadunyoret akes atalai.

Anyaraunio nejai ekanisa erai aitogogongo nuideuna. Kitodikinit na oni ebe akes ajo mam erai ajo na mam yeni

EKANISA LOKOTOMA SARUDIO

ejen. Karai na ajo naka atwanare. Kwape kajototo, akes awokot nuka aijar kajaas amatorio kotoma amorio kec. Kotoma ajo kec, mam bobo kajaas ayuwar ikec imoyon. Lokasurup ejai ayangar arerengu kanu akes ajo. Edio sawa kere nejatotor kes toma ajo, erai esawa lo ejatotor kes akanin ke. Edio sawa kere nejototo aswam naka ekes moyo iilori. Kobu Ejakait konyarau kes akwenyun erok kiyitokina. Katipet akes atalai nu ekotos adunyor kedunyorete.

Kotoma aica kanu kopotu kodoikis kes, kobu Kristo kicorak ekanisa lokotoma Sarudio aitun nu kawanyunitos kes ido kopupunitos. Inyobo ejai nges aiteteikin kane? Kapupunit ekanisa akiro nuka jokaka nuka ejiiri ka apedori Ke naka aitim. Kedumunitos kes da Emoyo lokalaunan lokitingit Nges kakan Ke ainakin kes. Kajatotor kanyaraunio na araut abwoikinitok luka Kristo. Koponi kijaikinitete apedor naka Kristo. Kwape ekanisa, ikotenene, mam kopotu koyangas iboro nu kapeleikinet. Ainingosit naka Ejakait nejai ekanisa lokotoma Sarudio, erai aitoronikin ka alosit kotoma kangun nu edumunitos.

Kowanyu nu etakanunete karai mam kes itoronikina. Ebuni Ejakait nejaas kes kwape ekokolan. Aputo na ekokolan ejaas ka akiro aarei nuepolok. Nasodit, ebuni ekokolan alemar ngun nu kija kawon. Ebuni kwape ekokolan alemar Ake talai. Epedorete aiyatakin aswam kwape atukona luka itunga kere, konye koraas lu etwakitos komoyo. Mam akes atalai ecaete bobo. Aiareikin, ebuni ekokolan ne mam oni kiwomitor. Kotoma ace, na mam kes ewomitotor, ebuni Ejakait kosodi aisomanar ka kes.

Kajaas ice kotoma okanisa lo Sarudio numam idupokitos Ike's igoen alup. Kalosito ka Nges kotoma akwangis. Ebwoikit akwangis alaunit duc. Ngina kokiding naka aiboso kotoma omoyo, ipedori jo adumun iboro nu ecicing kwape inapen luka etiai. Isinikokinit Ejakait ikiliok ka angor kanu amunonutu kes.

APUKOKINIO

Aiturur naka abeit kotoma Sarudio, kikotenene da, ebe eraas nu itunga nu itegelikina.

Kotoma okokor lo 5 kobu Ejakait kisitik ekanisa ainakineta auni nejaas ngun lu ipikorete. Nasodit, itanapio kes nuka akwangak. Ejenunete aitim naka Ejakait. Itodorete ejautene kes lomojong lo erapiarit adiakar kosodete adumun ejautene lokitete no itopolorite ekiror loka Ejakait.

Aiareikin, ikiroria kangun nu ipikorete mam elemario kotoma oitabo loka aijar. Euwaritai akes aitajario. Emamei lo epedori alemari akes aibisit kotoma ajakanut naka Edeke.

Nakawasia, Elosi Ejakait Yesu aitodiar kes kakonyen kapapake ka imalaikan nukotoma kuj. Epogakin anyar kes lke iduwe. Kapedor Nges elope ainganga kanukes kakonye kapapake. Kajaas kes kacamunio naka okoku loka Edeke. Kanu akirot naka okoku na ecamar mamakes, akes acamunio kakonyen ka Edeke euwaritai.

Ijenikit jo lem bala ajotor jo komoyo? Kiriamun eong keda itunga nu emonikinos ka eijar kes lokotoma omoyo. Erok kes epolor kotoma alosit kes keda Edeke ikaru luipu. Mam bobo kes itapasitauna kotoma ayiuun kes. Akes aijanakin nejai Edeke edit lem. Isomaete kere iboro nulem kismaete kes ikaru ido kiyuunito aisisianakin naka abeit konye kotoma abeit, kojotoete. Koinak oni Edeke asianut aiyatakite aijanakin ka apol kotoma opeperone ka Nges kiton apak naka atwanare

Na kilosio oni aibwo kakonyen Ke aijaun awok aiyengun ka ainakinet.

EKANISA LOKOTOMA SARUDIO

Nutupitono:

- Anibo aswamisio nuka emoyo nulem kisomai jo? Epone ani itosoma Edeke aswamisio nu kanu ainyakun jo nejai Nges?
- Anibo atiakatait epone lo kiteoto oni itunga ka epon lo iteo Edeke oni? Epatana ajaut keda epone noejik kotunga konye komam idolit Kama ejai Edeke?
- Inyobo kipodokitor oni noi epone lokiteot oni ice itia epone lokiteo oni Edeke?
- Inyobo apolouke ajo kotoma omoyo?
- Koba Ejakait koinaki ainingosit nejai ekanisa lo Sarudio aitungun nu kepuputos kes ka nuedumunitos. Inyobo idumuni jo kanejai Ejakait? Irai lem jo lomunoto kangun kanu Ake aibuses?

Kanu Ailip:

- Ilip Ejakait aitikwenyun ekon tau noi nejai Nges ka Ake peleikineta.
- Ilip Edeke aingarakin jo apodokinit ajenun epone lo esesenia Nges jo itia epone lo esesenata itunga jo.

APUKOKINIO

- Ilip Ejakait ayangun iboro nikijaikinit Nges jo toma aijen kon kwape eiiunan. Ilip Nges aingarakin aitosoma iboro nu kanu Ake aibuses kotoma aijar kon.

8 - EKANISA LOKOTOMA ILADELUPIA

Osiom Apukokinio 3:7-13

Kwape keyiuunaka kilosi oni airiamun keda airioto kotoma aijar kana. Epol aitun, kikotenene da, ebe erok Yesu ingarenikit. Ejen awok aipecitoi. Kijen oni kotoma amina. Mam elosi acamakin oni aitemio adepar ne kipedor oni angirikinit (kowanyu 1 Ikorinton 10:13). Ipimai kangin temis, koinakin oni nukipedor aiting dio nu epedor araun nukajoka.

Ebaluwa nejai ekanisa lokotoma Piladelupia ebunit kanėjai ngon loelaunit ka abeit. Itingit ilaceta luka Daudi. Kiwanyun oni kotoma Apukokinio 1:18 ebe Ejakait Yesu itingit ilaceta luka Atwanare ka luka Okatwaka. Karai itingit nges ilaceta luka Atwanare ka luka Okatwaka itingit Nges da ilaceta luka Tomakuj ka luka Aijar. Epatana ebe ilaceta ke Daudi eraas eraas kanu ere ke Daudi? Inyobo Ere ke Daudi? Erai Ere loko Yerusalem. Ere loko Yerusalem ebwoikinit ere lokotoma kuj. Itingit Ejakait ilaceta lukotoma kuj ka aijar. Kepedori na arautu aisinyikokinete najai ekanisa lo Piladelupia kotoma aipecitoi ke. Akes aipecitoi asurokin.

Kagogong adiakar, konye kobu ekes Ejakait kiting ilaceta nuka ere loka apolon ka aijar naka ikaru kere. Kwape egogongor ewok ejie asurokin adiakar, ejai oni amuno toma kuj. Emamei lo elemar ngin. Angaa Yesu ekeki lotoma kuj kanuwok. Mam Satana epedor agolokin oni. Kipedor on aitereikin ka aitemisio wok kojai oni amuno. Etasuro noka atwanare mam kipedori aitotolikin oni asesen awok

APUKOKINIO

apeleikinet. Kipikor oni atwanare naarai ilaceta luka atwanare ejaas akanin ka Ejakait wok.

Kowanyu kobu Ejakait kongarite ekeki kanu ekanisa lokotoma Piladelupia. Inyobo karai ekeki? Okokor lo 9-10 epedor aitodikin oni aput naka ekek loengaar. Kawutas ekanisa lokotoma Piladelupia ka ngun luajaas toma otogoi lu emaere Satana. Kiwanyun oni kotoma kanu iwadikatai ebe ngun lu ejaas otogoi lu emaere Satana karaas Iburanian lukopon kitaparai kotosomai Satana. Kopotu koreutu ekanisa. Kobu Ejakait kolimoki ekanisa lokotoma Piladelupia ebe ebunit apaaran na ibirokinitor Iburanian nu kwap akejekes ido ejenunete ebe kamina Ejakait kes.

Aputo na ewuta Ejakait alimokin oni kisiitut oni Yosefu ka inacan ke kaitutukete kana mojongo. Kangeritos inacan Yosefu. Katapit kes aitisilarite nges kongetakinete egwelarete nges kwape ebulesit akwap naka komisir. Kobu Ejakait kikeu Yosefu kotoma apedor ka agogongu kotoma akwap naka komisir. Kepotu ikenacan agwelete iboro kanejai nges kopotu kitukumikinos kwap nejai nges ido kojenut ebe kobu Edeke kisirereng nges. Nu nges kalosete atakanikin ikristayon lu ereitai kotoma Piladelupia. Ebunit apaaran na ejenunata ngun lu kerete kes akan naka Ejakait kotoma aijar kes ido ibirokinos kwap kotoma otunganane kongaren kes.

Esiep epuwai, ekek lo kengaar ne jai ekanisa lo Piladelupia karai ekek loka arerengu ka ainakinet. Karai da bobo ekek loka ajenanut. Karaida lukasurup kes kopotu kojenut ebe kobu Ejakait kisirereng ekanisa lokotoma Piladelupia. Kotoma okokor lo.

Kijenunit da bobo kerai ekek lo ekek loesiyere. Mam bobo kalosio acamakin areyo naepol noi nejai ekanisa lo Piladelupia adepar ne pedorete kes. Kajen Ejakait ebe mam

EKANISA LOKOTOMA ILADELUPIA

ekanisa lo kagogongo. Mam Nges kacamakin kes aitemio adepar nepedorete kes angirikin.

Kobu Ejakait kolimok ekanisa lokotoma Piladelupia aiting kagogongu ibore yen kajatatar ido komam alakakin. Mam kes kabeit acamakin idio tunganan kere ayangar akes abok. Abok erai ainakinete naedumun akeran akaulo na angetakin akerit. Abok na erai kanu kagun bon lukopotu kongirikis kiton angetakin. Kapedorete atwaniar akes abok kanu amamutu angirikin. Ngun lu kopotu kongirikis ton angetakin, kikotenene da, edumunete abok namam enyamun.

Kowanyu da bobo ngin yen ipikor itarauno epiir kotoma togo loka Edeke. Epiir mam edaun. Ngin yen ipikor eraun ibore yen mam edaun kotoma akuj. Mam epikoran enyoun kane jai Edeke konye ejaunos kanges ikaru kere.

Kobu Ejakait kolimoki ekanisa lo Piladelupia ebe kalosi nges aiwadika ikiroria iuni nejaas ngun lu ipikorete. Kalosi nges aiwadika loka Edeke papa, ekiror loka Yorusalem Nakitete ka ekiror lokitete loka Kristo nejaas kes. Kiwadikai oni ekiror nejai ibore kere aitodunu ebe erai ibore ngin yeniwok. Kobu Edeke kiwadika ikiroria ke nejaas lukopotu kipikos naarai kobu kitarau nuke. Kobu kiwadika ekiror loka Yorusalem Nakitete naarai eraas kwana kes luko ore lokalaunan. Kobu Kristo kiwadika ekekiror loka aipikor nejaas kes naarai kobu kotwan kanu agwelete kes kanuke.

Kowanyu, ekiror loka Kristo lokiwadikatai nejaas lu kopotu kipikos, kaarai ekiror lokitete. Kapaarasia kangun sek, kisomau etunganan akirot naitegelikina ka aswamisoit naekot atiting, kainakin ekabaka nges apolou na ebe "Nokapolon" ngaren nake ekekiror. Etunganan lo

APUKOKINIO

Koponi koyongai kanu ake atitingu. Kobu Ejakait Yesu kongetak, kotoma atwanare ke ka ajarun, aswam naepol noi apaarasia kere. Kobu Papa kitubusik Nges kosodi ainakin Nges ekiror lo kangin kongi kere elosi akukonokin. Iwadikat Paulo nu kotoma Ipilipin 2:9-10. Ebe,

Nges etopooloria noi Edeke Nges koinak Nges ekiror Ngon ekiror Ngon loitelekarit Ikiroria kere, tetere ekukonokin nginkungi ekiror loka Yesu, noka akuj, ka nuka akwap, nukokwap ka kwap da.

Erai ekiror Ke Ejakait Yesu lo kobu kiteleka nges iwadikawo nejaas lu ipikorete. Erai nges loka Kristo, Ejakait loepol kakere. Epoga Kristo ayangaar Nges kwape losodi aiwadika ekekiror nejaas kes.

Isialamikit Ejakait ekanisa lo Piladelupia kanu akes amunonut. Kanonok kes konye kopotu kongirikis. Ejie mam erai kanu egogong. Ikristayon nuipu ebirokinos kotoma ojje. Kiriamun oni kere kaitunga lukiliok ka angor lukiyongit oni ka aminakinite konye kopotu kisumokis oni aibiror kes. Arai ijeni jo nuipu nukamunitos Ebaibuli. Arai ilosit osomero lo isisiaere Ebaibuli arai oseminare. Arai bo irai lem jo ekristayot adaun ikaru luipu. Ipedori jo aibiror kotoma apatanu kwape onacekon loenonok. Erai loipikori nges edumuni abok konye mere loegogong. Karaunos oni kepikorak.

Nutupitono:

- Anibo ilaceta ke Daudi? Epone bani kititingoror ka angirikini karai kijenu ebe itingit Ejakait ilaceta?

EKANISA LOKOTOMA ILADELUPIA

- Karai ekanisa lo Piladelupia enonok konye kobu kodum akirot naka acamunio kane jai Ejakait Edeke. Inyobo kadumunata kes akirot naka acamunio konye koraas luenonk?
- Inyobo kobu Edeke kisumunik etakanakinete luka surupi kes Piladelupia?
- Kalosi Edeke aiwadika ikiroria iuni nejaas ngun luipikorete. Anibo ikiroria nu ido ebwoikinitos inyo?
- Erai ejie loka kalo egogongo? Inyobo kisisianakin oni ekanisa lo Piladelupia?

Kanu Ailip:

- Imala Ejakait kanu amuno naka aitajario.
- Ilip Edeke kingarak jo aitosoma agogongu nakijatotor kajo kanu aibuses Ke.
- Imala Ejakait naarai kinyarit nges oni Nuke ka aiwadika ekiror Ke loitete nekija oni.
- Ilip Edeke koinaki jo asianut amunokin Nges ka idis lukijatotor kajo.

9 - EKANISA LOKOTOMA LAODIKIA

Osiom Apukokinio 3:14-22

Epone ban ipedoria jo ajenunia ekoni ejautene loko moyo? Kotoma aipimas idiopete kotomon aibo ijaun jo? Imwana jo arai bo ililim? Ijai jo akim arai bo igitakina jo? Itunga luipu ibwaikinete Ike's kulepek kiding. Etapit duc itunga katutubena wok ayangar erot lokokiding. Mam oni kikit aibwo kokinga noi. Mam oni kikit atiakar kotunga. Kicamunit oni araut lu ijalam. Na nges erai ationis keda ekanisa lokotoma Laodikia.

Ebaluwa nejai ekanisa lokotoma Laodikia ebunit kanejai Amen, lomunot ka ajenan lokabeit ido Engarenon loka asubio ka Edeke. Kijen oni cut ebe erai nakitodikit oni Ejakait Yesu Kristo.

Itetemitai Yesu kane bala "Amen." "Amen" erai aitetemunete nakitosomai oni nakikotor aitogogongo lu elimunitai. Kibala oni "amen" Na kiiunitor oni ebe erai abeit ido edolit arai ibusakinit oni amuno. Erai Yesu Amen. Erai nges abeit ido edolit arai ebusakinit oni amuno.

Erai Yesu da lomunot ka ajenan lokabeit. Ejaas apeleikineta arei. Nasodit, Kobu kongirik iton atwanare. Kobu kotwana komusalaba loka Calvary. Kamuno itoni atwanare. Aiareikin, erai Nges lomunot ido ekajenan lokabeit kanu isisianakit Nges ka einer. Ngun kere nukobu Nges kinerite erai abeit ido edolit amuno.

APUKOKINIO

Erai Yesu da engarenon loka isuban luka Edeke. Naarai karai Nges lomunot iton angetakin, etopolo Edeke Nges. Ainakin Kristo ekiror loejai kuj naka kangin kiror. Ipugat nges akwap kere. Kwape epugan loepol kakwap kere, kangin kungi ekukokin Nges.

Engarenon lo isuban luka Edeke kajen atiokisio nuka ekanisa lo Laodikia. Kobu kowanyu ekanisa kwape lo ejalam. Naarai ejalam kes, kimuwar Kristo kes akituku Ke. Kilimokitos oni luesiomitos akiro nusek ebe kadumununei ere lo Laodikia kedumununei akip kocor Kano emwana loejai edunyi ka eboma. Edolunete akip ore ko jalam. Mam akes akip bon nukamasete kajalam konye akes aijar nakomoyo da kajalam.

Kolimok Ejakait ekanisa ebe arai jaat kolilim arai komwaka konye naarai ejalama kimuwar kes akituk Ke. Kolimoki Ejakait Yesu ekanisa ebe kitelekarit Nges awanyun kes elilim itia ejalam. Ejai amunaar naepol nejai ekanisa loka Kristo kanu ikristayon luejaas keda itaun numam ilelebas itia ngun lu egitara kakiro nuka emoyo?

Ikristayon luejaas keda atutubena nuka itawon luejalam, ejaas adiope keju akwapin ka adiope akeju da okanisa. Etamakitos kes aijar kakwapin lu kere. Mam ipikoritos adikanareta kotoma aijar kes. Eraas lu edakunos arai eyaikina. Ejaas okanisa naka Sabit tupuruc ka akwapin Obalasa tupuruc adiakar. Etupete Ejakait bon ebe ecamakit apak. Mam Ejakait Yesu eminakit aputo na katupitok kanu. Isirionete nu ejautene loka ekanisa ka yangun amamutu ayongio nejai ekiror ke Kristo kanu adakunun kes arai ayaikina. Arai kirai oni kanuka Kristo arai kisurokinit oni Nges. Ekoto oni aitojokaar kotoma awomisio wok.

Kabarit ekanisa lokotoma Laodikia. Kabaritos lu ka iboro nuka akwap. Kopotu iboro nu kolemas kes awai kanejai Ejakait.

EKANISA LOKOTOMA LAODIKIA

Karai akes abar nges kobu kimaraki kes araut nuejalam koinakina nejai Ejakait Yesu? Ekanisa, karaida etakani ebarit, katwanit kotoma omoyo. Karaas nu kabilil, kibus aitim, kicanas, kemudukaka ka imujalalas. Lo nges epone lokobu Ejakait kowanyunia kes.

Ejijim ajenun atiakatait kotoma awomisio kotoma okokor lo 17. Kobu ekanisa kowanyu elopete ebe ebarit. Kowanyu Kristo kes kwape nukican. Ejena ejaas iponesio iarei lukitosomatai aipima ejautene loka ekanisa. Ekanisa lo laodikia kobu kosesen iboro nuketakanete. Kopotu kowanyutu ebe kisirerengitai kes keda abar ka iboro nuka akwap. Arai bo mam kes kewanyunitos ican kwape ikanisan kakwii. Kiyalamas itunga kokanisa epone loelosio iboro. Kopotu kowanyutu kes ikulepek bala ekanisa loejok.

Kewanyu Ejakait ekanisa mam kobu kitosoma adoketai ngin ajenunia ekes jautene. Kobu kosesene Ike's tawon. Kobu kowanyu ebe keraas Ike's tawon luejalam ka luetiakar. Kejaas kes keda "aiyalam na eputos ngin na emasere" kedoloki okanisa. Mam kes keinakina nejai Ejakait Yesu. Komoyo, katwakitos ido kimujalalas. Mam ekes ekanisa kajaas keda adio aijulakinete kotoma omoyo nejaas Ike itunga arai membas. Mam itunga kajaas aikunyun nejai Etajaran. Mam Ike tunga kapoloete kotoma amina nejai Ejakait Yesu. Kadolitos kes iboro lukokinga.

Aitananga ationis kes kobu Ejakait kitepesene ekanisa lo Laodikia egwelete kanjai Nges iboro iuni. Nasodit, kajai ber kes egwelete esabu itonitai kakim. Kamunit esabu lo keda iboro luka abar nuka akwap. Ngon lo egweli esabu lo kabarit kotoma omoyo. Epone ani kegwelata kes esabu lo? Enabi Isaia titetemit nu kotoma Isaia 55:1-2 ebala ebe:

Yesi ba, nginidiope yenejakit akur, kopotu yesi neejaas akip, ngin da yenemameete apesan: Eebo,

APUKOKINIO

kopotu, kogwela ebino ka akile, Komameete apesan, komamei da etiai. Kanukinyio iinakiniata akusipesan agwelia ibore yenimam erai inyammat? Aitaaritoikus agwelia lumam kisimonikinete? Kodunyakis akiirar eong, konyamata luejokuka, Kisiyalamikis atarion.

Abar na elosi Kristo ainakin ekanisa lo Laodikia mam kagwelio ka isirigin. Kepotu kes nejai Nges mam bobo kadumunete akure. Imonikinos Ike itawon. Kainakin kes aitimio, ainapakin ka acamunio. Ngin yen emametotor ka ibore kakwap kana, konye kojaas ka esabu lo kabarit cut.

Kajai itunga luko laodikia egwelete igoen luka akwangak kanu arapar amujalala kes. Kilimokitos oni ekujulak ebe kajenara ere loka laodikia ka epaaba loka irionon nokisomanat Ike's igoen. Kobu Ejakait kolimoki kes alemar Ike's igoen lurionok kosdete ainap luka kwangak nu kalosi Nges ainakin kes. Igoen luka kwangak karaas igoen luka alaunite ka acamakin arerengu nakiareit. Kiwanyunit oni ngun kotoma Sarudio ngun lu kopotu kosalakis emunokina Ejakait kanapete igoen luka akwangak (Apukokinio 3:4). Ejai Ejakait einakin itunga luka laodikia anapito inapen.

Aiunikin, kajai ekanisa egwelete ekia loka akonyen kanu aitangaleun akonye kes. Kamudukaka kes komoyo. Mam kasesenete iboro kwape kasesenia Kristo. Atutubet naka Laodikia kitolomi ekia lokinyonyo akonye. Ekia lo, kikoninene, mam kapedori aitangaleun akes akonye lukomoyo. Ejakait bon kapedor aitangaleun akes akonye lukomoyo. Arai kepotu nejai Nges, katangaleun akes amudukanut. Kicor Ejakait oni mam asesen iboro kopone kangon. Epukor awok akonye toma abeit alope ka apeleikinete naka aijar. Kakoto ekanisa lokotoma Laodikia akes akonye lukomoyo apukorio.

EKANISA LOKOTOMA LAODIKIA

Kowanyu inyobo kiretakina Ejakait ekanisa lo Laodikia. Ekokor lo 19 kilimokinit oni ebe kobu kiretak naarai kemina kes. Erai abeit kakoto Nges aimuun kes kakituku Ke kinga naarai kajalama kes konye, araida kwangin, mam kobu kinyekinite kes. Kobu kotitingikinite kokek ido kikongikongi. Mam kapedor Nges aibuikin nejaas kes. Karai kes ikulepeki aitojokar angaikin Nges.

Karai kengaasi kes ekek, kalomar Ejakait kosodi aijanakin ka kes. Kapedorete kes ainumunum nepepe kamina ka eidicane keda Ejakait. Kerai nu nges ketwaniarit ekanisa lo laodikia. Kajatotor keda ekanisa konye kamamei Ejakait ka kes. Karai na apak kes apukori ikes itawon kosodete acamakin Ejakait alomun toma.

Irwani mwasai ejananas ikanisan wok akiro nuka aisisianakin, aijanakin ka einono konye komere nuka Ejakait Yesu? Ejaas ikanisan numam ekotosi oni aiyalamikin kanuka Yesu. Egolokinete ekek kanuke, konye kojenete Nges kotoma apak na aingarakin aitij ainapeta nuka aiiuneta ka aitetemonoreta. Isawan nuipe ebwoi Yesu kokinga naka ekanisa kokoto alomun toma.

Kajaas itunga luka Laodikia keda ainingosit na angaar ikes itawon kosodete acamakin Ejakait alomun ka aima kakes. Karai kisomata ngun, keinakin Ejakait ayongio kosodi ainakin arerengu aiboikin ka Nges toma ajakanut nakokuj. Karaida keraas lu ejalama, kajai amuno nejai ekanisa lo Laodikia. Mam Ejakait kepalit kes. Einakit kes arerengu ace kane.

Araibo akon aijar na komoyo esubit bala na ekanisa lo Laodikia. Kiworoi jo Ejakait lolo angaar ekoni etau kosodi acamakin Nges alomun toma. Elosi aigurokin akimian kosodi ayangan aijar toma omoyo kon. Iwanyun kikotenene, Mam

APUKOKINIO

Nges ibuikin ne ijai jo. Ikungikungi katitingikinit ekek lo etau kon. Mam jo ingaar ekon etau nejai Nges?

Nutupitono:

- Inyobo epatanar oni ainapakina araut ikristayon nu kijalam? Epone ani ipedor ijo aipima ekon ejauten lokomoyo lolo?
- Inyobo araut ekristayot lo ejalam ibore yen etukurianyini noi kokanisa lolo? Inyobo amunaar na epedorete keyiunak luejalam ayangun?
- Idolokitor jo elope aiiun ebe ekanisa loepol kobarite erai ekanisa lo engalei? Eputo biai ekanisa lo engalei?
- Inyobo iwomiti jo kijaikin Yesu ejai kinga loka ekanisa lo Laodikia? Inyob iboro ileleba awomisio ka itawon nuka itunga kokanisa kon? Aibo ejai Yesu kanu kere?

EKANISA LOKOTOMA LAODIKIA

Kanu Ailip:

- Ilip Edeke kopuko akonye kon tetere ijo isesen akon aijar kwape esesenia Nges jo?
- Ilip Ejakait aitim jo kanu araut lo ejalam kotoma opaperone ka Nges.
- Ilip Ejakait kitim jo kanu agolor nges kinga konye korai nges ebeit araut akidingoit na etau kon. Ilip nges aitodikin jo iboro nu ayangas ake aiboisit kaijar kon.

10 - EKEK LOENGAAR TOMA AKUJ

Osiom Apukokinio 4

Ibuonokina jo lem epone lo elosio akuj ajaunor? Kijaikinit oni ekeyakia Yokana awanyunet naka aputo naka ekek loangaar kotoma akuj kotoma osula lo 4. Nakajaar Yokana toma oukoto loka Patmos, kobu kopupu eporot enyarai nges. Kapupo eporot kwape aruwo naka arupepe. Kobu kojenu bala eporoto nokineritosi ka nges kotoma Apukokinio 1:10. Kasesen Yokana, kobu kowanyu ekek lo kangaar. Konyarau eporot nges adolokin kolimok nges elosi nges awanyun iboro nu elosete adolore edolete.

Kilimokit oni asiometait ebe kepupu nges eporoto, kajai Yokana toma omoyo. Ejena ebe, Emoyo loka Ejakait kabunit nejai Yokana keda apeleikinete naka aitodikin nges iboro nu epote ajaun. Koponi kodakunai ekeyakia Yokana aikeun kuj, kwape inabin luipu kaitutukete naka amojong, kotoma aitapoete kowanyun nu mama adio kongu naka etunganan ewanyunit. Koponi koyangunai Enabi Esekiel awanyun Ere Yorusalemu kotoma aputo naka aitapoet kangin (Esekiel 40:1-20).

Koponi koyangarai Yokana okek loangaar kotoma akuj kotoma aitapoete. Lo kiboei koicolong karai no kajaas kaputo na kasubit bala amoru naka ayaseper, ka naka sarudio. Amoru na inerai kane erai amoru na ecai. Ibore yeni ecai emamete keda iboro nu eroko kotoma. Kapedori abwoikinit adolite kangon lo iboei koicolong. Amoru na carnelian karai na arengan. Ice kejulak itetemitos nges bala loesubit awokot

APUKOKINIO

arai loerenge noi. Arengis erai awanyunete nak awokot arai akim. Aokot ebwoikit etacit loka adiakar. Ebwoikinit akim alaunit ka adolit naka Edeke. Epedorete amoru nu abwoikinit adolit, alaunit ka aila kangon kalo kiboei koicolongo.

Kobu Yokana kowanyunite ataluka ejai oicolongo. Kotoma aitapoete ke Esekiel, kobu nges da kowanyu ataluka (Esekiel 1:2728). Kotoma aitapoete ke Esekiel kobu kiner ataluka bala kabwoikinit aica na ededenge arai aibuses naka kangon loiboei koicolongo.

Bala aputo naka ataluka loejai odou kapaaran naka akiru, ekoni nen ejese loka amwekimwek kowaitin kere. Ngin nges araiaput naasubit bala aibuses naka Ejakait.Kosodi nakaany, kibiror ebuburia, keira eporoto loka ngol lokinera. (Esekiel 1:28)

Epol oni ajenun da ebe ataluka kotoma aitutukete naka mojongo ebwoikit aitutukete na kobu Edeke kisomata keda Noah (Ageun 9). Kingin sawa na etakanuna ataluka kokuj kiitunete itunga luka Edeke akes aitutukete keda Edeke. Ataluka nejai oicolongo erai aisitunete naka amunonutu kangol loiboei koicolongo aidar ake aitutukete.

Kajaas imakio akaisarei kaluwongon kirimorito eicolongo. Kanapitos anapito nakwangan ido kojaas ka abokoi nuka esabu kakweskec. Epoloko nu enaba kalo akaisarei kaluwongon. Itunga lu akaisarei kaluwongon luiboete kocolongo ebwoikinitos engarenok luka atekerin atomon kaarei luka Isirael ka kiyakia itomonkaarei luka aitutukete nakitetet?

Karai kwangin, ebwoikito etunga kere lu kaitutuket namojong ka nakitetet. Abeit imakio lu kanapitos inapen luka akwangak itodunit ebe kopotu kipikoritos. Kobu Ejakait kolimok ekanisa

EKEK LOENGAAR TOMA AKUJ

lo Sarudio ebe ngin yen ipikori itanapio anapito nakwangan (Apukokinio 3:5). Akes anapito itodunit akes alaunit. Kanu abeit ebe kanapito na abokoi itodunit ebe kopotu kipikos. Kobu Ejakait kisumunik ekanisa lo Sumuruna ebe yeni ipikori edumuni aboko naka aijaar karai kesalakis emunos ton atwanare (Apukokinio 2:10). Kobu nges da kisitikite ekanisa lo Piladelupia ebe kes asalakin itingitos ibore yen kitingitos kes tetere emamei loeyangar akes abok (Apukokinio 3:11). Kamunokina imakio kiton angetakin.

Kasesen Yokana, kobu kowanyu aipelonoroto eimili noka edou kotoma oicolongo. Kapupi nges da eres noka edou. Kitukuriani eicolongo lo asesen. Kapaarasia ke Moses, na kadokuna Ejakait kotoma omoru, kileleba akim. Eimil ka eires kileleba akuj. Ewomokina ajaut ke Edeke. Erai Edeke lo elaunit. Mam jo ipedori adolokin nges kwape idolokina jo idiobore kere. Akejaut eyangaut etasuro ka aumokin.

Ngaren naka eicolongo kobu Yokana kowanyu atalai nukenokete akanyaareei ka angolol naka alabira. Kotoma okanisa loka aitutukete naka mojongo, kajanan aibuses naka Edeke toma asaduku naka aitutukete na kajanan agola na kotoma noi na enyaritai Naelaunit ka ne Elaunit. Eroko edoluna aiboisit na elaunit kakere, kitori ekimat keda akalaya kojaas akip ka abwoete naka atala. Abwoete naka atala, atupite Anyoun 27:20, kabeit asalakinite enoki kakonyen ka Ejakait. Kabeit ekimata ailot akekuwan kotoma akalaya kana erok elomaar nejai Edeke lo Elaunit loka Isirael. Epedori arautu ebe nu kes kobu ekiyokia Yokana kowanyunite?

Atalai kongaren naka Edeke erai imoyon ikanyaareei nuka Edeke (okokor lo 5). Kidau oni ajenun ebe imoyon ikanyaareei ebwoikinitos Emoyo Lokalaunan kotoma adolite Ke. Nges iticauni awok awomisio kotoma oboro luka Edeke. Karai emamei nges, mam oni kipedori alomari nejai Ejakait arai awanyun Nges. Erai nges kijaikin oni aica awanyun Kristo.

APUKOKINIO

Angolol arai akalaya na gilasi karai na kacai kwape ibore yen ecai. Ne kapedorete ikadolitok ailong akes awate adiaakanareta kes ka arokisio eroko elomar nejai Edeke. Kalaete akip kotoma angolol na noi. Ebwoikinit angolol na aitim ka apedor naka ailongario naka Edeke. Inerit enabi Mika angolol na ecaकिन Ejakait awok adiaakanareta komam kiituni bobo.

Ibelokin bobo nges, itimi, Icacacakai numam adolitewok kokwap kakejeneke, Icakari jo aronisiokec kere ataro naka angolol. (Mika 7:19)

Kotoma oponesio nuipu, ebwoikinit angolol na agilasi aswamu ka Ejakait Yesu kotoma ayangaun oni ailongario ka aitimio kotoma adiakaar. Eroko adolokin ngon loelaunit lo iboei koicolongo, ekoto etunganan aica naka emoyo loka Edeke ka ailongario naka Okoku Ke.

Kobu Yokana kowanyu iboro iwongon luka ajarak irimorito eicolongo. Iboro nu kajakar karaparitos akonyen ngaren ka kau. Kobu Esekiel kowanyunite iboro kwape kalu (Esekiel 1). Kangin iboro kanu iwongon kajatotor keda erete lokegelekina. Losodit kaputos ka engatuny. Lokiareit kaputos ka emongo. Lokiuniet kaputos ka etunganan. Lokuwongonete kaputos ka emorukaalet. Kajaas iboro nu kere keda abebenuka akanyikape kangin diope. Karaas iboro nu kasubitos bala imalaikan. Kingarenikitos imakio kotoma aima. Kasubit nabala akes aswamu cut (kowanyu Apukokinio 7:11; 14:3; 19:4).

Epu inerisinei nu ejaas toma oboro nu iwongon nuegelegela ereeta kes. Itodunit na ebe ebwoikinitos iboro nuepolok kotoma aisubu naka Edeke. Engatunyu kwape ekabaka loka itiangi luka aisuu, ejena nges kotoma agogongu ke. Emongo kwape, ekabaka loka iboro nupitan kore, ejena nges kanu

EKEK LOENGAAR TOMA AKUJ

akeswam kagogongu. Etunganan, kwape loepolokit asubio, ejena nges kanu ake acoa. Angetakin, emorukalet, kwape ekabaka loka ikwengi, ejena nges kanu esipidi ke. Kerai na angajepe nakapedori ekiyacia Yokana ajenun. Iboro nukajarete nu, karaida mamu kes kaputosi keda kanu kiboete koicolongo, kabwoikinitos isuban luka Edeke kere luejarete.

Kwape sek kilimunitor oni, ebe, iboro nu kajaas keda akes aswam na aingarenikin kotoma aima. Apaaran ka akware kamonyete kes: "Lokalaunan, lokalaunan, lokalauna Ejakait Edeke lokapedor kere, Lokajai, ido loejai, ido loebuni da" (Apukokinio 4:8).

Neducu ijaikinata iboro nuejarete nu iwongon aibuses nejai ngon loiboei koicolongo, imakio akaisarei kaluwongon kalu irerete kwap kotoma kosodete aima. Kibwaikinete imakio abokoi kes ngaren kangol kalo kiboei koicolongo kwape awanyunete naka ayongite ka anonokikinit komonyete ebe:

"Ibusakinit ijo, Ejakaitikosi ka Edekekosi da, Adumun aibuses, ka ayongio, ka apedor, Naarai ibu ijo kosub iboro kere, Ijo kojaut, kesubio da kanuka akotekon". (Apukokinio 4:11)

Kamaete Edeke kwape ekasuban kes. Kopotu koinakisi Nges akes aijar. Kasubio kes kanuke ido kopotu kodumutu aiyalama naepol noi kotoma Ke. Ibore yeni erai abeit kanu ejaas imakio nu erai nuka abeit kanuwok da. Kisubitai oni kanuka Edeke ido idumuni oni awok abeit ka apeleikinete kotoma aima ka aijanakin Nges.

Aputo naejai ngarene wok erai na aibuses naka kangol loiboei koicolongo. Kiiitu ebe kakerit Yokana kanu ake aiunu kotoma apak ngin. Ikanisan ikanykarei kitereikina keda aiticanio ka atiokisio nui pu. Kiboei Edeke koicolongo aipuga akwap kere.

APUKOKINIO

Iboro kere Nges esubit. Iboro kere Nges epedorit. Nges bon ibusakinit amina ka aitur. Karai itereikina jo keda ainingosio kwape Yokana, osesen ekek loangaar kosodi aitun ebe ipugat Ejakait toni kwan. Kiitu ebe kadopepaaran jo da, karai ijai jo osiepi ke, eraun idopete kangun luiromoritos eicolongo kotoma aima ka amina. Aiturio nejai Ngon loiboei kotoma oicolongo.

Nutupitono:

- Inyobo apolouke Yokana ajaut "toma omoyo?" Isomai Edeke kopone kalo lolo?
- Inyobo kisisianakinete oni ingaroi lu esipitai irimoritos eicolongo lokuj nukamunitos ejautene loka Edeke?
- Inyobo kilimokit oni ataluka na irimorit eicolongo nukamunitos Edeke?
- Inyobo apolou ke anapito naka kwangan ka abokoi kakwes kec imakio akaisarei kaluwongon?
- Inyobo kisisianakin oni atalai ka angolol [akalaya] naka akip nukamunitos nu kisomakit oni Ejakait Edeke tetere kipedori Alomar ne jai Nges?

EKEK LOENGAAR TOMA AKUJ

- Inyobo akidingoit naka iboro lukobu Yokana kowanyu kotoma aitapoete ke? Inyobo isomaete kes kwape abongokinete?

Kanu Ailip:

- Ilip Edeke aisinyikokin jo kotoma abeit naka asiometait kana. Ilip Nges aingarakin jo ajenun ebe erok Nges ejai oicolongo.
- Imala Ejakait kanu aitemonokineta ke jo Alomar nejai Nges kingarenikite emoyo lokalaunan kanuka aswam naka Ejakait Yesu ailongaar ka aitim.
- Ilip Edeke koinak jo asianut angirikin tetere jo da kitanapio anapito naka kwangan kijaikinete abok naka aijaar.
- Koyanga apak aimala Ejakait ebe adiope apaaran ilomar jo toma awomokin ke kotoma akuj.

11 - EITABO LOKIWADIKATAI

Osiom Apukokinio 5

Apak na erai ekek loengaar kotoma akuj. Iboei Edeke kotoma oicologo Ke. Kakan Ke nakoteten kajai eitabo loiwadikatai iwaitin kere. Eitabo lokiwadikatai, ipucakinitai aipuceta akanyikaarei. Kijenuni oni kotoma osula lo 6 ebe kajai etube loka Edeke ka apeleikineta kanuka akwap. Kilosi oni aisisiaun ainapeta nuka eitabo lokiwadikatai iwaitin kere kotoma sula lo kongaren. Ibore yeni epol oni ajenun kane erai enange loka etunganan edaunitai aigirun. Kiwadikatai toma oitabo lo erok etakanuna. Eyemutu loka etunganan mam ikamunit oni. Ite monokit Edeke ngaren wok kacoikinit. Inibo ainapakina na ipedori oni ayangaar kane?

Eyangaar Yokana apak na kongaren ke, kobu kopupu eporot loka emalaika loepol noi emonyi, "Ingaibo ibusakinit apukori eitabo?" Kamamei yen kobu koyanga ayongio na. Kamamei diope kokuj lo kibusakinit apukor apeleikineta nuka Edeke kanuka etunganan. Kamamei edio kere karaida kotoma akwap, arai kwap nak kwap loepedori acamun aibwok akiro nu.

Ngun lu ejaas kwap nak akwap etiono ajenun. Epedori arautu ebe ngun lu ejaas kwap apolouke ngun lu etwakito ido kidaitete? Epedori da araut Satan ka imalaikan ke? Ibore yeni ecai, erai ebe mam ejauna kotoma oyemutu loka akwap kana, engarenoni lo epedori atamakin apukori eitabo lo iwadikatai iwaitin kere ka apukor apeleikineta nuka Edeke kanu etunganan. Emamei etunganan arai ajokit kokatwak, karaida egogongo kes, lo edumuna ibusakinit atubokin akwap ka apukori apeleikineta ke Edeke.

APUKOKINIO

Kowanyu, abongokinete ke Yokana mam edumunia edio kere epedor apukori eitabo. Ebala Ebaibuli ebe kobu komonyo ido komonyo. Inyob kamonyia ekeyakia? Ebakas ice ejulak ebe kamonyi nges naarai kobu kowomite mam elos ajenun nuwadikatai toma oitabo. Eiyuunit eong karaida kikotenen ebe, aimonyo ke Yokana idulu noi adepaar aiyalama naka imokoi. Kajaas apeleikineta nuka Edeke kanuka akwap ka etube Ke asurokin aronis. Ebuni arautu ibore yen aiturur noi karai kijulakin apeleikinite ke Edeke kosodi adiakar ka aronis alosit mam iticanitai naarai kamamei lo ibusakinit aswam. Karai komamei idio kere loipikor adiakar apolouke erai aiiunu wok taai. Acecera ke eyakia erai taai. Atwakisa lukol kigeikinite oni kotoma aiiun, tii erai taai. Awate nui pu tii ejarete taai. Tii kere emamei ajokis karai, akaulo naka aijar aijaraka kanuka Ejakait, do konyenete adolore okek lokuj adumun ebe kobu adiakar kiteleka ejie naarai kamamei lokoponi kodumunai ibusakinit kotoma akuj arai kokwap loapedor angetakin apeleikineta ka Edeke. Keyangaun na aimonyo naepol noi.

Kobu ediopete komakio akaisarei kaluwongon kolimoki Yokana mam aimonyo kosodi alimokin nges ebe kajai lokapedori apukori aipuceta ka eitabo loiwadikatai iwaitin kere. Engatunyu loka ateker naka Yuda, akeju naka Daudi, karai nges bon kibusakinit. Ejakait Yesu nges kerai Engatunyu loka atekere naka Yuda. Kwape Engatunyu, karai Nges

Kegogongo noi, itelekanari ikabakan anyoun kolain loka Daudi loka Yuda. Kobu kitelekarite adiakar ka atwanare kotoma aijara ke ka aswam naka akwap Kana. Nges bon kibusakinit apukori eitabo loiwadikatai iwaitin kere kosodi aidolokin apeleikineta ke Edeke kotoma akwap.

Kasesen Yokana, kobu kowanyu Imerekeki ebwoi kokiding naka eicolongo. Kosubit Imerekeki yen bala katubitai. Kajaas keda akwacanareta nuka ekileng loededeng noi. Aijar naka

EITABO LOKIWADIKATAI

Ejakait wok erok ejaas keda agwarenarata nu kakuwan ke nuka aibubio. Kadope paraan kiwanyun oni agwarenareta ngun.

Iwanyun da ebe kajatotor Imerekeki keda amumwara akanykaarei. Amumwarat naka etianga erai ejisoit. Amumwarata kotoma kaluwadikatai, erai awanyunete naka agogongu ka apedor. Enaaba lokanyetkaarei ebwoikinit adolite. Aputo nejai ne, erai Imerekeki yen ejaas keda agogongu na adolit ka apedor.

Kajaas Imerekeki da keda akonye akanykaarei. Kitetemikitai oni kotom okokor lo 6. Akonyen akanyikaarei ebwoikinitos imoyon ikanykaarei luka Edeke. Kiiwanyunit oni sek apolou naka "Imoyon ikanykaarei" ebwoikinit Emoyo Lokalaunan. Kileleba Imerekeki yen emoyo lokalaunan. Kajeni Nges da iboro kere ido kobu kowanyuninete iboro kere luejauna.

Kobu imerekeki kijaun eitabo loiwadikatai iwaitin kere kakan ke Edeke Papa. Mam oni kipedor ayangar nu kwape nu edisiaka kotoma opuciti Kano. Ayangaar eitabo loiwadikatai iwaitin kere kakan ke Edeke Papa, einakiti Edeke papa Yesu apedor atubokin akwapin kaitodolokin apeleikineta Ke kakwap. Nges bon koponi kodumunai ibusakinit aswam nu.

Ne ideuna kotoma osula lo itetemit nu kopotu kojaunos tomakuj akaulo na keinakinere Ejakait Yesu eitabo loiwadikatai iwaitin kere. Kijau Ejakait eitabo loiwadikatai iwaitin kere, iboro luejarete iwongon ka imakio akaisarei kaluwongon kopotu kibirokinos ireeta kwap kosodete aima Nges. Kowanyu epone lo kemaata kes Imerekeki. Kopotu komaata Nges keda iramen ka ailipasia.

Ekokor lo 9-10 kitodikit oni ekosio lo kopotu imakio ka iboro luejaarete iwongon koyoikis apak angin. Kopotu kiturito

APUKOKINIO

Imerekeki kanu apelekineta aarei. Nasodit, kopotu kituirto nges kanu akewokot nu kagwelakina kes Edeke. Karaas kes ibulesin nejai adiakar. Kalosete kes osange na iboro kere komamei Edeke. Koby Ejakait Yesu kotwana alakunu kes kotoma okela ke Satana nuededeng.

Aiareikin, kopotu imakio komaata Imerekek, kanu aisomaikin kes akabakanut naka ikabakan ka isasedotin. Koponi kijaikina ayongio na aipuga keda Kristo ka aijanakin Nges. Erai na ayongio ani. Oni nu kijan Ejakait Yesu mam bon kilakunitai kotoma otiai loepol konye kiinakitai ayongio na aijanakin Nges kwape ikabakan ka isasedotin. Kirai oni abwoikinitok Ke. Kijaa oni keda Ake apedor.

Kepupu Yokana ekosio loepol loka aiturite, koby kopupu bobo ece poroto etupakin imakio ka iboro luka jarak kotoma amina. Eporoto lo karai eporoto loka imalaikan luipu. Ilukumin irwan ilukumin luka imalaikan koduoros kotoma aiturite kopupokinito imakio ka iboro iwongon luajarak. Mam kapedorete akes aiturite. Kes, da ikulepek, komonyata, "Ibusakinit Imerekek yene koponi koyarai adumun apedor, ka abar, ka acoa, ka agogong ka ayongio ka aibuses ka arerengu da." Agogong, ka acoa, ka apedor, ka abar kotoma akanin adio kere eraun ibore yen mam ibusu. Yesu bon kibusakinit aibuses ka ayongio ka aiturio.

Kotoma apak na edit mam akwap kapedori aidar ake aiturio. Koby kijesun aima. Epupi Yokana, akwap ka angolol kimorikikinos keda ekwaya lokokuj kosodete aikosikin koyongitos Imerekek. Akuj ka akwap kere komony:

Mama ejai Ngol loeboei koicolong, ido mama ejai Imerekek, kojai arereng ka ayongio, ka aibuses, ka ailerit kiton ikar ka ikar! [Apukokinio 5:13b]

EITABO LOKIWADIKATAI

Kotoma kuj, iboro luejarete luongon ka imakio akaisarei kaluogon kibiroros kwap kotoma acamanar aiturite nako kuj ka akwap. "Amen," komonyata, ibiroros kwap kosodete aima. Inyio aibuses na aitapoete na kobu Yokana kowany apaaran ngin. Karai na apaaran naka aima ka aimala. Koponi kijaikinai Ejakait Yesu apedor, kanu aketwanare ka ajarun, aitodiar etube kotoma akwap kangetakin apeleikineta ke Edeke.

Kanuka Kristo, kiteteu oni amuno. Karai emamei Nges kidolokin oni awasia naemuton komamei Edeke. Kalosi akwap wok atiaikin. Kanu Ake atwanare ka ajarun, epiko Ejakait Yesu ejie. Itosomai Kwan apedor atubonokin ka aitodolonokin apeleikineta ke Papa kotoma akwap Kan. Eitabo lokere loka Apukokinio kitijenuni oni epone lo elosio Nges angetakina aswam na.

Nutupitono:

- Inyio ebwoikinit eitabo loiwadikatai iwaitin kere?
- Inyobo erar ibore yeni kapol noi ebe emamei idio kere edumuna anyoun kokuj, kakwap, arai kwap naka akwap apukori aipuceta nuka eitabo loiwadikatai iwaitin kere?
- Ingaibo bon ibusakinit apukor eitabo loiwadikatai? Inyobo eraari Nges bon ibusakinit?
- Ngaibo Imerekek yen itetemitai kosula kalo? Inyobo kisiauni oni nuikamunitos Nges?

APUKOKINIO

- Inyobo abongokinete nakokuj ka akwap nekijaikinere Ejakait Yesu eitabo loiwadikatai iwaitin kere? Inyobo kapolokototor akiro nu?

Kanu Ailip:

- Imala Ejakait ebe ipugat Nges awanyuneta nuepolok nuka akiro koyemuto. Imala Nges ebe ejai ajarakon akanin Ke.
- Koyanga apak aimala Ejakait Yesu kanu kisomaki Nges jo nukamunitos aitajario kon.
- Imala Ejakait ebe ewuta Nges angetakin apeleikineta nuka Papa ka akwap kana. Ilip Nges kitim jo kotoma apaarasia numam jo kiiunitor ebe Nges ejai aingarenikit.

12- APUKORIO NAKA AIPUCETA

Osiom Apukokinio 6

Aipceta lukadumunio kotoma oitabo loiwadikatai iwaitin kere ititingio Imerekek eyapie kwana apukori. Idiophe diopen ka iboro iwongon luejarete lukiriamuna keda oni kotoma sula lowongonet eyangarito akes apak anyaraun ekeyakia abunore aitogogong ajenanut na apukorio aipucet. Epukorio aipuceta, kajaas awanyuneta toma akwap. Apolou naka awanyuneta kanu itetemitos kejulak kes kulepek. Eiiunit eong nu kobu Yokana kowanyu kotoma Apukokinio 6 erianasi kadolit na kobu Yesu kolimokite ikeyakia kotoma Matayo 24 ka Luka 21. Kilos oni aijulu Apukokinio 6 kotoma aica na isisianakitor Yesu kotoma oijirin iarei.

Nejaar aipucete nasodit epukorio, ko nyarau ibore yen kajaran Yokana abunore awanyun nukaloseite ajaun. Kepuko Imerekek aipuc nasodit, kowanyu Yokana abalasisit nakakwangan. Kejai ekebwaneanononon da akabwa, Koinakinai aboko akouke. Koloma aipikor ido ipikori. Kowanyu Yokana ebalasit ace kotoma Apukokinio 19. Emamei abunokin ebe ekebwaneanon lokotoma Apukokinio 19 erai Ejakait Yesu. Ekwaneanon lokotoma Apukokinio 19 enyaritai Lomunot ido lokabeit. Akekonye eraas aipelorete nak akim. Kajaas keda abokoi nuipu kakou Ke. Ekekiror "Ekabaka loka lkabakan" ka "Ejakait loka ljaka." Ekebwaneanon loka Apukokinio 6 eputosi ka ekebwaneanon loka Apukokinio 19? Ekejulaka nuipu ebalas kwangin. Ikotenen da, ejaasi atiakatiakasa nuitegelenikina.

APUKOKINIO

Ekebwane non loka Apukokinio 6 ibwane nit aputo naka ebalasit na eputos kana Ejakait wok kotoma Apukokinio 19. Enapit nges aboko kakou Ke. Kowanyu, kikotenen da, ekebwane non loka Apukokinio 19:12 enapit mam erai adiope aboko konye abokoi nuipu. Mam ekebwane non loka Apukokinio 6 esubit bala loka aibuses kwape ngol lo itetemitai kotoma Apukokinio 19. Aitetemunete ke Yokana loka ekebwane non lokotoma Apukokinio 19 ecai noi. Isirengunit nges apolou naka ekabwane non. Mam na esubit bala kwape Apukokinio 6. Epedori araut ebe ebunit abalasi t naka akwangan bala ngon lo mam erai Kristo? Ecai Ejakait kotoma aisisianakin ke ebe apaarasia nukawasia ejaun anyoun naepol noi kotoma abeit naka eijiri. Inabin luka engalaka ka ikristayon luka engalaka epote emoete atiaikin nuipu. Epedori araut ebe abalasi t nasodit ebwoikinit inabin luka engalaka luepote apaarasia luka awasia (kowanyu Matayo 24:4-5; Luka 21:8-9).

Ejai ecepone lokipedorio ajulakin ebalasi t nakakwangan kotoma osula lo. Itetemito ice julaka abalasi t nakwangan na kwape ajenanut naka alimonokin naka eijiri kotoma akwap kere. Klimokinit oni Yesu ebe akiro luka joka ejai alimonokinio kotoma akwap kere eroko awasia edoluna (Matayo 24:14). Apolouke ebe awanyuneta luka awasia erai ebe ejai akiro luka ajoka alimonokinio akwap kere. Akwapin kere ejaunos keda arerengu aibelokin eroko atubokinio naka Ejakait ebukuno.

Ejaas iponesio iarei nukipedorio aijulakin aipucete nakasodit. Epedor arautu ebe ekebwane non erai ekengalan. Ebunit aikamar itaon ka aomisio luka ikiliok ka angor aitonyoun kes kanejai Edeke. Epedori da bobo ekebwane non loka abalasi t nakawangan araut akiro luka ajoka nujukunitai aikamar itaon luka ikiliok ka angor kosodi aijulakin kes nejai Ejakait. Aijuluneta nukere ecamanaar keda aisisianakineta ke Ejakait

APUKORIO NAKA AIPUCETA

wok nuikamunitos apaarasia luka awasia kotoma Matayo ka Luka.

Naapukori aipucet nakiareit, kowanyu Yokana ebalasit naka arengan. Katingit ekebwane non loka abalasi kana akwaras luka apolok koinakinai apedor alemar ainapakin ka kwap. Kobi koinak itunga aaranakin bonik. Kilimokit oni Yesu kotoma Matayo 24:6-7 ka Luka 21:9 ebe apaarasia luka awasia kiwanyuni oni eyaas lukaijisinei ka iyemuto luka ijiisioi. Abalasi naka arengan erai aputo naka akim ka aokot. Ebwoikit eyaas naka ejiisinei ka asuronikinio kiding naka akwapin nukiwanyuni oni eyapie abongun naka Ejakait.

Naapukori aipucet nakiwuniet, kowanyu Yokana abalasi nakirionon. Kajatotor ekebwane non loka ebalasi nakirionon itingit aitemis akanike. Komonyi nges kolosi, "Aitemis naka akiria naka adinar, ka aitemisio auni nuka esairi nuka adinari, kwabo mam imunaari akinyet karaida ebino!" (Okokor lo 6).

Nuewutai aiteteme kane erai ebeli loetengei loepol. Ekotokin etunganan aswam apaaran kere kanu adumun akiria adis. Kabeit ayuwar ebino keda akinyet naarai mam kapol. Bob, ecamanaar na kanu kubi kolimokite oni kotoma Matayo 24:7 ka Luka 21:11 ne kubi nges kisisianakite ebe kotoma apaarasia luka awasia elosi etengei apolori kakwap kere. Ebwoikinit ebalasi lokirionon ebeli.

Naakapukoria nges aipucet nakiwongonet, koanyu Yokana ebalasi loekwele. Ekiror loka ekebwane non erai atwanare. Katupasi nges noi ka ngol lo erai ekekiror okatwak. Ekebwane non loka ebalasi loekwele koponi kijaikinai atiaikin atutubete naka akwap keda ekilenge, ebeli ka itiangi. Elimokinit Yesu ekiyasia kotoma Matayo 24:21 ebe naarai ejaunos ican luipu, lumam pengo etakanunito ameunet kageunet naka akwap kiton kwana, ido mam bobo ejaunete

APUKOKINIO

cut. Aparaaasia nuka awasia eraunos aparaasia nuka etasuro ka ican. Etwakiarete nui pu aijar kes. Ebalasit loekwele lo erai atwanare, ebwoikinit ican ka atwanare naejaun aparaasia ngun.

Naapukoria aipucet nakikanyet, koany ekiyokia kokwap ketem, imoyon emonyet luka ngul kalukeario kanuka akirot naka Edeke, kanuka ajenanut da nakejaatar. Karaas lu ikiliok ka angor lukaaritai kanu ejauten kes keda Ejakait Yesu. Kopotu kingisitos Ejakait itoni wor etacere aokot kes. Koba Ejakait koinak kes inapen lukakwangak. Anapito na isumunikinitai ngul lu ipikorete kotoma Apukokinio 3:5. Anapito erai awanyete naka aipikor adiakar.

Koba Ejakait kolimok ekadolitok aidarakin itoni inacan kes kere lukaairitai kosodete konyete ainyang. Kabunitos ican nui pu kongaren. Ikiliok nui pu ka angor kijaikinetes akes aijar nejai Ejakait Yesu Kristo kosodete aimarakino kangun lu etwakitos sek.

Kilimokit oni Yesu kotoma Matayo 24:9-10 ebe, kotoma aparaasia luka awasia, ikamunio ekeyunaka nui pu kosodete aitakan ido eario. Isisianakit da bobo kotoma Luka 21:16-17 ebe kijaikinetes auriakakus, ka inacanakus, ka lukatekerekus, ka ipaperokus earete ice kayesi ido kingarunetes yes itunga kere kanuka ekakiror. Elosete aparaasia nuka awasia adolon, ilosi oni awanyun eyaas lo ainger Edeke ka Ike tunga. Ekoto oni amuno adumun aitananio naepol kokanisa. Kisitikit oni aipucet nakikanyet ebe ekoto oni atitingu naarai ice kaoni kilosi atwanare kanu Ejakait Yesu.

Naapukorere aipucet nakikanyetkape kojaun amaran naka akwap naepol. Koba akolong kijulakin airionun. Koraun elap aokot. Kodoutu aecer kokuj. Ice ejulak esesenetes kane kwape ejautene loka epugae lokawasia. Esesenetes kes akolong,

APUKORIO NAKA AIPUCETA

elap ka aacer bala engarenok luka apugan luelosete adoun arai adoutu da. Esesenete kes amaran nakakwap bala eijangi loepol lo eyangaun abunonokin na eyangaun aibiror naka engarenok kanu.

Karai kitosoma oni Matayo 24 ka Luka21 kwape aok abwoetai kanu aijulia Apukokinio 6, kikotenen da, mam oni kikoto aitosoma emoyo noi kotoma okokoron kalu. Koby Yesu kisisianikite ebe kapaarasia luka awasia iwanyunete ajenanuto nu itodunete Ake bongun. Kotoma Matayo 24:7 Isisianakit ebe elosi eyaas naka amaran naka akwap aiyatakin eroko Nges ebonguna. Kopupu nu ebalu Yesu kotoma Luka 21:25-28:

Ejaunete moolo aanyeta toma akolong ka elap ka aacer ido toma akwap aiburun naka atekerin, nuebuonokinos kanuka agat naka angolol ka akailan, ipirisiaros itauon luka itunga kanuka akurian, ido kanuka aidaret akiro nueponikinito akwa, naarai itamaranio nukapedori nuka akuj.

Edwarit enabi Yoel nuikamunitos apak naka Ejakait naebunit. Koby nges da kodwarite ebe, ejaunos awanyuneta nuetakanunete kotoma akuj kiwanyuni oni luitodunete abongun naka Ejakait. Ibwaikinit nges kotoma aica kotoma Yoel 2:30-31 nakabalar nges ebe:

Etodikin nukaumokin toma akuj, kotoma akwap da aokot, ka akim, ka ipirin luka apuru. Eluor akolong amuton, ka elap da araun aokot, koringa adolon apaaran ka nakangosibibi naka EJAKAIT.

Esubit bala ne ajai eong epone noejok ajenuna aipucet nakikanyetkape erai ayangar kwape ebalu ekokor elope kodoco. Kapaarasia nukawasia, eroko abongun naka Ejakait,

APUKOKINIO

kilosi oni awanyun ajenanuto kakonyen wok kokuj luitodunete ebe eyapei abongun Ke.

Kasesene Yokana awanyuneta nuka iboro emanate kotoma apukorio naka aipucet nakikanyetkape, kobu akuj epukori abongor bala eitabo. Kepukori akuj, kijangakin akwap. Imoru ka iukona kopotu kikunyakisi kanu adedengu naka amaran. Keyapie Ejakait aitodiar.

Kowanyu abongonikineta nuka kangun luiboete kakwap kanu awanyuneta. Abarak ka lukican, ekapolok ka ibulesin kopotu kongopata kabuwai ka imoru. Kopotu komonyata nejaas imoru aibirokin kes kosodete aingop kanejai adedengu naka Imerekek. Anibo etasuro ileleba itauno kes! Apakio ngun kere kibelokitos lkes ipuran nejai Ejakait. Kabunit kwana Nges aitac kes kanu aswamisiso kec luka aronok. Apak ken aka etube eraun apak nak etasuro ka amaran.

Ikapakina jo airiamun keda awanyuneta nu? Ebuni akon ainakina nejai Ejakait abwoikin aitemisiso nu ebunitos? Kwape ekeyiunak kinyaritai oni aipikor. Ice kaoni aipikor ebun ayangar awok aijar. Eyapeete apaarasia nuka esange, awok angirikinit elosio aiteme noi. Akoto eong angetakina keda aitetemunete koitabo loka lburanian 10:38-39:

Konye ekadolitonika ejari kanuka aiyiuun. Ido arai ebongori kau, Mam ekatau eleleikin nges. Konye mam oni kirai lukibongori kau toma amudiario, konye kirai luka aiyiuun kanuka aitajar aijar.

Mam ekoto oni aputori ngun lu ebongorete kau konye karas lukingirikin itoni aitajar imoyon wok.

APUKORIO NAKA AIPUCETA

Nutupitono:

- Nu nyoika kiwomit oni eyapie apak naka Ejakait adolun? Inyobo eyangaun apukorio naka aipuceta akwap?
- Inyobo iwomito jo eyinakin Ejakait ecamakin iboro agogongor kanu keyiuunan?
- Oyanga bere jo aipuceta ngun lu egitigita lukapukorio kotoma osula lu. Ejai ajenanut ebe ejai awasia eyapie adolun?
- Epone bani kobu akwap kojaunori akaulo naka epukorori akuj? Ikapakin jo apak na ebunio Ejakait?

Kanu Ailip:

- Imala Ejakait naraai Nges itingit awanyuneta nuka iboro koyemuto nuka akwap kosodi arai aitanio naka ekanisa ejai akanin Ke.
- Ilip Ejakait ainakin asianut apedor aibwo kwape eyapia apak na abongun Ke.
- Oyanga apak ailip kanu luminan nueroko ijauna Ejakait ka aitajar Ke. Ilip Edeke kisoma toma otaun kes aitemonokin kes kanu abunore Ke.

13 - ILUKUMIN 144,000 KA ITUNGA LUIPU NOI

Osiom Apukokinio 7

Kotoma oyemuto kere nuka akwap eseunit Ejakait itunga arautu eijanakinak nuitegelikina. Nejaar aswam na ebeit aswam, enyarauni Edeke kosodi aisikap ikejanakinak aswam aswamungin. Akaulo na apukorio naka aipucet nakikanyetkape, kowanyu Yokana imalaikan iwongon. Kitikokitos imalaikan lu ikwamin iwongon nuka akwap kotoma okokor lo 2 kisiomi ebe koponi kijaikinai imalaikan nu apedor amunar akwap. Ikwamin iwongon esubit bala ebwoikinito etube loka Ejakait. Kotoma osawa kalo, itingitos imalaikan nu etube lo.

Kotakanu emalaika lokikanyet kotoma aitapoet ke Yokana. Kajaas ka aipucet ke Edeke loka ajaaran ido kinera keda apedor. Kobu kolimok imalaikan iwongon aiting bere ikwamin luka adedengu naka Edeke kitoni na ibwaikina nges aipuceta oreta kejanakinak nuka abeit nuka Edeke. Etakanunitos aipuceta kotoma oitabo loka Esekiel. Kicorak Edeke etunganan loejai amumwarata nak ebwino aitor kiding ore, kiding Yorusalem kibwaik aanyunet oreeta luka itunga luewoianaros ka luedinyasi kanuka italesia kere lueswamao kokidingike (Esekiel 9:4). Kotema nges ice kapupi eong atiar, kitoro kiding ore atupakin ngol, kodanyata: mam isioneite akusikonye, ido mam itimete ngun luemameotor ka aanyunet naka Ejakait (Esekiel 9:5).

Inyobo apeleikinete naka aipucet? Kotoma Esekiel 9 aipucet karai kanuka ayuwara. Aipucet na kitiriani oni keda ngin

APUKOKINIO

nakobu kojaikina Misiri. Kobu emalaika loka atwanare kitor akwap aiyar iduwe lusodit kere ngun lumam keyuwaritai keda aokot nuka Imerekek nu kisutakitai arwatatin iekia. Aijulunete naka aipuceta nuka itunga ke Edeke itogogongitai kotoma Apukokinio 9:4 kolomu emaase kapuru toma kwap. Mam kacamakitai emaase amunaar ngun lukajatotor keda aipucet naka Edeke koreeta kes. Aipucet erai ayuwar itunga luka Edeke kotoma apak na erono.

Kilimokinit oni Yokana ebe enaba kangun luejatotor ka aipucet na erai 144,000. Lukangai lu 144,000? Erai lem nu akou nakakiro nuitetemio noi. Karaida mam Ebaibuli kiyinakinit oni abongokinete na ecai, kiyinakinit oni awarawar nakingarakin. Kowanyu kotoma okokor lo 4 ebe karai kere kotoma atekerin luka Isirael. Okokoron 5-8 elosit kotoma aidules aitetemikin oni etiai luka itunga luebwoikinio kotoma kangin teker. Ejaas ilukumin itomonarei luseuna kotoma atekerin atomonkaarei luka Isirael.

Inyobo eseunitere ilukumin itomonkaarei bon kotoma kangin teker? Epedor araut ebe enaba lokitomonete kaarei ejatotor keda apolou ace. Kajaas atekerin atomonkaarei kingarenikitos engarenok itomonokaarei. Ejakait wok Yesu kobu koseu ikeyakia itomonokaarei. Kajaas alomanareta atomonokaarei toma ore loitete atupite Apukokinio 21. Otoma osula lo 6 kapotu kawanyut imakio akaisarei kaluwongon (igurupun iarei kotoma otomonkaarei). Enaba 144,000 erai 12,000 irwani 12,000 arai itomonarei itomonarei. Etakan cut ejena ebe enaba itomonkaarei ejai apolou noi kotoma kanuwadikatai. Ice eyangaritos enaba 144,000 ejai apolou kojautene loka akwap konye mere kwape kijenia oni.

Apukokinio 14 kilimokinit oni nuipu nuikamunitos 144,000 nu ebeit aipucakin. Kotoma Apukokinio 14:1 kiwanyun oni ebe ekiror ka Papa kiwadikatai toma oreeta kes 144,000. Kilimokit na oni ebe eraas kes luka Edeke ido ejaas toma ayuwara Ke.

ILUKUMIN 144,000 KA ITUNGA LUIPU NOI

Karaas kes atupitok ke Imerekek. Kagwelitai kes kokidingi naka itunga (14:4). Kamamei kes aitoronete (14:5).

Naarai elosit Yokana kotoma aidules noi kotoma Apukokinio 7:4-8 etiai loka ateker naka Isirael nekelemunere itunga lu 144,000 kipedor awomite ebe karaas nuka alibunete naka Kiyudayan. Nuepolok kotoma asiometait na erai itunga nu esunitai, nuejen Edeke, ibwaikinitai awai kosodete ayuwar akaulo naka apukorio naka aipucet nakanyetkape. Eyuwaritai itunga lu naarai eloset aitor apak na etiono naka aitemio ka atiokisio. Eyuwario kotoma adedengu na elosio abukokin akwap.

Anyoun Apukokinio 14 kijenuni oni ebe itunga lu 144,000 elosete amunokin Edeke itoni angetakin. Karaida keyapie Edeke abukokin akwap ka anyunyura, mam kapedor ainyekin komamete ekajenaka. Ilukumin 144,000 eraas luka Ejakait ido elosete aica noi kanuke kotoma apak naepolor ananganakin ka aiticaneta nui pu. Akes ajaut erai ajenanut naka amina ka asianut naka Edeke nomam inyekin adiakarak komamei ajenanut.

Na engetakinor aipuceta nuka ilukumin 144,000, kowanyu Yokana itunga luipu numam itunganan epedor aimar. Itunga lu keraas kotoma kangin teker ka akwapin. Kowanyu atiakatait kiding ilukumin 144,000 eponitos ngun kotoma atekerin ace luka Isirael ka itunga luipu kotoma kangin kwap kere. Itodunit na da bobo ebe itunga ilukumin 144,000 eraas lyudayan.

Itunga luipu kotoma kangin taker ka akwapin kanapitos anapito nakakwangan. Kitingitos ateneik luka esasi kakanin kes. Kiwanyunit oni nusek ebe loipikor itanapio anapito nakakwangan (kowanyu Apukokinio 3:5). Atenut naka esasi kerai awanyunete naka aitelekar. Kowanyu ebe karaida

APUKOKINIO

kipikoritos itunga lu, mam kes ikulepek epedorete ainakin akes awate aitelekar na. Kotoma okokor lo 10 ineras kes ebe akes aitajario edumunitos kanejai Imerekek loiboeki koicolong. Erai Imerekek yen kayario kotoma Apukokinio 5:6 –Ejakait Yesu. Itunga luipu lukatukos kere kopotu kotemas ebe akes aitajario erai kanuka Ejakait Yesu ka Ake swam. Akes aitelekari ebunit kane jai Nges.

Imalaikan lukokuj, nepepe ka imakio akaisarei kaluwongon ka ibor iwongon luejarete kotupas keda awoere naepol noi kaiturite. Kopotu kes da kibirokinos kwap kosodete aima Imerekek.

Kirere Yokana ejautene lokejai ngaren ke, kobu kosal emamei aijen. Mam erai oni bon kiwumokit apolou naka aidules naka iboro kotoma osula lo. Ewutatos Yokana elope ajenun ngun nukobu nges kowanyu kotoma aitapoete naepol na. Kotoma kabeit, mam Yokana kobu kojenu nu ebwoikinito itunga luipu nu. Ikoto oni aaitun ebe, karaida eweyara eiijir kapaarasia luka kiyakia, mam kobu koweyar nejai kangin kituk ka akwapin. Awanyun kangin tunga katekerin ka akwapin ituritos Edeke karai ibore yen mam Yokana kapedor awomite kotoma apak na koyemuto.

Ediopete komakio, kejenu amunauna naka aijen ke Yokana, kinerata kanges. Kobu kolimok nges ebe itunga luipu ebunitos kotoma ngun lukiticanio noi. Karaida mam itetemitai ejok kotoma asiometait, kiyinakinit nu iwadikatai acamun aiyiuun ebe itunga lu kopotu kowanyunitos ican kanu akes aiyuun. Kobu ekimata kolimok Yokana ebe itunga lu mam bobo kalosete apupun etengei ka akure. Mam bobo anomonor naka akolong inomi kes. Imerekek, elosi araun ecokon kec. Nges ka

ILUKUMIN 144,000 KA ITUNGA LUIPU NOI

Kalosi aingarakin kes. Kalosi aingarenikin kes nejaas akip nuka ajarak. Mam bobo ejaunos akiyo ka aiyalolong toma kes. Kamwatari Imerekek akes akiyo kere kakonyen kes.

Aputo na ewuta ekimata aiputu kane itodunit ican luipu. Karaida kewanyunitos itunga luipu ican lu kanu akes aiyiuun, karasi kepikorak. Na kapukorere aipucet nakikanyet kopotu imoyon kes kangun keyaritai kanuka aiyiuun komonyat nejai Edeke: "Kitodoli ai mam itubokin, karaida ainyang aokotokosi Kama ejaas ngun luiboete kakwap" (Apukokinio 6:10) Kobongok Ejakait kobala ebe kinyangio karai kedol enaba kes kangul luebeit ayario. Epedori araut ebe itunga lu ikiliok ka angor eraas, idiopediopen kangun lukebala Ejakait nakapukorere aipucet nakikanyet? Kopotu itunga lu kongetakis enaba kangul nukebeit ayario kanuka aiyiuun kes?

Karaida eyuwaritai ilukumin 144,000 kotoma apak na aitakanio naepol, mam akes aswam kapatan. Epatan ece sawa atwanare kanu aiyiuun ka ice kosodi konyet aiyatakin awanyun ican. Na kitolomunere itunga luipu nejai Edeke kotoma akuj, aswam naka ilukumin 144,000 mam kangetakina.

Kiwanyun oni kotoma osula lo ebe ejaas atiokisio luepolok luebeit aitereikin keda. Ice eseunitai atwanare kanu aiyuun kes, kosodete alomar nejai Ejakait Edeke. Ice eseunitai asalakin ka araut atala nejaas luetwakete ka akwap na epir kotoma otube loka Edeke. Aseunete yen elosi aijar naka ikaru kere ka yen esali esalakinit erai Ejakait bon. Kotoma odiopone kere, itunga luka Edeke, arai kotoma aijar arai atwanare, kenyaritai kes ayangaun nges aibuses kotoma araut lumunon Toni angetakin.

APUKOKINIO

Nutupitono:

- Kigeyar oni esula no, kiwanyunit imalaikan luka Edeke itingete etube Ke Edeke. Anibo ainapakina idumuni jo kane?
- Inyobo kipucakinere ilukumin 144,000? Inyobo etakani bala akes aswam kotoma apak na elacakinere etube loka Edeke kakwap?
- Karaida koponi kipucakinai kosodete ayuwar ilukumin 144,000 etakan bala kotoma asiometait itunga luipu kopotu kowanyut ican kakwapin kanu Alomar nejai Edeke. Inyobo kisisianakin oni nukamunitos apeleikineta ke Edeke ka nu ewomit Nges?
- Ejaas Yokana ka apak naetiono noi ajenun ejautene ka itunga luipu kotoma kangin taker ka akwapin iturete Ejakait. Epatana oni ajenun nu lolo. Eponi bani awayaror eiijir anyoun kapak ke Yokana itoni apak wok lolo?

Kanu Ailip:

- Imala Ejakait kanu aitikokin eke etube apak adio.
- Imala Ejakait naarai ejaas nges keda apeleikinete kanu aijar wok. Ilip nges kijaik jo agogongu aibwo kotoma apeleikinete ke.

ILUKUMIN 144,000 KA ITUNGA LUIPU NOI

- Imala Ejakait akon aitajario engetakina kanuke.
- Imala Ejakait naarai ewuta ake kabakanut apolori kotoma akwap. Imala nges kanu epone lo adoluna akirot naka eiijir akwap kon.

14 - AIPUCET NAKIKANYETKAAREI KA ARUO NAKA ARUPEPE

Osiom Apukokinio 8:1-9:21

Kepukor aipuceta akanyikape, kopotu iboro nuetiok noi kotakanut akwap. Aigal, ijisinei, ebeli, atular, areo naka Ikristayon, ka awanyuneta kotoma akuj eraas nukopotu kojaunos akaulo naka apukorio aipuceta akanyikape. Kapotu oni ketirianata nu keda aisisianakin ke Yesu kotoma Matayo ka Luka nekobu kisisianakite kotoma aica ebe ebeit iboro nu atakanaun eroko nges ebonguna.

Eroko aipucet nakikanyetkaarei epukor, kibwaik Ejakait awai kosodi aipucakin ilukumin 144,000 ejanakinak nu seuna. Kalosete aitakaneta aiyatakin. Karaida kitorete ekejanakinak nu toma apak na aitanio, kalosete aidario keda akan ke Edeke. Iyata etube lo amunar kilosi oni kotoma oitabo loka Apukokinio.

Kepukor aipucet nakanyetkaarei kojaun aililing toma kuj adaun apak na atutubete ke esawa. Inyobo ebwoikinit aililing na? Erai na aputo naka aililing nakiwomit oni nejaunor ibore yeni awomokin eyapei atakanaun. Erai aililing na amuno. Awomisio kere esesenete akiro nu ejaas ajaun. Mam bobo na erai apak na einer taitai.

Kotoma aililing, koyangas imalaikan ikanyikaarei akes aiboisio. Kangin malaika kajatotor keda arupepe kakan ke. Kalimorete arupepen nu aputo naka etube kotoma akwap.

APUKOKINIO

Kotakan emalaika lokikanyetekaun keda ibore yen itijenun naka esabu kakan ke. Kobu aitijenunete na kolacak awures okwam. Kobu awure na kodakun keda ailipasia ka adolitok kotem loka esabu kosodete adolore nejai Edeke. Kotoma Apukokinio 6:10 kepukor aipucet nakikanyet komonyat ekadolitok luajaas otem:

Ijo Ejakait Lokalaunan Lokabeit, itodoli ai mam kitubokin, karaida ainyanga aokotokosi Kama ejaas ngul luiboete kakwap?

Kolimoki Ejakait kes ebe karai kedol enaba inacan nuebeit aimorikikin ka kes, kinyang nges akes aokot. Kotoma Apukokinio 7 kiriamun ka itunga luipu anyoun kangin teker ka akwapin kobwoete kongarene ka eicolong ke Imerekek. Eponitos ikiliok ka angor kotoma aiticanio naepol nejai Ejakait. Esubitos kopotu kongetakis enaba lo. Erai kwana na apak na inyanga Ejakait aokot kes ekadolitok.

Koyanga emalaika aitijenunete kileleba akim kotoma otem kosodi acakar toma akwap. Nukopotu kojaunos, eres loka edou, eimil, ka eijang loka akwap. Kakapakina Ejakait atubokin akwap abongokin ailipasia ka ekadolitok Ke. Kalosi abeit ka alaunite aibwo.

Kokutak emalaika nosodit ake rupepe. Keruik arupepe, akako nakimorikikina keda aokot kobukun akwap. Mam akiro kopotu kojokukata. Idiopet kotoma oui kakwap kanyam akim. Idiopet kouni naka ikito ka inyaa kopotu konyamaros. Adepar aokot nuka apaarasia ke Noah, mam akwap edumunitor atwanar naeputo kwangin kapolou. Kapedor etunganan awomowom nu eyangunete akiro nu toma apol naka akwap. Kotupak arupepe nakiareit katipet. Kokut emalaika, koponi kocakakinai ibore yene epol toma angolol. Mam Yokana kapedori ajenun ibore yen, adepar atemar ebe eputos keda

AIPUCET NAKIKANYETKAAREI KA ARUO NAKA ARUPEPE

emoru loepol kojai akim naepol. Kepedor oni awomit ibore kayen kapaarasia wok adoun kokuj. Kilimokinit oni Ebaibuli ebe idiopet kouni naka angolol kobu koraun aokot. Idiopet Idiopete kouni naka amerini lukajaas angolol kopotu komunaros. Idiopete koboro nuka angolol kopotu kotwakata kanu akip luka arokok. Kipedor oni awomit aputo naka adekasia nuepedorete abunore kanu atwakare kiboro kanu kangolol ka awures na eyangaunet angololin akwap.

Kokut emalaika lokiwuniet akerupepe kobu aacerit naepol noi kibirun kokuj. Ekiror ke aacerit kana erai "Adwaris" Adwaris erai ibore yen edwara noi. Kobu aacerit na komuna akip kere kakwap. Angololin ka icorin kopotu komunaaros. Idiopet kouni nuka akip numatan kopotu komunaunos. Kopotu itunga luipu kotwak kanukangun.

Kokut emalaika lokiwongonete akerupepe, ido kinomai akuj. Atutubet nakiwuniet naka akolong koponi kinomai. Atutubet nakiwuniet naka elap koponi kinomai. Aacer da kopotu koriengunito kopone ediope. Kitukoki jo adekasia kere kobu koraun amotonu nakobu kiliko luiboete kakwap.

Kekut emalaika lokiwongonet akerupepe, kobu emorukaalete loepol kolimo eporot nuka arupepen auni kongaren. Kanu inyio alimorete naitegelikina? Ejai kwana oni asesen nuelosete atakanun awanyun ebe arupepen lukongaren erok noi adepar nusodit awongon. Emorukaalete arai emalaika (King James Version) kolimo aiketakin etube kotoma akwap.

Kokut arupepe nakikanyet, kowanyu Yokana aacerit ibirun kokuj. Mam oni kijeni nuebwoikit aacerit na. Konye kijen, kikotenen da, ebe koponi koinakinai aacerit elaceta luka Aipany naidul naemamei enang. Apukokinio 1:18 kilimokit oni ebe erai Ejakait Yesu nges kitingit ilaceta luka atwanare ka luka okatwak. Karaida mam oni kipedori awomit ebe ebwoikit

APUKOKINIO

aacerit na Ejakait Yesu ekoto oni ajenun ebe koponi koinakinai ilaceta nu nejai aacerit kotoma apedor naka Imerekek yen ka Edeke.

Kongaa etunganan lokitingit elacet ekek loka aipany naemamei enange. Kidau oni aikamun aputo naka akuj kotoma aitapoete ke Yokana. Ejai kwana Yokana kijaikin oni aputo naka okatwak. Kengaar ekek, konyou apuru kaneidul kwape apuru naepol kotoma aipany naka akim. Kapol apuru na noi kobu kisiron akuj, arapiar akolong nakadit aica.

Kotoma aipany konyou emaase. Mam emaase lo kerai lokaduc. Akonyeta kes eraas kwape nuka ekiriton. Kapipil noi, karaida mam keyaar. Kasubit emaase abalasini nu itemokitai kanu ejie. Kajatotor kibor nukasubitos bala abokoi nuka esabu kakwes kec. Ike's itima kewujaka bala nuka angor. Ike's ikela kamunarete kwape ikela nuka engatuny. Kanapitos anapito naka atorobu yen erai asuwat. Kayuwaritai noi. Kamamei aingiset na amunaar kes. Ike's ikorio, kwape luka ikirotonia kajaas kapedor aitakan. Eporitos ka kwap, itetemitai eporot loka abebenuka kes karuosi bala abalasini nuelosete ojie. Kakapakina emaase lo asurokin loka asurupi ke. Engarenon kes kenyaritai Abaddon kotoma Ayudayan ka Apollyon kotoma Greek. Akiro nukere apolouke "ekamunaaran."

Kadit emaase lo agogongu. Mam kes kabeit amunaar ikito arai inyaa. Karaas nu enyamat nukaduc nu emaase. Mam kes eraas emaase noaduc. Mam kacamakitai iboro nu atirori ngun lu kapucakitai. Kiwanyunit oni nusek ebe ilukumin 144,000 kayuwarit emalaika kotoma Apukokinio 7. Ejaas kes akwap Toni kwana. Mam emaase kobu kotiro kes. Aitetemunete na eputos kanu kopotu kojauna Misiri. Karaida kobu akwap naka Komisiri kowanyunite ican luka adekasia atomon, akwap

AIPUCET NAKIKANYETKAAREI KA ARUO NAKA ARUPEPE
naka Goshen, ne kajaas idwee luka Edeke kayuwaritai
kotoma asurokinio na (Anyoun 9:25-26).

Emaase loka aipanyi karai aitipipil ngun lumam kepucakitai.
Mam kainakitai apedori aiyaar kes. Kopotu koinakis apipilu
naepol noi. Kilimokit oni Ebaibuli ebe ngul nu tipipilikina
kamoete atwanare, konye komam edumunete.

Aiticanete na kalos kotoma apak nakilapio ikany. Kilimokito
oni kejulak ebe ilapio ikany nges erai apak naka aijaar naka
emaase. Akirot alopete kane erai ebe aiticanete na kerai na
apak na edit. Karaida epipil noi, karai kanu apak naedit.

Adepar ngun lukitetem oni kane, ikidioko nu kijen oni
nuikamunitos emaase lo. Ecai ebe eraas nu ajokina kotoma
ojautene. Elacakitai ainakin aitipasete nejaas luiboete
kakwap. Eyangaunete icani luipu noi akuwan. Itosomai kes
Edeke kanu adiakanaresa kes atubokina lumam iyiuunito.
Ilelebun apaarasia nu aiticaneta ka etasuro.

Kekutakin arupepe nakikanyetkape, kicorak eporot kotem
kokuj emalaika lokikanyetkape alacakin imalaikan iwongon
kangolol Euphrates. Epedorete nu araut imalaikan luitetemitai
kotoma Apukokinio 7:2 nu kitingitos etube loka Edeke. Koponi
kolacakinai imalaikan nu keda apeleikinete naka ayaarar
etunganan kere. Kajaas imalaikan keda ajore naka imilionin
akwatarei. Kapedorete aiyar atutubet idiopete kouni nuka
itunga kakwap.

Kowanyu epone loitetemitere abalasin ka ebwaneneko.
Kanapitos ebwanenok ibore yen karengan katorob, ebulu ka
lo doso. Kipedor oni awomite apolouke ikalai kanu. Abalasin
lukibwanenitos karai nu itegelekina. Akwes luka abalasin
kanu kaputos kalu ingatunyu. Kadedenge noi. Kolomu akim,
apuru ka sulphur aitukes kec. Itetemok ice ijulito na bala

APUKOKINIO

agogongu ace naka ejie naijuki arasasin arai imissiles. Apak bon itoduni ekes ejautene.

Kamamei kotoma apak ke Yokana kapedori aputokin keda nu. Mam kapatak ikorio kes abalasin kanu. Ikorio, kasubitos bala imunuo, kakonyete kere yen etiror. Kwape elimunitere sek, atutubete naka iuni naka itunga kopotu agogongu naka ekajiok kalu koyaarat. Kipedor oni kane awomit aputo naka ajore kana ka ijiisio kec. Nu kijeni oni kane, apaarasia nuetioko ejaa ngarene abunore. Etube loka Ejakait elosi ajaun ido kogogongo. Etwakate itunga luiipu kelacak Edeke ake anyunyura toma akwap.

Nuepolok oni ajenun kane, karaida kejaas nuetakanikinete kes, luiboete kakwap mam kopotu kitoronikinos aiyekin aima ajokina ka aputosia (ikokoron 20-21). Kopotu kongerot aitoronokin eyarit, ecludete, adoteu ka akoko. Karai nu eyangaunete etube loka Edeke akwap. Kopotu lke tawon kogogongot nejai Edeke ka eporot Ke.

Apukokinio 9:20-21 erai adiopete kasiometa nuepolok nukamunitos agogongu naka itawon nuka itunga kobaibuli. Inyob eyangar aibil etao etunganan lomam iyiuunit? Kajai akwap anyamaar. Etasuro ka eipugae loka aronon akwap kere. Ikiliok ka angor, kopotu kongerot aibelokin lkes itaon nejai Ejakait.

Akoto eong aisitikin jo, kotoma asianut naka Edeke, ijo ka eong ipedor ajaun atukot ngin. Kituritete Kristo lokinyarau oni kotoma opali wok. Mam awasia bon edolit oni aituritor nges kanu alakun oni.

Nukisiomi oni kane erai egeune loka etube loka Edeke kotoma akwap. Ijeni jo Ejakait Yesu kwape ekon etajaran? Opupu eporot loka arupepen kotoma osula lo. Kowanyu

AIPUCET NAKIKANYETKAAREI KA ARUO NAKA ARUPEPE
etube loetiono loka Edeke na ekutakinere arupepe kere. Mam
isalakin adiakar kon. Mam eputokinos ka eiyuunaka
nuegogong lu Apukokinio 9. Ibelokin nejai Ejakait erok apak.

Nutupitono:

- Inyobo kisisiaun oni kane kotube loka Edeke loebunokinit akwap? Nunyoika etakanunite kanu etube kalo kotoma apol naka akwap ka itunga?
- Inyobo kisisiaun oni kotoma asiometait nukamunitos Edeke amamutu akote adiakar ka epali? Epone ani kitepesenit na oni epone lokijaria oni kangin paaran?
- Inyob abongoinete naka luiboete kakwap kanu etube loetiono loka Edeke? Inyobo iwomit jo epedor ayangaikin ngun luegogongo itaon abila? Epone ani kebila Edeke ekon etao kosodi aitonokok?

Kanu Ailip:

- Imala Ejakait elosi nges airiamun keda adiakar ka epali.
- Imala Ejakait kobu Nges kitonokok ekon tao.

APUKOKINIO

- Ilip Ejakait ainakin jo asianut aitereikin kanu eja ngarene kon. Ilip agogongu jo asalakin imuno.
- Imala Ejakait naarai kitingit Nges jo karaida ejaas ngun luejaas akwap na, ejai jo ngarene naejok kakonyen Ke.

15 - EMALAIKA KA EITABO LOIWADIKATAI IWAITIN KERE

Osiom Apukokinio 10

Eroko ekutakina arupepe nakikanyetkaarei kowanyu Yokana emalaika ijusun kotoma akuj. Itetemit Yokana iponesio ikanyi luka imalaikan kotoma osula lo. Idiopete koponesio kanu erianas eitete mei ke Yokana nosodit ke Ejakait.

Kiwanynun nasodit enapit emalaika lo odou. Kotoma Apukokinio 1:7 kiwanynun ebe nebonguna Ejakait Yesu bobo, ebongun kotoma odoun. Kwape Yesu, edokun emalaika lo kodoun.

Aiareikin, ejaas emalaika keda awanyunet naka etaluka kuj akou ke. Etaluka kerai awanyunete naka aitutukete nakisomata Edeke keda Noah. Kikam Yokana aputo naka eicolong lo kuj, kobu kowanyu Edeke iboei koicolong kirimunite Nges ataluka (Apukokinio 4:3). Emalaika lokabuni kotoma kuj inyakunit aibuses naka Edeke loidar aitutukete.

Kilimokinit oni Yokana ebe ereet ka emalaika kalo keputos ka akolong. Erai lo epone lokitetemitor ekeyakia ngol lo kebwoi kokiding naka atalai kotoma Apukokinio 1:16. Kocai eke ereet kaica na ededenge naka akolong. Mam kapatana asesen Eke ereet.

Akeje ke emalaika kasubitos aikomon nuepwatat. Apukokinio 1:15 Kilimokinit oni ebe ngol lokebwoi kokiding naka atalai kajaas kakeje kwape aikomon nuepwatat bala "naililiauna kotoma oupa."

APUKOKINIO

Iwanyun jo ebe kitingit emalaika eitabo loiwadikatai iwaitin kere kakan ke. Epedori araut ebe eitabo lo elimunitai kane nges ewanyunit Yokana einakino Imerekek kotoma Apukokinio 5? Koponi kopukorai aipuceta nu akanykaarei kere konye kwana apukor eitabo loiwadikatai iwaitin kere. Ake akiro koponi kitodolikinai akwap kere. Kapedori araut neajai eong bon ebe Ejakait Yesu bon edolit aitetemis na emalaika ka lo.

Kobu emalaika kibwaik adiope akeju akwap adiope da angolol. Ejenanut naka airum ka ayait akwap ka angololin. Ewok Ejakait Yesu Kristo nges earai Ejakait kakere. Kakekeju irakitai ejok, komony emalaika keporot kwape loka engatuny noi. Kotoma kanu iwadikatai iwanyun ijo aimonyo na enyaraunit iruwesinei ikanykaarei.

Etapit enaba lokikanyetkaarei atakanu kotoma oitabo loka Apukokinio. Kiwanyu oni apukorio naka aipuceta akanyikaarei. Kiwanyun kwana oni arupepen akanyikaarei. Angetakinete naka eitabo loka Apukokinio kiriamun oni keda abakulin akanyikaarei. Ne nges esula lokisiomia nuikamunitos arurumat akanyikaarei.

Kabeit Yokana aiwadika nu kobu kowanyunite ka apupun konye kolimoki emalaika nges mam aitatamun. Airurumata nu akanyikaarei kabeit asalakin ipucakina nejaas itunga. Inyobo kijaikin Ejakait elacakina alimokin Yokana airuruma na konye komam itunga kere ejenete.

Kelimos arurumata akanyikaarei ekes etube kotoma akwap, kikeu emalaika akekan nakoteten kosodi aiyapo. Aikeyar Akan nakotetene kiyapoi kereai ibore ducu yen ketapit. Kobu kiyapo kotoma Edeke lokasubi akuj ka akwap, mam bobo ejaun itokin angetakin etube loka awasia.

EMALAIKA KA EITABO LOIWADIKATAI IWAITIN KERE

Aiyaposit na ewuta alimokin oni ibore yen epol nukamunitos emalaika. Kotoma Yakob 5:12 kikwengaritai oni nukamunitos aiyaposio naarai ipedori aipikor aitodolokin kes:

Konye nuitelekarito kere, ikanacan, siriypoenenete, karaida alimit akuj, karaida akwap, karaida aiyaposit ace kere, konye akusikirot, "eebo korai eebo" ka "mam korai mam" kinyeis aibirokin atubokinio.

Kobu emalaika kiyapoo naarai kamuno nges aitelekar. Iwanyun jo ebe ebala emalaika mam bobo ejaun aitokin kotoma otube loka Edeke ka apukorio da naka apeleikineta ke. Erai na akirot naepol noi. Emalaika lokobu kolim akirot na erai ibore yen egogongo yen ejaar. Ngaibo emalaika lotaitai kokuj epedori alimun nu? Edeke bon eyait apak, iboro ka ejautene kere. Imalaikan lu kokuj kwes ekejanakinak Ke. Idarakinitos apak Ke. Kristo bon koponi koinakinai apedori apukori aitemitemisio ke Edeke. Nges bon epedori ajenun ebe emamei bobo apak na ideuna.

Kobu emalaika lo kolimo ebe aiyeya naka Edeke elosi angetakin. Elosi arupepe nakanyetkaarei aingarakin kotoma adoketait na icakia Edeke adiakar ka Satana. Ewanyun Imerekek itelekar Satana. Eyangauun awasia naka akabakanut naka Edeke kwape elimunitotor inabin lumojong.

Nape esesen Yokana nukejaas ngarene ke, kiworo eporot kokuj. Kobu kicoraki nges elemun eitabo loiwadikatai iwaitin kere kakanin ke emalaika. Kotoma ayongakinait aicorakinete na, kodolok Yokana emalaika kosodi aingit eitabo loiwadikatai. Mam kobu kodolokinit nges tai tai. Kobu kodolokinit nges keda ayongite ka aitopolorite.

Kolimoki emalaika Yokana ayangar eitabo kosodi ainyam. Kisoma Yokana. Kawiny eitabo konye ilikor nges kodwariar.

APUKOKINIO

Kinyam oni ibore eraun kawon idope ibore. Kajai Yokana ayangaar akiro ka Edeke kosodi aitosoma kotoma aijaar ke.

Iwanyun jo ebe akirot na kenyam Yokana kawiiiny. Akirot naka Edeke nges elai kotoma akiro kere nuiwadikatai. Kilimokit oni amina naka Edeke kanu wok. Iwadikat eyemutu ke Yesu ka atwanare ke kanuok. Emamei ace akirot na ewiiny.

Idio itunganan kere yen ecamuni akiro nu ejijim nuka eiijir, kikote nen da, ejen ebe akiro nu ejijim luka ejiri ejaas keda adwaris ke. Kilimokinit oni Ebaibuli ebe elosio ainger oni kanu Kristo. Ngin yen ecamuni Ejakait Yesu Kristo kibwok eke musalaba. Mam emusalaba lo erai lo epatana aibwok.

Kopon konyarakinai keyakia Yokana acamun akirot naka Edeke na edwar kowiiny. Kajai nges ayangar akirot ngin kosodete aimor keda ice. Karai nges aidwaris nukamunitos "itunga luipu, akwapin, atekerin ka ikabakan" (Apukokinio10:11). Erai nges aimoro akiro nu kobu Ejakait Yesu kitijenunite nges. Mam akiro nuduc kapatan acamun. Kajaas itunga lumam kapedorete apupokin akiro nu. Kajai nges amorenen kopone kere. Karaai na akirot naepol noi nakinera ngarene naka kwapin.

Kotoma osula lo, kiwanyun oni epone loejatotor iboro itemonokinete etube loepol loka Edeke kakwap. Kobu emalaika kolimo ebe mam bobo ejaun aitokin eyangaun etube loepol noi kakwap.

EMALAIKA KA EITABO LOIWADIKATAI IWAITIN KERE

Nutupitono:

- Anibo iponesio ikanyi nuka imalaikan luka Ejakait lukapote kokuj kotoma osula lo? Inyobo kilimokinitos oni iponesio nu luikamunitos emalaika?
- Inyobo iwomit jo mam Ejakait kitijenikin oni nuikamunitos airurumat akanyikaarei nekijaa oni? Edolit kere nukitodikin oni Ejakait alimokin ice da? Kitijenui oni Ejakait iboro nuerai nuoko bon?
- Kisesen oni kane ebe ebunit apak na mam etube loka Edeke iyapia. Inyobo iwomit jo itikokit Edeke atubokin akwap kwan?

Kanu Ailip:

- Oyanga apak kowomowom epone loineritor Edeke kajo kosodi aitijenun jo nuikamunitos Nges nejai jo. Imala Nges kangun.
- Kobu Edeke kitijen iboro ice nejai Yokana numam kakoto nges aitijenikin ice. Ilip Edeke ainakin jo ajenun luebeit jo aimor ka itunga ka nu eraas nukon bon.
- Imala Edeke ebe ebunit apaaran na tubokina Nges akwap. Ilip Nges kingarak jo akapakina apaaran ngin. , Imala Nges ebe kanuka Kristo, ejai jo amuno aitereikin ka apaaran kangin.

16 - EKAJENAK IAREI

Osiom Apukokinio 11:1-14

Ituputor anyunyur ka Edeke ka aitim. Einakitai adiakanaran arerengu aitoronokin. Kiton awasia, enyarit Edeke adiakanarak nejai Nges einakit kes arerengu aitoronokin. Kiwanyun oni kane koitabo loka Apukokinio karaida kebukoritai ake nyunyura, ingaingaitoi Edeke kangun nuitican nges aibelokin nejai Nges ejarete. Mam isialamikit amunaar adiakanarak. Ipuda nges kes abunore toma aitoronokin ka aitim.

Kotoma aitapoete ke, einakitai Yokana ebela aipima etogo loka Edeke ka etem. Kabeit ekeyakia da aimara itunga luemaete kotogo. Kejulak nui pu ecamanar ebe aipima etogo erai kanu ayuwar. Erai aidokokin oikoru. Mam loka surupi ejaas kapedor aitor oikoru loipimatai. Imaritai kamaak tetere emamei lo ewuliori. Kotoma nuiwadikatai, kiwanyun kes etukokitai nejai Ejakait kotoma Togo.

Kipimatai etogo loka Ejakait, iwanyun ebe kinga mam kipimatai. Kainakitai nejaas imoo. Aputo na erai aputo na aitutukete namojong. Iyudayan kes eraas itunga lueseunit Edeke. Gentiles' eraas imoo ka numam iyuunito. Iwanyun kane ebe kinga naka ekooti, nges kijaikinitai ngun lumam iyuunito. Kaiareikin Kilimokitai oni ebe kalosete kes aicakacak ere Loalaunan ilapio akaisangon.

Inyobo ejai atakanun kane? Kijaa oni keda aputo naka aitananio naepol kongarene kotoma kakwap. Alomas numam iyuunito toma ore Loalaunan itoni kinga naka etogo loka ekooti. Eridakina tunga luka Edeke toma naka ekooti nejai aibuses ka Edeke. Karaida keridakina amaak, eyuwar.

APUKOKINIO

Elukakitos kes numam iyiuunitos icakacakaete iboro lukalaunak nuka Edeke, Emamei ajokis airebireb ka aronis bon ileleba. Elacakina lumam iyiuunito aswam kwape ekototor. Aronis ka adiakar ejai kangin boisit.

Iwanyun jo ebe, aronis elosi ayangaar apak nak ilapio akaisangon kaluarei (ikaru iuni ka atutubete). Epol ajenun kane ebe ebwaik Ejakait apak kanu eswamak aronis kingarenikite Nges.

Kedol apak, kijuk Ejakait ekajenak iarei toma aitotolikina na. Kanapitos ekajenak nu ipukoi. Komonyata adoketait naka akwap. Kopotu kisitikis eyiuunak Ike's iponesio nuka aronok ka alimokin kes aitoronokin. Kopotu kodwarat adaun apaarasia 1260. Elukumit kakwatarei ka akaiskanykape eraas elapio akaisaongon kaluarei arai ikaru iuni katutubete. Elosete kajenak nu aidwar apak ngin kwape koponere kolacakinitete aronis aipuga. Itunga lu icakacakaete ere Lokalaunan kosodete aitepeg Ejakait einakitai arerengu aitoronokin.

Inyobo ajenunete naka ikajenak luarei? Mam Ebaibuli kilimokinit oni nubangai kes. Esalakit engopit. Apak bon kilimokin. Ajenun ekajenak lu mam epol kanu ajenun asiometait na. Ekokor lo 4 kilimokit oni ebe ekajenak lu iarei eraas iseitunin iarei ka atalai aarei nuebwoete kongaren nuka Ejakait. Ebunit aitetemis na kotoma Sekaria 4. Kotoma atapoet kowanyu Sekaria atalai arei luka esabu. Atalai nu keinakinete akinyet anyoun kotoma oseitunin kitosomaete amodon luka esabu arei. Akinyet kotoma kanuwadikatai kobaibuli, ebwoikinit aswam naka Emoyo Lokalaunan. Aputo na kobu Yokana kowanyu, kilimokinit oni ebe ekajenak iarei einakin Emoyo loka Edeke agogongu aswam aswam na enyarakinitai kes aswam. Kwape atalai kakwap, einakin emoyo loka Edeke agogongu aica kanu ekes Edeke kotoma apak nakaronon na.

EKAJENAK IAREI

Kowanyu apedor na kobu Ejakait kijaik ikajenak iarei. Kajaas kapedor agolokin akuj komam edou epedor aitep. Kapedorete aijulakin akip araun aokot. Kapedorete ainom akwap keda ediopone kere loka adeka kwape ekototor. Kemowata lukasurupi kes aiyar, kanyamarete kes kakim nakalomunin kaituk kes. Kobu Edeke koinak kes ainakinete naitegelikina kosodi apedor kanu aswam ngin naepol.

Kedautu akes aswam naka aidwar, kolomu etianga kaipany (okatwak, KJV), elosi asurokin kosodi aitelekar kes. Kadolete nu kengetakin akes aijanakin. Kamamei lokasurupi apedori iton na kadaunata kes aswam nakijaikinit kes Ejakait. Ekoto na koinakite oni aisinyikokinete kotoma aijanakin Ejakait.

Awate kes ekajenak iarei kalosete apero orotin luka ere loka polon. Ekiror loka ere kalo enyarakinitai Sodom ka Misiri. Kilimokit oni asiometait ebe erai no ere lokibubere Ejakait kes. Kajenar Sodom ka Misiri kanu arokisio kec. Kapaarasia nuka Abraham, koponi komudiarai Sodom kanu aronis ke. Misiri karai akwap naka ebulesene ka awenikina naka iduwe luka Edeke. Karai Imisirian kes kopotu kirukutata iduwe luka Edeke okotos amudiar nakalomunata kobulesene. Sodom ka Misiri ebwoikinitos ireria luka aronis ka adiakar. Aiboisit na kibubitere Ejakait erai Yerusalem konye kane enyaritai Sodom ka Misiri naarai kanu adiakar nejai kiding kes.

Awate kes ikajenak lu iarei keperete korotin luka ere loepol. Apaarasia auni ka atutubete kabuwonokinos itunga awate inabin kalu. Mam kidayo. Ejaun ainumunum naka aiyalama. Ikiliok ka angor kijukete ainakineta nejaas ikulepek bonik kanu atwanare kes ikajenak lu iarei.

Kobu akwap konger ikajenak lu naarai kopotu kitipacitos kes. Ejautene lo edecheon kokiding kes mam kobu koyangau apatan. Kajaas ikajenak lu ka apedor ayangaun adeka ka

APUKOKINIO

agolokin akuj. Kisomatos nu kanu aitijenikin itunga ikiliok ka angor akes adiakar, konye mam kes kapupunete. Aboisit ke, akes apedor na kijaikinit kes Edeke kopon kongeroi ka amoromor. Ketwak kes, kopotu lumam iyuunito kinumunumata.

Akaulo naka apaarasia auni ka atutubete, kobu Edeke koinak eyengane awate luka kajenak iarei. Konyout kakejene kes. Ngun lukopotu kowanyut kes koriengut. Ebuonokin akwap kanu kajenak luajarutu, kopupun eporot kokuj. Kobu konyarau ekajenak. Kongarene naka luka surupi, kodokas ekajenak toma akuj kodou.

Kedokas ekajenak toma akuj, komaran akwap. Idiopet kotomon naka ere lokapolon, kotiaikin. Kotwakata Itunga ilukumin ikanykaarei kotoma amaran naka akwap. Lukopotu kideunos kopotu kojenu apedor naka Edeke kosodete ainakin aibuses nejai Ekekiror.

Kopotu kongetakis nui pu kotoma atwanare itia toma aijar.

Akaulo kangetakinos iboro nu, kopup Yokana aimonyo naka emalaika, "atuboros ican lukiareit, koany, eponito lukiuniet atipet" (okokor lo 14). Ajenun nu ekoto oni abongor Apukokinio 8:13. Ne emalaika (emorukaalete, NIV) ikwengarit akwap kanu iporotoi iuni luka imalaikan luekapakina aikut. Nukisiom oni kane erai lukiareit kanu akutak iuni. Lokiuniet ka lokawasia nges kwana ebeit akutakin.

Inyobo kisomai oni kotoma atutubete na? Aitemosit naepol kotoma aijul eitabo loka Apukokinio nges awomit ajenun kangin pone ka nukopotu kojaunos. Etia bai ajokis ajenun ekajenak lu larei. Nu kijen nukamunitos kes iwadikatai kotoma osula lo. Aseu Edeke aibwa ajenunete kes kanejai oni. Nuepolok oni ajenun erai ebe apaarasia nuka awasia,

EKAJENAK IAREI

karaida ededenge etube loka Edeke kakwap, esalakinit nges enyarai adiakanaan aitoronokin. Einakit Edeke kangin kadiakanaran arerengu aitoronokin. Ilukumin 144,000 ka ekajenak Iarei eraas aisitunet na etitinginitor Edeke etunganan. Kotoma kes iyatakit Edeke anyara itunga aitoronokin kosodete adumun aijar.

Kanu itunga luka Edeke, imaritai kwape imaria ecokon amerekekin ke. Elosio aidar kes kotoma akiro nu ebunokitos akwap. Ecokon lokabeit ewanyun ebe emamei idiopet yen ewolior.

Nutupitono:

- Kegeunit esula lo ka lumam iyuunito ikamarete ere lokalaunan kitepesenito Ejakait Edeke. Karaida etiok apaarasia, eyuwaritai itunga luka Edeke ido kidarite Edeke. Anibo aisinyokokinete idumun jo kane?
- Ekajenak iarei nukosula kalo kainakitai apedor naepol konye kojai atwanare kakanin ka ekaronon kedaut ngun nu kalimokit kes Edeke aswam. Anibo amuno naegogongu kiinakit Na jo kijanakin Ejakait?
- Karaida epol apedor naka ikajenak luiarei, itunga luka apaarasia kes kopotu kongerot kes kosodete aiyar kes. Inyob kilimokinit na oni nukamunitos agogongu naka itawon luka luma iyuunitos? Ibuikinit Edeke itunga acamun Nges ka akeinakinete naka aitim?
- Inyobp kisisiaun oni kane nuikamunitos atiting ke Edeke nejai adiakanaarak?

Kanu Ailip:

- Ilip Edeke koinak jo asianut aitereikin keda apaarasia nuetiok nuebunitos kongaren.
- Imala Edeke kanu atitingu ke keda adiakanarak.
- Imala Edeke naarai ejai akon aijar akanin ke kosodi mam nges kiinakin jo aitereikin keda lumam jo ipedori kotoma apedori Ke.

17 - ARUO NAKA ARUPEPE NAKIKANYETKAAREI

Osiom Apukokinio 11:15-19

Kekutakin arupepe nakikanyetkaarei kojaas iporotoi luepolok toma akuj ituritos ka aimal. Eyapie alacakin etube loka Ejakait toma akwap. Keruik arupepe, kopupu Yokana iporotoi kokuj. Karaida mam oni kijen nekeponeta iporotoi lu, kilimokit oni Yokana ebe kepolok iporotoi.

Kisitikitos iporotoi lu ngul nukajaas ebe "aluor ajakanut naka akwapin ajakanut naka Ejakaitwok ka naka Kristoke, irumit nges ikar ka ikar". Mam akwap na kabeit Ejakait kageunet? Inyob kilimokito oni iporotoi ebe araun ajakanut Ke? Ajenun nu ekoto oni amisikin ebe karaida kesubit Edeke akwap, kopotu itunga konyout kanejai nges adiakar, ainakin satana ka adiakar apedor nejaas kes. Etwanit Yesu komusalaba kanu aitimi adiaakanareta. Kanu atwanare ka ajarun Ke kobu kinyaku ngun lukeyangarit satana nukeras nuke. Kanu atwanare ka ajarun naka Kristo, epoloi kwana akabakanut naka Edeke kakwap.

Ikiliok ka angor ejaas aikeyar akanin kangin paaran nejai Ejakait Yesu.

Nuikoto oni ajenun, kikitonen, erai ebe akabakanut naka Edeke epoloi kiding naka aronis ka amuton. Akabakanut naka aronis erok ejai kiding wok. Aruo naka iporotoi nuka arupepe naka awasia, agogongu nakalukasurup etiaikininio. Ajakanutu ke Kristo itijenun akwap kosodi atiaikin aronis.

APUKOKINIO

Akirot nakiyareit kotoma oporotoi kotoma kakuj, kisitikitos ngun luejaas ebe elosi Ejakait aipuga ikar ka ikar. Epugat Ejakait akwap na. Epol Nges esesen iyemuto ka itunga. Mere nu ineras iporotoi. Itetemete iporotoi nu ageunet naka esange ka aibuses naka apugan ka Kristo. Erai na apugan na ejaun kitelekarai satana ka aronis. Eraun na apugan naka ainapakina ka edekeon kotoma akwap kere.

Iwanyun ebe apugan na eraun namam enangi. Esalakin adolit ebwoi. Emamei ibore yen elosi ayangaun apugan ke Kristo osange. Eraun apak nak aibuses ngin. Owomowom akwap na emamei adiakar. Owomowom akwapa na ipugai Ejakait Yesu kwape epugan loemamei bobo ece. Ebunit apak na edolotor akiro nu. Kipedor oni ajenun inyobo keluoror iporotoi kokuj aiturite. Awomowom nuikamunitos apak ngin ekoto oni aimorikikin ka iporotoi lukokuj kotoma aiturite ka amina ewok Ejakait loka apolon.

Kepuput imakio akaisarei ka luongon iporotoi luko kokuj, kopotu kibirokinos ereeta kwap kosodete aima. Kopotu komaata Ejakait kanu ngaibo nges, ka nu isomata nges. Ayangaas lu kotoma aidules.

Kopotu imakio komaata Ejakait Yesu kanu ngaibo Nges. Kowanyu ngun luewat akes aima alimokin oni nuikamunitos Yesu. Nasodit, erai Nges Ejakait. Kwape Ejakait erai nges epugan loka kakere. Nges erai loitorete iboro kere. Aiareikin, erai nges Edeke, ekasuban ka loidar kere. Erai nges alibunet naka aijar kere. Aiunikin, erai Nges loka Apedor. Emamei ibore yen ipikori Nges. Erai nges loitelekarit atwanare ka aronis. Angetakini, erai nges loajai, ido loejai. Ejai Nges ido ejanan Nges duc. Emamei egeune, arai da esange. Kopotu imakio kibirokinos kwap kotoma amina Edeke loepol ka loewomokina.

ARUO NAKA ARUPEPE NAKIKANYETKAAREI

Kopotu imakio da komaata Ejakait Yesu kanu iswamat Nges. Okokor lo 17 kilimokit oni ebe kayangarit akepedor naepol kosodi ageun aipuga. Kejai Kwan aijaun akekabakanut kanejai aronis ka satana. Itoni adoketait na kisomai loka surupi. Kimaras ake apaarasia. Aruo naka arupepe nakikanyetkaarei, konyoun Ejakait asurokin naka awasia luka surupi Ke aijaun nuebeito Nges. Kakadakinotos akwapin. Kelacakinotos akes anyunyura okanisa. Kinuminumitos akes apak naka aipikor. Kwana, kikote nene, kabunit esange kes. Adedengu naka launan naka Edeke kalosi aibirokin kes. Erai apak naka etube.

Mam na karai apak naka atubokin adiakar bon konye aitacakin ngun lu epikos. Ebwoete ekejanakinak kongarene Ke aijaun ainakineta kes. Kitelekaritos kes iton angetakin. Kakeritos akerit naka ajokan. Nepepe kinuminumete aitelekar lokasurupi. Mam ejaun ainumunum naka aitelekar kwape na. Ebuni araut epucit loka aibuses.

Esesen Yokana imakio akaisarei ka luongon emaete, kowanyu etogo loka Edeke kokuj. Koponi kongarai aiboisit Nakalaunan kakere, kowanyu Yokana Asaduku naka Aitutukete. Karai toma aitutukete naka asaduku nges kobu Edeke kitodikinor nejaas ngun luka aitutukete nakamojongo. Kewuta Edeke aitodikin nejai akwap. Kowanyu Yokana eimil ka akako. Kajai eijangi loka akwap, ka airuruma naka akwap ebunit kokuj. Edeke lokobu kitodun kotoma aitutukete naka asaduku karai Edeke loepol ido loelaunit. Akejaut kayangaunit akuriau ka awomokin. Kayapie alosit kotoma akwap.

APUKOKINIO

Nutupitono:

- Atutubete na Apukokinio kiinakinit aituru ka aimala nejai Edeke kanuke ka nu esoma Nges. Ngai bo Edeke nejai jo? Inyobo kiswamak nges jo?
- Inyobo kilimokitos oni iporotoi kotoma asiometait kana nukamunitos Edeke kosodi ngai bo Nges?
- Kanukinyo kemaata imakio akaisarei ka luongon Edeke kotoma asiometait na? Inyobo kilimokinit na oni nukamunitos Nges ka aswam ke kosiep wok?
- Kilimokinit oni asiometait na ebe akabakanut naka Edeke ebuni kotoma aileleba akaulo na eruikina arupepe. Karaida ejai akabakanut naka Edeke kiding wok, erok bere kitodikina oni kotoma aileleba. Inyobo ajenanut naejai naitodunit ebe ejai akabakanut naka Edeke kayon lolo akwap?

Kanu Ailip:

- Oyanga apak awomowom iponesio nuka Edeke kwape iwanyunitor jo kotoma asiometait na. Imala Ejakait kanuke ka lukisomaik jo.
- Imala Ejakait kanu aisumunete ke naka aitelekarai kanu akabakanut Ke.

ARUO NAKA ARUPEPE NAKIKANYETKAAREI

- Imala Ejakait kanu ajenanut naka akabakanut ke kotoma akwap na. Imala Nges ebe ebunit apaaran na ejenunor akabakanut kaileleba.

18 - ABERU, IKOKU, KA APIU

Osiom Apukokinio 12

Aibuses nakabeit naka Ebaibuli erai ebe "Kirai oni kepikorok kotoma Ojakait Yesu Kristo. Kitereikin oni keda ainingosio ka atiokisio kotoma aijar kana nuipu. Ice kawoni kilosi awanyun ican nuipu kanuke. Karaida mam oni kipedor ainac atiokisio nu, aitelekar ejai kanu kangun lu emunokinos Nges. Itelekaritai loka asururp wok sek. Karaida kisurokit nges oni, eyapie ngaren ke.

Kotoma sula lokitomonete kaarei kiyangar oni Yokana kau kotoma apak. Kobu kowanyu aberu kotoma aitapoet ke. Kobu keyakia kojenu iboro nuipu nuikamunitos aberu na. Kanapit akolong. Kabwoi kolap konapite aboko naka aiceer atomonkaarei kakou ke. Kobu Yokana da kowanyu ebe kapotie.

Aputo na ejai Ageun 37:9-10 eputos nu kisesen oni kane kotoma osula lo 12. Kotoma airujasit ke, kowanyu Yosep akolong, elap ka aacer atomonkadiope ekukonikinos nges. Kolimoki airujasit na papake Yakob. Kojen Yakob apolou ke airujasit. Opupoki epone loijulitor kotoma Ageun 37:10:

Kelimoki nges papake ka inacan ke, kitoron papake nges kobala ebe, nanyoina bo airujasit na nairujata ijo? Eong ka totokon ka ikoninacan kiponi aisudedeonokin jo?

Kotoma airujasit ke Yosep, akolong, ka elap, ka aacer ebwoikinitos akwap naka Isirael. Epedori araut ebe aberu na enapit akolong kobwoi kolap erai akwap naka Isiraell. Abeit ebe enapit nges akolong kobwoi kolap itodunit ebe erai nges

APUKOKINIO

aberu naka aibuses. Acer atomonkaarei kakou ke ebwoikinitos atekerin atomonkaarei luka Isirael.

Kowanyu Yokana apiu kotoma aitapoet ke. Kareng apiu na kopol noi. Kajatotor keda akwes akanykaarei ka amumwar atomon. Kajatotor ka abokoi akanykaarei kakou ke. Inyobo ewutas aitetemeta nu alimokin oni nuikamunitos apiu? Erai isubat yen epol noi kagogongu. Ebwoikinito amumwar ke agogongu. Epedor araut ebe eriagi loka arengan loka aokot itodunit ebe erai etiang lo ekayaran? Apukokinio 17:9-10 inera nuikamunitos aberu kojaas akwes akanykaarei ka amumwar atomon. Aitetemis naka akwes akanykaarei kiinakitai kotoma asiometait na.

Ne nges ejai aijen naejai acoa. Akwes akanykaarei kes irongan ikanykaarei, luiboikino aberu, eraas da ikabakan ikanykaarei. Ebirosos ikany, ejai ediopet, eringa ece ebunio, ido naebunio, ibusakinit nges asalakinit apak naedit.

Akwes akanykaarei eraas apuganasia akanykaarei luka apedor luingarenakit apiu.

Aitupusit nak apiu kana kiinakitai oni kotoma Apukokinio 12:9. Erai nges ajokit. Na ejai ngaren wok erai Satana kotoma aitetem. Erai nges apiu na epol agogongu noi naipugat engarenok nuka apuganasia (ebwoikinitos akwes). Itoduni Satana ake agogongu ka epali kitorite nejai ekayitok nuka akwap kana. Mam kitijenikitai oni akwes nu. Mam etiono awanyun, kekotene, kotoma oyemutu loka iduwe luka Isirael ka ekanisa lo etosoma satana epugak luka akwap kana kotoma atamakinit amunar aswam naka Edeke.

Iwanyun jo ebe ekori loka apiu kapiei akuj kodelideli atutubena auni nuka aacer kokwap. Ice kejulak iyiuunito ebe

ABERU, IKOKU, KA APIU

erai na ajenanut naka imalaikan lukopotu kibirunos. Kotoma sula losodit, aacer akanykaarei ebwoikinito imalaikan lu ikanisan ikanykaarei. Epedori araut ebe aacer lukopotu kibirunos eraas imalaikan luebirunos. Kipalik Satana Edeke mam nges kerai bon. Imalaikan nuipu kopotu kipalikus Edeke kosodete atupakin Satana. Enyaritai lolo imusimun arai imoyon luka aronok. Epedor aibirun naka aacer abwoikin ejie loka atupitok ke Satana kotoma akuj ka epone lo kacakunere kes akwap.

Apiu ka ikemalaikan kajatotor keda apeleikinete kotoma awomisio kes. Kobwo kongaren ka aberu, Isirael tetere epedor amudiar ikoku yen eyapie aberu aidoun.

Ngai bo ikoku yen kebeit aberu Isirael aidoun? Kijen oni ebe ikoku kabeit aipuga akwapin keda asuwat. Apukokinio 2:27 Kilimokinit oni ebe kepikoran elosi aipuga akwapin keda asuwata kipugat Kristo. Epedori araut ebe ikoku yen elimitai kane erai Ejakait Yesu Kristo. Kewurun Kristo, kobu satana kitosoma ajenara ka Herode atamakin aiyar Nges. Epedor Herode araut adiopete kakwes lu ebwoete kanejai apiu?

Mam Satana, ka apiu kopotu kopedosi amudiar ewok Ejakait Yesu. Karaida kobu nges kotamite aitosoma ece epugan kotoma okiroria Pilato alacakin nges aibubukinio, mam koponi kitelekarai Yesu. Kojaru kokatwak. Apukokinio 12:5 kilimokit oni ebe koponi kolemarai "ikoku nejai Edeke kosodi toma oicolong Ke." Itogogongit na aputo naka ikoku. Kristo bon epedor aiboikin oicolong loka Edeke. Kobu Ejakait wok Kristo kojaru kokatwak ido iboei Kwan kotoma oicolong Ke lo kokuj.

Akaulo na kadokaria Yesu kuj, kibelok apiu akeejen nejai aberu. Kowanyu, kikotenen, erok apiu emudiar nges, koponi koyangarai aberu amoding aidar adaun apaarasia 1260.

APUKOKINIO

Esubit na bala naebongokina kangun lukopotu kojauna kotoma osula lotomonete kadiope. Kiwanyunit oni ebe itunga luka Edeke koponi kipimatete kosodi agolokin Togo kanu ayuwar adaun ilapio akaisangon kaluiarei (apaarasia 1260).

Keyuwaritai aberu, kowanyu Yokana ejie loepol noi egeun kotoma akuj. Kitijoot imalaikan lukokuj Satana keda imalaikan ke. Mam satana kobu kopedo aipikor kosodete acakun kwap kokuj. Kejaun aiyalalam toma kuj, kalosi akwap awanyun ican noi kanu ajaut ke Satana.

Itetemitai Satana kotoma okokor lo 10 kwape loirupie iinacanawok. Loirupie kes kongaren naka Edeke wok apaaran ka akware. Mam ekot oni alemar amuno, kikitene, koponi kitelekarai kokuj ido itelekario kokwap da. Kowanyu epone lokopotu nu kojaunototor. Koponi kitelekarai nges keda aokot nuka Imerekek (ekokor lo 11). Aokot nuka Kristo elemari agogongu kane jai Satana. Epedor nges airupie jo apaaran ka akware kongaren naka Edeke konye eke rupie mam bobo isomai karai kiyuwaritai jo keda aokot nuka Imerekek. Kangin adiakar na kidiakari oni, arai na kidiakaritor oni eyuwaritai keda aokot nuka Kristo. Ejai aitimio naitekor ka aiiunio kotoma Kristo. Epedor Satana airupie oni konye kitimii oni sek. Eyangaunit na aiyalama naepol noi.

Awok ainakina nejai Ejakait kipikor oni Satana. Kopotu ekadolitok nusek kongeritos iton atwanare. Epolok oni arapiaro keda aokot ke Yesu. Mam ngin kiinakin oni aswam kwape kikotor. Ekoto oni aijar naka aiuun. Ekoto na agogongu naepol. Epikoran loineritai kotoma Apukokinio 12, kajai atwanare kanuka Kristo. Kanu angirikinit kotoma abeit, kopotu kipikos ajokit.

Koponi kocakunai Satana akwap. Mam kobu kopedo amudiar ikoku Kristo. Mam kobu kopedo kotoma aitipege ke Edeke

ABERU, IKOKU, KA APIU

lokuj. Aisumunete kotoma osula lo erai ebe mam nges elosi apedor ekanisa. Awok angirikinit kotoma abeit, kipikor oni nges keda aokot nuka Kristo. Epone oni ejaar nges kotoma akote ke amudiar aswam naka Edeke.

Ake aitelekario mam elemarit nges agogongu akote amudiar aswam naka Edeke. Ajenun ebe edit akepak, mam satana epalarit. Elosi aimo aswam nuerok nejai aswam naka Edeke.

Kosurok apiu aberu. Kiwanyunit oni ebe ebwoikit aberu Isirael. Ebongokit ekokoro lo 14 aisisianakin naka ekokor lo 6 kilimokinit oni ebe koponi koinakinai aberu abebenuka aporor amoding tetere eyuwar kotoma "apak, ka apakio, ka atutubete nak apak." Inyobo apolou naka "apak"? Kejulak nuipe ejenete "apak" kwape awanyunete naka ekar. "Apakio" erai adepar ekar ediopet arai ikaru iarei. "Atutubet nak apak" apolouke atutubete naka ekar. Arai na apolou ke apak, aiyatakin ekar ediopet ka ikaru iarei ka atutubet idumuni jo ikaru iuni ka atutubet. Ikaru iuni ka atutubet eraas ilapio akaisangon kalu iarei arai apaarasia 1260. Erai na apak na elimunitai kotoma okokor lo 6. Eriana apak na kangin na elimunitai kotoma sula lo tomonete kadiope.

Ibore yen epol oni ajenun kane erai ebe elosi Ejakait ayuwar iketunga kotoma apak na elacakinere Satana akwap. Kadit apak naka aiticanio. Ekokor lo 15 kilimokinit oni ebe kobu apiu kimuik aberu akip kakituk ke tetere ecoduni. Inyobo akip nu? Mam Ebaibuli kilimokinit oni. Kipedori oni acamun, kikitonen, ebwoikinito atiokisio, aitemisio, ka aiticaneta nejai ekanisa lokobu kosal akwap apak na. Ikanisan luka apak ke Yokana kitoritos akip nu aiticanitor lu imuunit Satana. Apeleikinite ke Satana erai atiaikin ekanisa. Komam erai Akan naka ayuwara naka Edeke, tii ekanisa etwana loka lolo.

APUKOKINIO

Bobo, esiriebi akote ke Satana. Akip lu kobu nges kimuu kobu akwap kiliko. Kidar Akan ke Edeke iketunga. Mam apedorosio nuka okatwak ipikorete Ike tunga. Kolot Apiu aitolomun ejie keda awuri naka aberu akaulo kibiros apeleikineta ke. Awuri itetentai kotoma okokor lo17 kwape ngun luericete aicorakineta luka Edeke kosodete aiting ajenanut naka Kristo. Kirai oni awur ngin.

Ejie loka Satana kane erai keda itunga Ke Edeke. Eraunos nu apaarasia nuetiokunete kanu eyiuunan lo esal akwap. Mam Edeke ejal kes karaida. Elosete kes aidario keda amina ka Akan naka ayuwar naka Edeke. Aiturio nejai Ejakait Yesu Kristo. Aitelekar erai nawok kingirikini oni kotoma aokot Ke.

Nutupitono:

- Ngaibo aberu na enapit akolong kotoma asiometait na? Inyobo ejai alimokin oni nukamunitos Edeke ake anapit akolong ka epone lo esesenyia Edeke nges?
- Ngai bo Apiu ido inyobo ake apeleikinete?
- Ingai bo ikoku yen ewurit aberu ido epone oni ipikor?
- Na ipikoria mam apiu aitelekaria ijulakin akejen nejai aberu. Eponi bani eyuwaritor Edeke aberu?

ABERU, IKOKU, KA APIU

- Anibo awuri naka aberu kosodi anibo aisumunete naka Edeke nejai kes?
- Anobo ainapakina nakidumuni oni kotoma asiometait na?

Kanu Ailip:

- Imala Ejakait naarai kisesen nges jo duc ido kidar jo kotoma ainapeta ke Satana aitelekari jo.
- Imala Ejakait ebe epedorit Nges aitelekar apedor naka Satana. Imala nges ebe kiinakin jo aipikor epone kere loka Satana akote aitelekar jo.

19 - ETIANG EDOKUKIN ANGOLOL

Osiom Apukokinio 13:1-10

Epol einer nukamunitos iboro luejarete luitetemitai kotoma Apukokinio 13. Kotoma osula lokau, kobu Yokana kitetemit apiu nakarengan na kobu komoote aiyar awur naka aberu Isirael. Kabwoikinit apiu Satana.

Kotoma Apukokinio 11 kisiomi oni epone lokobu Edeke kijukuna ekajenak iarei akwap ainakin ajenanut kokiror Ke. Kwana kijukin Satana lke tiangi iarei. Itiangi luko sula lotomonet kauni eraas ekejanakinak ke Satana. Ijanakinete nges kotoma aswam kes atamit amudiar aswam naka Edeke. Kotoma aitetemonor kilosi oni asesen nasodit itiang lu.

Etiang losodit kobu kolomu kangolol. Kajatotor keda amumwar atomon ka akwes akanyikaarei keda abokoi atomon. Iwanyun jo ebe abokoi nu mam kajaas akou naka apiu konye amumwara ke. Iwanyun ijo da ebe kangin kou kajai ekiror. Kanu ajenun nu, ikoto oni awanyun Apukokinio 17:9-12.

Ne nges ejai aijen naejai acoa. Akwes akanyikaarei kes irongan ikanyikaarei luiboikino aberu. Eraas da ikabakan ikanyikaarei. Ebiroros ikany, ejai ediopet, eringa ece ebuno, ido naebunio ibusakinit nges asalakinit apak naedit... Amumwar atomon lukobu kowanyu eraas ikabakan itomon nuerok edumuna

APUKOKINIO

akabakanut, konye kodope sawa, edumunete apedor kwape ikabakan nepepe ka etiang.

Kotoma okokoron lu kijenuni oni ebe kangin kou ebwoikinit ekabaka arai apugan naejai. Etianga lokalomuni kangolol kajatotor keda akwes akanyaarei ka amumwar atomon. Kabwoikinit ikabakan luipu ka apuganasia. Ace apedorosio nu abunitos, ace ebunito. Kadedenge apedorosio nu kopol agogongu. Itetemit Yokana etiang bala kaputos keda erisa kojaas keda akeju naka ebiya kosodi aituk naka engatuny. Karai lo etiang loededeng, loebusugono ido komam epatan kotiangi kere.

Iwanyun ebe alibunete naka apedor ka adedengu naka etiang enyounit kane jai apiu. Ekayaitok ajakanuto lu kingarenikit kes Satana. Kisitikit na oni apedori naejai lokasurupi wok Satana. Epedorit nges einer keda ikiliok ka angor luka ajakanuto araun ipapero ke. Kiwanyun oni nu iswamasi apaarasia ke Moses ko Misiri kibwaik Satana otau ke Parao aiyar iduwe lusap kotoma apak ke Kristo. Kotoma oyemut loepol ikiliok ka angor nuipe kopotu kotwakata naarai kobu Satana kopedo acamanar ka ajakanuto. Etiang lokabun kangolol ebwoikinit apedorosio lu.

Iwayuni jo ebe adiopete kakwes naka etianga kajatotor ka ajim natangaleunitai (ekokor lo 3). Kejulak kes

Etiakak kotoma aijul ekokor lo. Mam erai akos apeleikinete awomit nukamunitos akou na. Na ecai, erai ebe akou ebwoikinit ekabaka arai ajakanut na kobu kokot aibiror konye kodumuni ake aibuses nasek.

Kilimokinit oni ekokor lo 3 ebe akwap kere kobu kotupa etiang. Kiwanyun bobo oni nuepolok nu kobu Satana kisoma. Toma ajakanuto nu, kobu kopedo aingalagal akwap. Ikiliok

ETIANG EDOKUKIN ANGOLOL

ka angor kobu loka asurupi kingalagal. Kopotu komaata apiu kanu ainakin apedor nejai etiang. Kopotu komaata etiang naarai mam kopotu kodumut idiobore yen kaputosi kanges kakwap. Kopotu kowomito ebe eyuwar kotoma aiyiuun kes ebe emamei adio pedori epedor epol itelekari.

Koponi koinakinai etiang aituk einer asurokin Edeke. Emamei abunokin ebe aituk na kainakin Satana na erai apiu. Kotoma akwapin ace lolo, kisesen oni itunga luipu enyounete Kama ejai Edeke. Kotoma Canada ne eboyo eong, idiobore kere yen kamanara keda Edeke ewutai alemar kosomeri, aiboisio nuka aswam ka apugan. Kiwanyu oni loka asurupi kotoma aswam.

Koponi kijaikinai etiang apedor aitetemonor adaun ilapio akaisaong kaluiarei. Kobu kitosoma akepedor kotoma apak ngin kwape ekajenak luka Edeke iarei kotoma Apukokinio 11. Karai apak kangin koponi koyuwari aberu kanėjai apiu kotoma osula lo 12. Ibore yen epol oni ajenun kane erai ebe apedori naka etiang edit apak. Mam Edeke ecamakin akejenar alosit komam irerioritai ikaru kere. Ejaas nges keda apak na edit aswam akeswam.

Kotoma okaru iuni keda atutubet (ilapio akaisaong kaluiare), komoromor etiang Edeke. Kobu komuna Eke ekiror, aiboisit ke nejanan ka ngun luejarete kokuj kanges. Erai

Mam etiono apupunu adwaris naka etiang esurokinit aswam naka Edeke. Ekolosi ka Edeke Loepol.

Kowanyu da ebe koponi koinakinai nges apedor aijiji ekadolitok kosodi atelekar kes. Kitijie itunga luka Edeke kotoma kangin teker, akituk ka akwap. Ingalangalao luipu kanu ake apedor naepol.

APUKOKINIO

Ejaunos ngun luitepegete nges. Kajaas Edeke kitunga lumam ekukokinos nges. Ngun lukiwadikatai Ike's ikirora oitabo loka Imerekek loka aijar kitipegete nges itoni angetakin. Kotoma apaarasia kangun ewanyunete eiyiuunak ican kanu akes aiyuun. Mam Ejakait kobu kitubwou etiang aiyar Ike iduwe. Kalosio ice aijodonori akwapin. Ice ayario keda ekilenge. Enyarit Edeke kes araut nuka abeit toni angetakin. Enyarit nges kes aitipege karaida toni adoketait naka atwanare.

Ngun luesalete akwap kotoma apak na ewanyunete ican luipu noi. Mam oni kijeni apak na ebunio aitakaneta nu. Kikwengaritos oni luiwadikatai, karaida, ebe ebunito. Ekewadikan loka eijiri kiningitos oni awomowom etiai erok itojakar arautu loka Ejakait (kowanyu Luka 14:28). Itupakini jo Nges, kojen ebe epedorio anyaraun jo atwanare kanuke? Kingarak oni Ejakait ajenun apeleikinite naka awok anyaraunio kwape ekejanakinak. Siri oni kiraun ngun lu "ebongorete kau kasodete amudiar, konye ngun lu iyuunete kosodete aitajaraun" (Iburanian 10:39).

Nutupitono:

- Inyobo ebwoikinit etiang lokelomuni kangolol?
- Aibo edumakin etiang lokalomuni kangolol akepedor?
- Ejai ajenanut naka apedorosio nuka ajakanuto kotoma apaarasia wok lueyait Satan asurokin akabakanut naka Edeke?

ETIANG EDOKUKIN ANGOLOL

- Aputo ban naka apedor ka ajenara ejatotor ajakanuto nu kakwap? Inyobo eyangaunitos nu toma awomowom naka itunga kakwap?
- Nunyoika etakanikinete ekeyiuunak luengerete acamun apedorosio nuka aronok ka akiro nuka etiang lo elomuni kangolol?
- Anibo ainapakina idumuni jo kotoma aijenun ebe apedor naka etiang lokalomuni kangolol edit? Inyobo kilimokinit na oni nuikamunitos Edeke?

Kanu Ailip:

- Oyanga apak kilip kanu kangun luejaas toma ajakanut kane ijai jo. Ilip Edeke koyuwa kes kotoma oponesio luka ronok luka Satana.
- Ilip Ejakait ainakin jo atitingu aibwo iton angetakin komam icamun acodunio kotoma apak na etiono.
- Imala Ejakait karaida ketiokut iboro kane ejai eiyuunan, esalakinit Nges erai eingarenon. Imala nges ebe apedor naka Satana edit apak.

20 - ETIANG ELOMUNI KAKWAP

Osiom Apukokinio 13:11-18

Etiang lokiareit ko yarei elomunit kakwap. Etiang losodit karai lokakwes akanykaarei epeet. Etiang lokiareit, kaputos keda imerekek ka amumwar ke aarei, kiner kaituk ke apiu. Kidaunit oni awanyun ebe apiu erai Satana. Kobu Satana kibwaik akekiro toma aituk ke etiang kaloiareit. Opupu lukilimokinit oni Yesu kotoma Matayo 7.15:

Kocoito inabin lukengalak, lukiponikinete enapito inapen luka amerekekin, konye kotoma eraas ipeen luededeng.

Kilimokinit oni Paulo kobaluwa ke lokiareit nejaas Ikorinton ebe Satana da "ituluonor bon bala emalaika loka aica" (2 Ikorinton 11:14). Nu etamit loka asurup kotoma asiometait kana ejena. Ipuda nges aingalagal. Etiang lokiareit eputos bala imerekek yen emamei ibore konye kotoma abeit erai ekejanakinan ke ajokit.

Agogongu ka apedori koponi kijaikinai etiang lo kotoma kakwap. Kajaas ka apolou kwape etiang losodit. Etiang lokiareit kajai kwap ke kalosodit kijanak nges. Kidau oni sek awanyun ebe etiang losodit edumunit eke apedori kane jai Satana. Itiangi lukere eraas iboro lutosomai Satana.

Ijanakin lokiareit losodit jokan. Ijanakin nges kiworo akwap kere aijanakin nges. Etakan nges isomai bala esasedoti. Einakitai nges apedorosio aswam awanyuneta nuka

APUKOKINIO

awomokin. Epedori anyaraun akim kokuj. Ipu lu ingalawo kanu ake pedor.

Epone ani ekotor oni acoite kwape keyuunak. Kwape ice luipu, kipedor oni aingalar asesen awanyuneta nu karaunos enyamata ka ngol lo esurokit Kristo. Epol lokasurup wok. Akepeleikinete erai aigal. Kapaarasia ke Moses, kopotu luka acoa ka ikacudak ke Parao kobongokis awanyuneta nu kobu Edeke kijaikite Moses ebulesit Ke. Kecakaki Moses ebela ke kwap koraun emunu, lukacoa da kisomata kwangin (Anyoun 7:11-12). Kitulo Moses akip araun aokot, kopotu kes da kisomata kwangin (Anyoun 7:20-23). Elosi Satana aitosoma akepedor aingal itunga luka Edeke.

Keda agogongu na aitodiar nukapolou ka apedor, enyarit etiang lokiareit luiboete kakwap aima aputo naka etiang losodit. Kotoma aingal ke, kobu etiang losodit koinaki akeputo einer. Ngun lukopotu kongerot aima aputo na koponi koyarai. Ibirokinos nuipu kwap aima aputo na kanu akurian awate kes. Ngaibo elosi aibwo kapaarasia kangun kanuka Kristo? Ngai bo esube opaperoke Daniel kosodi ainger aima aputo na (Daniel 3)?

Ebunit apaaran na ewanyunata Ikristayon ican kosodete atwanare kanu aiyiuun kes. Elosi Satana alomun asurokin aswam naka Kristo

Keyiuunak nuka apaarasia kangun iriamunos keda akiro nuetiok noi. Kilimokit oni asiometait na ebe kobu etiang losodit kibuik ikatupitok ke emacar [awanyunet], oreeta kec arai akani nakoteten kotakan kere awanyunio. Emacar kerai wanyuneta na itodunit ebe irai jo nokes. Ngun lukonapitos amacar eraas luka etiang ido ejaas kwap ke.

ETIANG ELOMUNI KAKWAP

Ngun bon nukopotu konapitos emacar nak etiang nges bon egwelete ka agwelara. Emamei amuno na agwelete ka agwela, ngun lukopotu kongerot emacar naka etiang etwakete. Kapaarasia kagun aingiset nejai eiyuunan erai: "Ebelokin eka epura nejai Ejakait kasodi aitana ekale ka arai bo, kasal toma abeit katwana?" Eraunos nu apaarasia nuetiok. Eraunos nu apaarasia nu etiakunere keyiuunak nuka abeit kanejaas ngun lu elimitos Yesu keda aitukes.

Okokor lo 18 kiningit oni aimar enaba loka etiang. Eke naba erai 666. Etetemoto ekejulak apolou naka enaba kalo emeun ikaru luipu. Iponesio nuka iyemuto luka itunga luipu ewomitai, konye mam Ebaibuli kilimokit oni ngai bo arai ngai bo etiang lo. Kilimokit oni ekokor lo 18 ebe enaba 666 eraun enaba loka etunganan. Karai aparaan nakikanyetkape kobu Ejakait kosubitor etunganan. Ebwoikinit enaba 666 etunganan. Ebwoikit enaba 7 adolit kosodi ebwoikit Edeke Elope. Karaida erai etunganan loepol noi kotoma aisub ke Edeke, ejai kwap ka Edeke. Inyobo ebongokitere enaba 666 irwanauni? Erai naarai ebwoikit nges aswamisio etiang losurokinit Edeke [Papa, Okoku ka Emoyo Lokalaunan]?

Epone ediope loijulere Ebaibuli erai aijul ikokoron ketosomaete ikokoron. Etapit Ebaibuli aitetem akekuwan. Ejaas adokena ace kwape, nemam Ebaibuli itoduna adio aica kotoma akou naka akirot. Ne ilingia Ebaibuli, ekoto oni da aililing. Kipedor oni awomite konye awok awomit esalakin erai awomit

Nu ecaete kotoma asiometait na erai ebe ebunito aparaasia nu ibwaikina Satana agogongu nejai ekanisa loka Edeke. Eponito aparaasia nuetiok kanuka eiyuunak. Aingisete na ekoto oni aingitakin erai: Akainakina kon nejai Yesu epedori aibwo kapak naka lokasurupi? Araun eong ediope kangun luengerete ainap emacar naka etiang, aseun atwanare

APUKOKINIO

kanuka Ejakait ka? Koinak oni Edeke asianut aibwo kapaarasia kangun.

Nutupitono:

- Anibo etiang kotoma akwap eputos ka etiang lo? Inyobo kitodikinit na oni nuikamunitos esabet ke Satana?
- Aibo ejai alibunete naka apedor ka akiro ke etiang loebunit kakwap?
- Inyobo eidicane arai epaperone ejai kiding ka etiang loebuni kangolol ka loebuni kakwap?
- Nu nyoika etupakinete ngun lu engerete aima aputo naka etiang arai aijaun emacar ke?
- Inyobo ebwoikinit enaba 666?
- Iyiuunit jo ebe idumuni atitingu ka agogongu naedolit asalakin imuno Ejakait kapaarasia kangun?

ETIANG ELOMUNI KAKWAP

Kanu Ailip:

- Ilip Edeke koinak jo acoa naepol ka atiakun ajenun Nges ka apeleikineta Ke. Ilip nges koinak jo arauto lomunot ton osange.
- Oyanga apak kilip kanu kangun idiope diopen okanisan lumam elimonokinete abeit naka Edeke. Ilip Edeke apukori akes akonyen erok kiitokina.
- Ilip kanu engarenok kus tetere mam kes Satana ingalangalai kosodete aingalar nuipu awai.

21 - AYOERE KA 144,000

Osiom Apukokinio 14:1-5

Ejauna aiticaneta nui pu noi akwap. Ejaas lem itiang lu iarei itapasete akwap. Atwakata itunga. Ngul lukopotu kongeroto amacar naka etiang kowanyut ican nui pu noi. Kopotu itiangi lu iarei kitosomata epedor naepol noi kakwap. Kotoma awanyuneta ka awumonokineta kopotu kopedos aingalantal nui pu.

Kotoma aitapoete ke, kowanyu ekiyakia Yokana Imerekek ebwoi komoru Zion. Mamu ekoto aituput Imerekek yen ka etiang lokaputos ka Imerekek. Erai Imerekek yen kiriamuna kayoni kotoma Apukokinio 5 Loerai nges bon kapedori apukori aipuceta luka eitabo loiwadikatai. Erai lo Ejakait Yesu Kristo. Kobwo Imerekek komoru Zion. Ekoto aisubu bala emoru Zion erai akuj kanuke. Itunga 144,000 lu kabwoete ka Imerekek karai nu kalakunio kakwap (ekokor lo 3) ido ebwoete kanejai Imerekek kongarene naka eicolong lokuj. Anangaki apak naka aitemio kes. Ejaasi kwana keda Ejakait Edeke. Kowanyu nu kilimokinit oni asiometait na nukamunitos itunga 144,000. Ejatotor ekiror ka Papa iwadikatai ngaren oreeta kes. Luboete kakwap kiwadikatai ekiror loka etinga oreeta kes. Kopotu Itunga 144,000 kongerot ainap ekiror loka etiang, koseunete ekiror loka Papa lokotoma akuj.

Anyoun kokoro kalo 4 kiwanyun oni ebe itunga 144,000 mamu kopotu komunaros keda angor konye kopotu kidarakina kotoma alaunite. Ejulak nui pu esesenete kwape cut ebe itunga lu kopotu kosalito elaunitos ido komunos ekes Edeke.

APUKOKINIO

Kotupito itunga 144,000 Imerekek nekalosi kere. Kopotu kononokis nges kosodete atupakin akengarenekin. Iwanyun jo da ebe elakunitai kotoma kangun luiboete kakwap. Kabukoros aokoto ke Imerekek kanukes. Kagwelit nges kes kwape Nuke. Koponi koseunai, konyaraunai ka aitajar kanu aswam naka Imerekek kanukes. Karaida karaas kes lyudayan kotoma aurio, konye kopotu kocamutu aswam naka Ejakait Yesu kwape Imerekek yen kasubanit.

Kowany, koponi kijaikinai kwape araito nakasodit nejai Papa. Koby Kristo kidarite kes kotoma apak naka aitanio kes kosodi ainakin nejai Papa kwape itunga luelaunitos. Araitonasodit erai ainakinete na einakinio Ejakait aisialamikinete naka aimal. Kwape sek keinakinere araitonasodit na elaunitido komam engwalit Ejakait kotoma amisirin luka Isirael, koponkijaikinai itunga lu nejai Papa kwape ainakinete na mam aitoronete. Emamei adio aisaba edumuna kaitukes kes. Aswam naka Edeke naka angirikinit nges koponi kodumunai ejar kane ejaas itunga lu. Karaida koponkotamitete kes erono noi, mamu Ejakait koby kolakaki kes. Emamei yen koby kowolio. Kere koponi koinakinai Papa.

Kengic Yokana nukajaas ngarene ke, kopupu eporoto loepol noi kosubite bala akip lu elelete keda aumata naepol. Epupokit nges keda apodokinit, kopoupu karamak ka ayoere ka 144,000 kapol noi 135. Kayoete kongaren naka eicolong lokuj. Kopotu koyoto ekosio nomam ece epedor aikosikin adepar itunga lu 144,000. Inyobo kerari ebe 144,000 bon kapedorete ayore ekosio lo? Etakanunitos kes bala itunga luitegelikina lueseunit Edeke keda apeleikinete kotoma apak na kiticanere akwap. Karai ekes ekosio loka aiturite kanu aipikori na ainaki kes Imerekek? Karai ekes ekosio ajenanutu kes kanu aimal? Epupi ekiyakia Yokana kes, kokojenu ebe kerari lo ekosio kes loka aiturite kayoete. Kitoritos kes nemam edio kere itoritor. Kapedorete kwana kes aituru Imerekek kopone lo mam ice epedoria aituri.

AYOERE KA 144,000

Kobwata itunga 144,000 keda Imerekek, akaulo naka aipikor. Kobu asianut naka Imerekek kisipedo kes aipikor. Kisitikitos oni ikokoron lu ebe kipedor oni da aibwo ka Imerekek kotoma omoru loka aipikor. Emamei ibore yeni mamu Edeke itelekari. Anibo aijene na adumun arerengu apupun ekosio loka aipikor. Kipedori oni awomowom epone lokopotu itaun oduoros aima kotoma amina nejai Imerekek koicolong lokobu kipiko kosodi ainakin kes aitelekar.

Kotoma apak naka aitemesio wok kapuputu bobo ayoere na kokuj. Iporotoi luka itunga 144,000 einakinete ajenanut kotoma aiturite ka aima najai asianut ka acoa naka Edeke Lomam epal Ike tunga. Ebunit apaaran oni da, karai kikitngik, kilomari oni ayoere na kokuj aiturite ka aimal kongarene naka eicolong. Itoni apak ngin, koinak jo Edeke asianut atitingikin toni awasia.

Nutupitono:

- Nu nyoika lem kisoma kakwap engar esula lo?
- Aibo ejaas 144,000 kotoma osula lo? Inyobo iswamaete kes?
- Anibo aisinyikokinete idumuni jo ebe angirikis 144,000 ido etelekas?
- Anibo atiokisio itereikina kajo kwape kwana? Epedorit Edeke aitotor jo kwape kobu kitotorio 144,000?

Kanu Ailip:

- Emala Ejakait ebe karaida ejaas iboro ationun nejaas ekeyiuunak eyapie akebongun, Nges itingit iboro kere koyemuto.
- Imala Ejakait kanu asianut nakijaik jo angirikinit kotoma aitemisio itoni kwape kwana. Imala nges ebe kitim oni kibuca.
- Ilip Edeke ainakin jo asianut aitereikin keda aitemosit ngin kwape kwana. Ilip nges ainakin jo agogongu amuno Nges.
- Ijeni jo eyiuunan loejai ewutas keda atiokisio kwape kwana? Ilip Edeke koinak kes agogongu aipikor.
- Imala Ejakait kanu amuno naecai ebe ejai oni aijar na ikar kere kotoma Ke. Ilip nges kolema akon akonye kotoma ainingosio nuka akwap kibwaik kes amuno naka aijar naka ikar kere.

22 - AIDWENY NAKA AKWAP

Osiom Apukokino 14:6-20

Kapotu kaanyutu ebe itunga 144,000 aponi koyangarai toma akuj. Koyuaros kesi kotoma ationis na abunokinit akwap kane ejai ajokit. Kotoma atutubet na etupakit, kiriamunos Yokana ka imalaikan kolimosi akirot na etube loka Ejakait Edeke kakwap.

Koporu emalaika losodit kokwamin ilato aiboisio nuegelegela koupasi ka akirot na eijiri. Ebusakinit kangin teker apupun akirot naka Ejakait Edeke, konyarau kere lukejarete kakwap airar akirot na, kosodete aimal Ejakait Edeke lo asubi akuj ka akwap. Itunga lu kere elipete ajokit, kwangin da ajas Ejakait keda apedor amudiar kesi komam einakit adio arereng na aitoronokin.

Komam abunokin, karai kes ikamunitos atwanare naka ikadolitok. Koponi kinekinai itunga 144,000 kwape ekajenak nuka Edeke konye mam itunga lu kopotu kopuput kes. Kanu ebe einakit Edeke kes arerengu ace aitoronokin erai awanyunet naka asianut naepol. Eraun na kikotenen da, anyaraunio kes naka awasial.

Kotupa emalaika ece losodit. Kobu emalaika lo kolimo aibiror naka Babulon. Kopotu akwapin komasitos ajon ke luka adoteu. Kopotu kibirokinos toma adiakar ke kosodete aibelokin Edeke epura. Kopotu kikamaritos itunga luka Edeke kakwap kes, kosodete alear ngun kere luajaikinit kes Edeke kosodete ayangar kes obulesene. Kane ebwoikinit Babulon ejautene loka akwapin ka epali asurokinit Edeke ka ainapeta nuka Ake kirot. Kalosi Edeke aitelekar aronis kakwap.

APUKOKINIO

Koyangau emalaika lokiuniet aikwengaret nejaas ngun lukopotu komaata etiang ka aputo ke, ido kodumunitos amacar ke. Kalosete amaata anyunyura naka Edeke. Anyunyura naka Edeke itupusitai bala aikopo naka ebino. Kalosio abukori ebinokotoma agogongu nejaas kamaak nuka etianga. Mam akes aiticanio eraun naka aiyalama. Ngin yen emait etiang iticanio keda akim naka sulphur kakonyen ka Edeke ka Imalaikan Ke. Apuru naka aiticanio kec kanyoun komam enangi. Kamonyete kes apaaran ka akware kotoma apipilu ka aikilianar. Egeyana erai aiboisit na etiono noi. Aikwengarete na inapakina einakitai akwap. Edolit Edeke kotoma aitican ke.

Iwanyun jo ebe mam epatanuni aingere amacar ke etiang. Einakin na atitingikin naepol kotoma kane jai eyiuunan. Enyarakino keyiuunak ice aiticanio ka atwanare kanu aitajario kes kapaarasia kangun. Inyobo akes atwanare, arai kitirian jo keda anyunyura naka ikar kere naka Edeke na ebukokinio najaas ngun lukopotu komaata etiang? Koponi kisirerengoi ngun lukopotu kotwakata kotoma Ojakait. Awasia kes eraun nakaibuses. Kotoma aijar naka ikaru kere kalosete aiyengun kotoma aitaritoi ka aitemisio.

Imalaikan lusodit iuni kopotu kayangut aikwengarete akwap. Adol apak naka etube loka Edeke. Kobu Yokana kowanyun ibore yen esubit bala etunganan iboei kodoun konapite aboko naka esabu kakou ke. Kitingite ecilikiki kakan ke. Kolom emalaika koyekalu kosodi aicorakin nges aisak akwap. Kijuka Ngon lokasubit bala okoku loka etunganan eke cilikiki kosodi aisak akwap.

Ipu inerisinei nuejas kanu itunga kangun lu kasakete akwap. Esesenete ice nges bala Ejakait Yesu. Ationis, kikotenen da, itetemit Yokana nges kwape okoku loka etunganan. Aputosia nui pu luka Yesu loitopoloritai eraas luka aibuses ka awokin. Mam Yokana kobu koyanga apak aitetem nuikamunitos ibore

AIDWENY NAKA AKWAP

yen adepar bon atamari ebe eputosi keda etunganan. Aiyareikin, icorakit emalaika itunganan aisak akwap. Kapedori amamutu adolit emalaika lo ainakin aicorakinete nejai Ejakait Yesu.

Mam kilimokitai oni kane iboro lukobu emalaika kosak. Erai na aisak nasodit. Etakan bala ejai atiakaro kiding eyiuunak ka numam iyuunito kotoma aisak kana. Kiwanyun oni ebe aisak naiareit etiakara noi kanejai nasodit. Eroko ebukuna anyunyura naka Edeke, kobu Edeke kogita lke tunga. Imorikikinos kes keda 144,000 kotoma akuj nejaunos kes ikar kere keda Ejakait. Nu etupakinete aisak na, eraun etube loitenar ka atiaikin luideuna kakwap.

Kotakan emalaika ece koyekalu. Katingit ecilikiki loakwana. Nape esesen Yokana, kotakanu emalaika loeyait akim ko etem. Kicorak emalaika loitingit ecilikiki ebe ijuka ecilikiki kon kode aibungeta nuka emusabibu loka akwap. Etetemoto ber nu. Kowanyu, kapolokit emalaika lo akiro nuka akim kotem. Inyobo ebwoikinit akim naejai otem? Kotoma aijen naka aitutukete nakmojong, kitosomao etem aicwe ainanakineta luka aitim luka adiaakanareta. Kicwei esaseredoti ainakineta nu. Erai awanyunete naka alaunit ka adolit naka Edeke ka eipud loka ailongario kotoma adiaakanareta. Kayapie Edeke ailongar akwap kotoma adiaakanareta ke.

Kobu emalaika lo kijuka ecilikiki ke kosodi aisaka emusabibu kakwap. Epedori emusabibu lo abwoikin itunga ngul lukopotu kosalitas kakwap. Etukokino emusabibu lo kosodete abukokin acuma naka ebino naka anyunyura naka Edeke. Ngul lukoponi kosakai ejaas otube loka Edeke. Kotoma acuma naka ebino, aokot kes kacuunioitoni kes adakunu kuj arapiar amairon 180 arai 300 kilometres. Kaurianut kipu aokot noi na iyatar anyunyura naka Edeke ebukokin nejaas numam iyiuunitos.

APUKOKINIO

Aputoban aikwengarete na nekija oni lolo. Ebunit etube. Elosi etube lo adedengar. Elosi Edeke abukun ake anyunyura. Kwape Edeke loelaunit, elosi atubokin adiakar. Itimono Edeke da. Kiinakinit oni arerengu kere abongunbnejai nges. Ikwengakinit etunganan ageun apengo nuka etube kalo ageun amisir naka Eden. Ebunit apaaran na ebwouna Edeke aikwengar kosodi abukun akenyunyura.

Nuitupitono:

- Anibo arerengu einakinit Ejakait luiboete kakwap aitoronokin kotoma atutubete na ikokoron luiwadikatai?
- Inyobo ebwoikinit Babulon? Nu nyoika etupakinete nges?
- Inyobo kisisiauni oni kotoma otube loka awasia kangul numam iyuuunito?
- Itiriana aiticanio nuka ekeyiuunak kotoma akwap kanu akes amuno ka etube loka awasia loka kanumam iyuuunito. Anibo ainingosit na eyangauni?

Kanu Ailip:

- Imala Ejakait kanu ake aitim naepol kotoma aikwengar ka aigaingaita adiakararak aitoronokin.

AIDWENY NAKA AKWAP

- Imala Ejakait ebe ebunit apaaran na etiaikinere aronis kosodi adolite aicak.
- Koyanga apak aimala Ejakait ebe karaida ebeit keyiuunak awanyun ican kotoma aijar kana, ejatotor keda amuno naka aijar naka ikar kere kongaren Ke
- Koyanga apak ailip kanu ipapero ka idunyeta lumam ejenete Ejakait Yesu ka lu erok ecamuna Ake aitim. Ilip Edeke koinaki jo arerengu aimor kakes amuno nejai jo kotoma Kristo.

23 - KOLOTO KOBUKOSI ATANYIA AKANYKAAREI

Osiom Apukokinio 15-16

Esula lo 15 ka 16 koitabo lo Apukokinio ekot koupasi nepepe. Kiriamun ka imalaikan ikanykaarei lu etingito atongot na adekasinei nu epote aitican akwap, kobukunos adekasinei akwap, kodaun anyunyura naka Ejakait Edeke.

Kwangin koanyu Yokana akuj, eseseni angolol ka akalaya na inyalal ka akim. Kidau aanyun angolol ebe arai akalaya na akim kotoma Apukokino 4:6. Ejai atiaketait kiding angolol kotoma Apukikinio isulai 4 ka isulai 15. Kotoma Apukokinio 4, ekwangak kocaete akip adepar nu itetemitai kotoma isulai 15.

Kisiom kotoma Apukokinio 4 ebe angolol aria akalaya ajai toma akonyen nuka Ejakait Edeke kotoma akauj. Kwangin da owomit ebe angolol nges isulai 15, nuda ejas akonyen ke Ejakait Edeke. Epedori araun abeit ebe akalay na nesi ilotara esaserodoti akanin eroko elomara otem aisilip.

Kanu inyo ejaar akim toma angolol? Erai akim na italauni lukalaunak? Akim ka akipi erai nu italaunete. Kwangin da lukebwoete kosiep akipi mam emalaite apiu. Luipu kotwakata kanuka aiyuun kec. Kitoroto toma akim ka akipi kotuboros okekwa je.

Nu opotu kipikosi apiu kijaikinai ainakineta akaulo na aitalaunio kotoma akipi kanu ejaasi akonyen nuka Ejakait Edeke kowoete ikososinei luka Musa. Ikososinei ke ka Musa kesi bani? Kowoik Musa ekoso loka alakunio akaulo na

APUKOKINIO

alakuun itunga luka Ejakait Edeke kotoma obulesen kakwap na Misiri. Ngun da lu ebwoete kosiep, kowoete ekosio edope naarai aponi kolakunai kesi kakonyen nuka apiu. Kemalata Ejakait Edeke naarai eumokina ngesi, naarai emamei ibore itelekari nges.

Kapakio acie kiumonokini amuno ke Ejakait Edeke kotoma aitanio wok, kejaa ngun da itunga lu acamutu aibwo kariri na ecor lokokuju, epote alimor ebe kepotu kotwaka erono kakanin nuka apiu. Konye mam Ejakait Edeke kec abu kojai kesi, kemaete Edeke lo abeit, lomunon kangun kere.

Edeke lo elipete itunga erai lo ikar ka ikar. Ageunet ka awasia eria nges Edeke lo idekesio, emamei da idio ibore ekadit akanin ke. Isuban kere ayongito ngesi naarai epol ake angosibib emamei da adio adiakaret kotoma ke. The God these people worshipped was the King of Ages. Kibiroros kere, kobukoros atanyia naarai adolit apak na atubokin akwap. Erai na ajenanut naka asianut Ejakait Edeke kane ejaas ngun luopotu kodumutu aitanio kakanin nuka ajokit.

Kopupok Yokana ekosio loka aimal Ejakait Edeke kotau ke, kosodi eketau aiyalamikin. Nape eseseni Yokana adoketait na imalaere Ejakait Edeke, kotikanu ajenanut. Naarai erai na ajenanut ka Ejakait kaiboisit na elipire kosodi Ejakait aitodun mam kec. Kotoma aiboisit kangin, kolomutu imalaikan ikanykaarei keda adekasinei akanykaarei. Konapitos imalaikan anapito na Esabu katorubusio kec, koputos bala anapito na isaseredotin. Kijaik ediope atany nasubitai ka Esabu ne ejai ngin imalaika kileleba kede anyunyura naka Ejakait Edeke.

Kekorar atanyia, kilelebung apuru toma oyekalu, elomunit apuru na kotoma apedor na Ejakait Edeke kanu aitodiar

KOLOTO KOBUKOSI ATANYIA AKANYKAAREI

kotunga. Emamei Alomar oyekalu kitoni abukor atanyia, kwana amisikis ibore ejai toma atanyia.

Emalaika losodit kobuko atany ke kwap ejaasi ajimis nu kopotu kobwangunos kotunga luelipete apiu kajaasi ka ajenunet oreeta kec. Emamei da adio akiro nu ikamanara keda ikeyiunak itetemitai kane.

Kosodi emalaika loiyareit kobukok atanyike toma akipi nuka angolol, koluoro angolol araun aokot. Etakanutos epone akiro kanu kwape itetemitator Apukokinio 8:8. Keja ngun da nepetai atutubet na angolol ngesi abu kijulakinis akip. Kwangin kotwaka isuban lu akipi kere. Etube lo erai lo awasia.

Kobukok emalaika lokiwuniet atanyike ocorin ka atanin nuka akipi, kikwenya akwap kere asianut naka Ejakait kotoma apak na etube. Kolimok akwap ebe apotu kesi kobukosi aokot nuka eyiunak ka inabin luka Ejakait Edeke, kwangin da ebuni Ejakait Edeke ainyang atwanare na iketunga.

Kobukok emalaika lowongonet atanyike toma akolong, kiyatakin amwanis na akolong, kiting akure isuban luakwap kere. Koiil akec atwanare naarai mam kopotu kitasonikinis kanuka aronisio kec. Kejaa ngun da kopotu ikec taon kosalakisi egogong kineras angajepe na erono mama ejai Ejakait Edeke.

Kobukok emalaika loikanyet atanyike toma oicolong ke Satana, kojaun amuton toma akabakanut ke. Kojaun eijang kiding otunga naarai kopotu ojenutu bon ebe ejai loapolon adepar Satana. Kongeroto aitoronokin kanuka aronisio kec ka amengeranut da kosodete Aiken Ejakait Edeke kanuka apipil kec.

APUKOKINIO

Kobukok emalaika loikanyetape atanyike toma ocor lokapolon Eupurates, koonikis akipike, tetere itemokino erot loka ekabaka luepote kokide. Karai ecor lo ebuku lo ayuarit idwe luko Isirael kane ejaasi lukasurupo kec. Aonere na ecor kobu kocamak lukasurup asurokin itunga luka Edeke. Isitikin ecor lo nuka asubio kotoma amana na Eden naarai alelei ecor lo kokide na amana, erai da loebuni aitodiar etube loawasia loka itunga kere.

Keonik ecor, koany Yokana imoyon iuni luerok lueputosi kaidodokai, elomunete kaituk naka apiu, kaituk da naka etiang, kaituk da naka enabi lokengalan. Kolumut ajokina kotoma kangin idiopet koboro kalu, naarai kapotu komisikis ebe adaun akes apak. Kobukoros atanyia akanyaakaarei kirimirimoto akwap atukonokin ikabakan kanuka ejie lo awasia keda Ejakait Edeke. Ejenete da ebe mam itelekarete Ejakait Edeke konye egogong itaon kec. Kwangin da komisik Yokana ebe kopotu kolototo toma akwapin ka aumonokineta kec aijodojodo luipu kanu aingarakin kesi kojie. Arai kojenete ebe itelekaro kesi, ti kiswamata nu epedorete eroko kibiroro. Ejie lo awasia ejaun aiboisit na enyaritai ka Aburanian Arumagedon.

Kobukok emalaika loikanyetkaarei atanyike okwam, kojaun eimilia ka ekipiei, ka eijang lo akwap lomam akwap edumunitor. Kijangakin akwap noi kibiroros ireria luka atekerin. Ere loapolon (Babulon) kotiaka irwan auni. Komat Babulon aikopo naka ebino loka adedengu naka anyunyurake. Kojaun eigur kowoliosi irongan ka Ikidoi da. Kokuju da kotep akako na alangir noi, erai lo etube loka Ejakait toma akwap. Komudiar akwap da kapak kangin.

Karaida eanyunito apedor na Ejakait, konye kiyatakito aiken ekiror loka Ejakait Edeke. Okwe, etiting lolo itaon lu biai? Karai mama asianut naka Ejakait Edeke alemar alangiru naka itaon wok, mam ti ija toma osipan lu idwe ke. Kwangin

KOLOTO KOBUKOSI ATANYIA AKANYKAAREI

ibusakinit kere aimal, ailip ka aingainga Ejakait Edeke naarai ngesi bon apedo aibil asurup wok.

Nutupitono:

- Inyobo atiaketatait kiding angolol kotoma Apukokinio 4 keda alabira kotoma Apukokinio 15?
- Epone bani italaunere luatwak kotoma Apukokinio 15?
- Biai ijulakina aiticanio aijar kon? Epone bani ejulakina aiticanio ekon etau kosodi aimal Ejakait Edeke?
- Karaida kotoma areo, ican ka atwanare, eroko lukatwak imalaete Ejakait.
- Nu inyo eomitos itunga kanu etube loka Ejakait Edeke?

APUKOKINIO

Kanu Ailip:

- Kisialamik Ejakait Edeke kanuka ainingosia nu itor jo naarai isukunyuni ijo ne ejai Ejakait Edeke.
- Koomom ber ijo ajokis na aimal Ejakait Edeke kotoma atiokiso kon. Kilip ka asialamikin Ejakait Edeke.
- Kimala Ejakait Edeke kanu aijulakin etau kon kanu apupokin akirot ke.
- Kilipa Ejakait Edeke ijulak itaon luka ipapero ka luminan kon kocamutu aiyiuun nges kotoma aijar kec.

24 - ABERU IBOEI KOTIANG

Osiom Apupokinio 17:1-18

Kotoma akwap kana, ipu iboro lu ijodoete itunga, kwangin da amudia itunga luipu.

Akaulo na abukokin atanyia akanyikaarei, konyara emalaika Yokana "Bia ketodikini jo atubokinio naka naadote nakapolon naiboie kakipi nuipu". Ingai bo Naadote nakapolon? Kolimok emalaika Yokana ebe ikabakan kere luakwap amerikinos ebino loka adoteuke. Apolouke adoteu erai ebe ngun kere numam ejokak akonyen nuka Ejakait Edeke.

Karai eraasi ngun kere nu abeit, mam da etiono aanyun epone lo ejodijodo itunga luipu kakwap. Kwangin da inera satana ebe epelu wok nges aisimonikin ipudesio wok kotoma akwap koponesio lu ikotor oni.

Kotoma okokoron 15 itetemit eitabo ebe iboel satana kakipi, apolouke ebe ipugat akipi, iraasi da iwenan ke.

Koany ejai aberu ngin amodingot, aiboisit na awasia kotoma aijar ke. Biai ewenitai nges kane ejai Ejakait Edeke? Enapit anapito na Bululu, erai da nu ijisio nu akabakanut. Konapak ajore nges aboko akou ke komonyata atiar,"Ekabaka lo iyudayan" (Mattayo 27:28-29). Komiekmiak bala Esabu ka amoru acie da nu keduminit kakawap konye ngun kere apotu kilotaros kosalak amodingi.

Kodakite naadote eikopo lo ebino kakan ke ileleba aronis toma na adoteu ka aswamisio nu ajokit.

APUKOKINIO

Koany Yokana ekiror iwadikatai oreet loka naadote "Na apolon nako Babulon, toto na aronisio kakwap." Kwangin da erai Babulon ajenanut na ngun kere lu emengerikitos Ejakait Edeke, toto na adoteu kotoma omoyo. Adoteu komoyo ngesi ngin aibelokin aima ka aisimonikn ipudesia lukaijar Kama ejaas idekesio icie.

Koany Yokana aberu na emera, mam da emera ajon konye aokot nuka itunga kalu alaunitos. Kwangin da esubit bala ebus kakonye kwabo erai itunganan yen ationo epone ke noi. Amudia ikeyuunak luipu.

Kiboei aberu kotiang lo aburitai ka ikiroria luaronok, kojaas etiang keda akwes akanyikaarei ka amomwar atomon. Kotoma Apukokinio 17:9-11, ebalala ebe akwes akanyikaarei erai imoru ikanyikaarei lu ejaas ore Roma. Arai Roma ere loapugan kapak kangin, erai da Roma na itepegi apugan na okanisa.

Kotoma okokoron 12 toni 14 isisiaunit ebe amumwar akanyikaarei ngesi ikabakan ikanyikaarei lumam adumunito akabakanut naarai abunit apak na edumuniata apedorosio. Konye apedorosio ngun da euriana apak kec. Kotoma okokoron 13 edaunit Ejakait Edeke aitetem nuka ejie ebe adau ngesi aipikor.

Kijenu kotoma okokoron 8 da ebe etiang lo iboyo aberu "adaun ido da amudiar." Agogong na etiang erai ajokit, Apukokinio 13:4 kilimokinit oni ebe arai ajokit nesi kobu ijaik akwes akanyikaarei ka amumwar atomon apedor ke. Apedor naka satana idau ajenun bon ebe ejai ageun apengo toni kwana.

Kotoma Apukokinio 16:10-11 kiany ebe ejai lo adaun aremokin toma amuton naka Arumagedon. Esula 20 kotoma

ABERU IBOEI KOTIANG

Apukokinio itetemit apak na ikaru elukumit ne ewenere satana tetere mam ijodijodi itunga.

Kangeset na apak kana, elacakino satana ainyikokin ake aswam kwangin karai imisiki oni Apukokinio 17:8 ekot kamisikisi kaidules. Ekot kogoloi apedor naka satana tetere mam epedori ainyang awenio ke. Kotoma okokoron 8 kilimokinitai oni ebe ebuni apiu alomun ka Abyss abear ne etwanikini. Ibecokina nu keda Apukokinio 20:7-10 ne elacakinere satana aswam nuke eroko ecakakina nges akim.

Koany kotoma okokoron 16 ebe ibelokin etiang aberu kosodi da aitolitol ejautene ke, lwearo akiring ke da, karaida epoga ngesi kanu iboro luipu, apal da lu atupitok ke kwape apalunere nges.

Itunga idi apaasi kanu abar ka iboro luakwap kana? Mam emisikinito da ebe iboro lu eraasi luka Babulon. Idi atwakiasi aijar kec kanu ipudesia luka abar? Erai nu aumokin ebe Babulon emiekimieki bala Esabu, kosodi da lu emasete kaikopo kangin esaletе emamei adio ameda. Erai ekia lo eyari emoyo ka agogong kere.

Nutupitono:

- Nu nyoika kisisiau kanu abar ka ipudesia luakwap? Biai eja itunga atutubet kon lu etapasi ipudesia lu?
- Ainingosia bani etereikina kajo nu itaparitos kakonyen nuka Ejakait?
- Nanyoin apedor ejai toma abar?

APUKOKINIO

- Nu nyoika isisiau kanu aipikorio Babulon?

Kanu Ailip:

- Kilip Ejakait kitacaik ijo erot loajokan mama ejai Ejakait Edeke.
- Ejai ibore isukunyarit ijo kakonyen nuka Ejakait lolo? Kilip Ejakait kitodik ijo ake aibuses lolo. Kilip kijaik ijo agogong na asalakinit mama ejai Ngesi.
- Kisialamik Ejakait Edeke kanu amun ngin ebe ipikor Satana.
- Kilip Ejakait kitogong ijo ka aimal nges apaarasia kere nuka aijar kon.

25 - EBIROR BABULON

Osiom Apukokinio 18

Nape ingetakin esula 18, koany Yokana emalaika ece ijusun kotoma akuj, ejai apolou naepol; kitacua aibusesuke akwap. Kwangin koumokisi kere ebe Ejakait Yesu lopelo aria bo emalaika?

Kiwooro keporoto loegogong ebe, "Ebiror, ebiror Babuloni lokapolon! Arau aibois naiboio to ajokin, ka aidaris naka imoyon lueroko, aidaris da naka nginikweny yenerono yenelaitai".

Kotubokinai Babulon kotupitete aswamisio ke naarai kejanakin ikabakan ka idekesio luka akwap. Koraunos kere luejodoete idwe luka Ejakait Edeke kotoma akwap kanuka abar ka iboro luakwap. Kasodi keira eporoto ece ebuni kotoma akuj ebala ebe, Ikatunga, kolomutu kotomakang, kenyeis aimorikikin kadiakanaretake, kenyeis ainakinio aiticanetake (ikokoron 4).

Acodunio ngesi na ikeyuunak aijodorio kede Babulon, naarai Babulon apolouke abar ka ipudesia lukakwap kana. Ikeyiuunak idi adoikisi toma asesen ipudesia luakwap? Ikwenyaritai kere ebe siri amiekmiak naka Esabu ijodo ijo naarai iboro lukere isukunyarete Kama ejai Ejakait Edeke.

Eroko apak na etube, egitario itunga lu Ejakait. Kosodi Ejakait aitun adiaakanareta kere, kosodi aitac kesi keda aiticanio naepol noi. Naarai abar kere erai ajokit kwangin amina kec na abar ka iboro icie da luakwap abu koraun ekec edeke.

APUKOKINIO

Kopogakin Babulon kanuke kere koomite da ebe mam eanyuni adio aitiicanio (ikokoron 7). Kisumun Ejakait Edeke aisipeg nuke kere kosodi aitan nges ka atwanare, adeka, aimony ka ebeli. Kosodi akim da anyamar ngesi.

Koriengutu ikabakan lu amorete ka Babulon akaulo na anyuun aibiror naka ere lokapolon (ikokoron 9-10). Mam da apedorete amisikin epone loapedorototor ngun kere aswamaun katipet. Kotolata agwelanarak akio kanu naarai mam bobo adumunenete ameda kotoma agwelanar (ikokoron 11-17). Komonyata da luekwangete kakii naarai kabu erot loagwelanar kec kogolokin (ikokoron 17-20).

Kotoma aitapoet ke koany Yokana ere loejai osiep emoru kocakak nges akipi. Kiira Yokana emalaika ebala ebe ecaकिनio Babulon da angolol kagogon napone kalo. Naarai kecakakin ngesi angolol, mama bobo ebongokini. Ijesar da kwap na angolol kimurokinete da, ngun nges iswamaikinos Babulon.

Mam bob adio Aram na epupuno kwape ejenunet loka Babulon. Ikososinei kere edungorete, emamei aica da na ebuni ajaun iboro kere ebwounete. Agwelanarak luko Babulon araasi ikabarak luapolok kakwap kere konye elosete aibiror. Naarai apotu luipu ijodoros keda abar ka iboro luko Babulon, kwangin da etubokino ka amudiaro da.

Iboro ka ipudesia lu akwap kana mam cut ejaunos apaarasia kere. Isalakini da kakanin konye karikosi ipuda. Idi itunga ejodoros kanu iboro luakwap kosodete anyiuun awasia ebe kotoma omoyo emamaei ameda? Kwangin ne enyamia akim naka Ejakait Esabu, esalakini idelele kakonyen nuka Ejakait.

EBIROR BABULON

Nutupitono:

- Inyobo apolouke Babulon? Adoteu na etia bai ejatar nesi lolo?
- Ijeni kereka ainingosit na acodunio na etereikina ka eyiuunak kanu ipudesia lukakwap ka abar?
- Atupitok luka Babulon aomito ebe naarai eyap Ejakait Edeke aitican kes, apolouke etelekasi. Ijeni da ebe ejaasi itunga luepone kangon lolo?
- Biai epatana kereka oni aiturite abar adepar Ejakait Edeke?

Kanu Ailip:

- Kilip Ejakait Edeke kingarak ijo aisac aijodoro kotoma obor luakwap tetere eidicane kon esalakini ejok kanges.
- Kisialamik Ejakait Edeke kanu aijanakin ijo ipudesia kon. Kilip da kisioni ijo kanu emiel kon lo iboro luakwap kana.
- Kisialamik Ejakait Edeke naarai ibusu Nges adepar iboro luakwap kere.

26 -AIBIROR NAKA ETIANG KA INABIN NUKA ENGALAK

Osiom Apukokino 19

Ebiror Babulon, esalito luasurup iwongon, apiu, inabin nuka engalak ka atwanare. Kwangin da Koanyu Yokana esipan lo itunga imalaete Ejakait Edeke naarai eteleka Babulon ka ipudesia ke luaronok da. Imalaete ngesi naarai etubokinitai Babulon ejok noi kotupitete akeswamisio.

Babulon, ejenunet naka adoteu, ka ipudesia lukakwap kere kipikoro. Kopurio apuru ke kuju aanyunet na da ebe epiko Ejakait Edeke. Mam da bobo ejaruni aijodojodo itunga kakwap naarai kerai na amudiaro ke nawasia. Luipu da ebwaikinitos akec amuun ne ejai Babulon kanuka ipudesia luakwap, konye ngun kere apuriosi kotoma aipikor naka Ejakait Edeke.

Kwangin epupokinit Yokana, koanyu imakio akaisarei ka luwongon keda isuban iwongon emaete Ejakait Edeke. Kotoma ajakanut ke kolimor eporoto enyarit kere isuban Edeke, ludidik kaluapolok ailip Ejakait Edeke bon.

Kanu ikamanara kede Ejakait Edeke, emamei apolou aria abarit ajokis kakonye ke. Ibwoi da idiopie idiopen kasodete aimal nges.

Kotupitete anyarauno na Ejakait Edeke, kogeasi itunga ilukumin ka ilukumin aimal ngesi, ka iporotoi lu ko kuju. Kobalasi da ebe “Alleluia, ejari Ejakait Edeke.” Koyoete kanu Ejakait loapolon loabuni ajaikin naarai eteran aria Yesu

APUKOKINIO

Kristo, ateran lo anapit igoen luakwangak. Anapito ke da eria ejenunet naka adolite ke (ikokoron 8). Kolimok emalaika Yokana aiwadika “Isirerengitai ngun luenyaraunitai toma opucit loka eterane loka imerekek” (ikokoron 9).

Koumok Yokana aimorikikin naka Kristo ka ekanisa ke, kwangin kimala emalaika kosodi atiar ebe, “ijo bon Ejakait Edeke ibusakinit aimal”. Ikwenyari emalaika Yokana kwangin naarai ajenanut naka Kristo erai nu abu emoyo kolimorite kotoma apak kangin.

Apeleikinet naka akiro kanu inherit Yokana ka emalaika kere erai nu itodiete aswamisio ka Ejakait Yesu Kristo. Nu inherit emalaika mama ejai Yokana, erai nu abuni Ejakait elope aitodolikin. Kwangin mam Yokana ebusakinit aibiror naarai inabin ka apiu ebeit apikorio. Ake aimal erai ne ejai Ejakait Yesu Kristo bon kwape Lokasuban lo iboro kere kakwap.

Akaulo na airar nuka Kristo, koany Yokana kotoma akuj ebalasit ka ebwanenon kotoma anapito na akwangan. Kanyaritai nges ekeyiuunak ka adolitok. Kebunit atubokin akwap, konokete akekonye bala akim. Konapite abokoi kakou ke aitodun apedor kojaasi ka ekiror lomam ajena kotunga, ebala akirot ebe ekiror ke erai “akirot naka Ejakait Edeke.”

Kanu inyo mam ekiror ejenar kane eja ice? Erai tope nges bon ibusakinit ekiror lo? EKiror koitabo lokalaunan itodiarit iponesio luka etunganan. Ingai bobo ecie ilema Yesu Kristo: "Akirot na Ejakait Edeke?" Ajeni Yokana akiro nu kere naarai kotoma ainapeta nuka aijar na Ejakait Yesu kitetenmit nges ngun apeleikinit aitodiar ekiror loka Yesu Kristo (Yokana 1:1).

AIBIROR NAKA ETIANG KA INABIN NUKA ENGALAK

Kanapit ekebwane non ebalasit aboko na idoikitai toma aokot. Kobukoros aokot nuka Yesu Kristo, aipikor ke komudia aajar da naarai aokot ngun kwes kalakunete itunga kere.

Nape ingoliari, iumokini kanui inyo enapitotor ikearin igoen lu itegelikina kalu ajore. Mam nu eraasi nu ibusakinitos. Ekot kereka amisikisi bon ebe igoen ngun itejenaritos aiyuun (ikokoron 8). Imalaikan ewomito kanu aitiji apiu ka inabin luengalak, kwangin da luetelekarak eraunos luerimaka Kama ejai Ejakait Yesu. Mam ejie lo arai lo ijisio Ka akwaras, eria imudun. Ngun lu kapotu kojioto ejie lo aipikor ebusakinito kes anapit anapito na ayuara kotoma omoyo. Adolite na Kristo ngesi anapite igoen luka yuara kotoma Kristo.

Kotoma okokoron 15, itetemit ebe etingit akwara kolomunite kaituk ke kanu asurokin akwapin. Akwara erai ajenanut naka akirot naka Ejakait Edeke, na esubuna Ejakait Edeke akwap. Kotoma akirot kana itanagi da ajakanut na apiu ka inabin lu engalak.

Kiutu ebe ebeit Ejakait Yesu aipuga akwap kede asuwat. Ake apugan mam itepegio etubokini da akwap. Aputo na itodie erai lokasurup lokecwi emucuga kwabo erai aokot.

Ekebwane non ebalasit ewadikatai ekekiror amuro "Ekabaka lo ikabakan ka Edeke loka ldekesio." Ngesi epugan akwap kere, ngin itunganan da emai ngesi.

Nape ikapanakin kanu ejie kalo, koany Yokana kesi kotoma akolong, enyarit ikweny atukokin, epote da ainyam akiring naka itiangi, apiu ka inabin luengalak keda ikabakan.

Kosurokis inabin ka ikabakan luka akwap imerekek ka ajore naka Ejakait Edeke. Kikamunai Apiu ka inabin luengalak kocakakinai akim. Koararai ajore kere. Konyamata ikweny

APUKOKINIO

akiring na luatwak, kipiko imerekek kere. Luasurupi luyareit ka lu iuniet kere epikor, karaida ipugatos akwap kapak kangin, ijodorito luipu. Kitoronaritos ekiror loka Ejakait Yesu, esalakini Ejakait erai etelekaran.

Nutupitono

- Lubo kangai ikany luasurup ebeit aipikor?
- Inyobo keinakin Yokana ailip mama ejai emalaika kanuak akiro nu ajokak. Ijo ltereikina akiro kanu, aima eyakia aiboisit na kalo iyakit? Epatana kereka araun ikatupiton lo etunganan itia Ejakait Edeke?
- Ingai ekeri ka ebalasit na akwangan? Nu inyo isisiauni kotoma ke?
- Ajore na aupas ka ngol lo ebwanenit ebalasit loakwangan, anapito kec da kakwang. Inyoni apolou ke anapito kana?
- Koany kereka da apeleikinet na esula kalo mam erai inabin luengalak konye aipkor naka Ejakait Yesu Kristo. Nu inyo isisiauni kanu ejej lo ka satana ka kwap lolo?

AIBIROR NAKA ETIANG KA INABIN NUKA ENGALAK

Kanu Ailip:

- Koomom ber kanu angon lo ekeri ka ebalasit. Isialamik Ejakait Yesu naarai ngesi ekeri ka ebalasit ido da ebunit aijaikin aipikor mama ijai ijo.
- Kilip Ejakait kitanap igoen lualauunak ka aitodikin ijo idio iponesio lu aitalauno kotoma aijar kon.
- Kilip Ejakait Edeke kitogogong etau kon kotoma ojie ka satana.

27 - KIKAM APIU KOCAKAK AIPANY

Osiom Apupokino 20

Babulon ka apiu naarei kere etelekaar. Kosodi koany Yokana emalaika kotoma akuj, itingit elacetait loka aipany naemamei anange, ka erikot da loepol kakanike. Kikam apiu emun ngol lokolosek loerai ekejodijodon ido Satan, koen nges adaun ikar elukumit.

Koany da ebe awenio ka satana karai tetere mama nges ijodojodoi itunga kakwapin. Kakonyen nuka apiu ka inabin luengalak, ajai aiyalongong akwap. Ijodijodi itunga luipu kapedori ka aumonokineta ke. Kwangin da ewenen kwana satana mam epedoro da bobo aijodojodo luipu. Aingiset kwana na ejai, ebe ibelokinos kwana itunga aima Ejakait Edeke? Epedoros kere ka ngun ka aitoronario naka apiu kanuka amamut na aiyiuun. Irerori Kwan ajenun ebe aria ijulakin etau lokaetunganan

Nunyoik iswamaunos kotoma apak naka ikar elukumit? Kotoma okokoron iwongon itetemit ebe imoyoi luka itunga kangun lu koponi kojeparai akwes kanuka amenegerikin apiu apotu kobongokisi.

Ka Kristo. Kotereikinos ikeyiuunak lu ka aitakanio konye kosalakinitos kotoma aiyiuun kec, mam da apotu kocamutu aima apiu aria adumun emacar naka apiu. Kitajarunos kotoma Kristo kanuka atubokinio akaulo na ikar elukumit.

APUKOKINIO

Apukokinio 20:5 ebe mam apotu kojara aitodol naedaunototor ikar elukumit. Lu kangai luatwak icie? Ngun lu aponi kitajarunai kaluatwak kotoma okokor lo 4 eraasi lu kopotu kongero aima apiu aria adumu emacar ke. Apolouke ice kere luatwak araasi lu atwakito sek eroko apak naka apiu.

Ngun lu etajarunos kaluatwak eras ipei kotoma angun luitajaruna kotoma okokoron 5. Kaarai na aitajario nasodit, apolouke ebe ejaun aitajario nakiyaareit kosiomi nu kere kotoma okokoron 11-15.

Kotoma okokoron 6 ngun lu itajarunitai katwak kageunet mam bobo ewanyunete atwanare irwan na iyaareit. Atwanare nasodit aria na iyaareit ngesi inyo? Atwanare nasodit erai na akuan, naiyaareit erai na emoyo. Kangin diopet kaoni ebeit atereikin kede atwanare. Atwanare na emoyo itetemitai kotoma apukokino 20:14. Atwanare na ejaun toma angolol na akim. Aiboisit na aitisilaro ikar ka ikaru. Erai aiboisit na aipikorio ka apiu ka atwanare katiak ked Ejakait Edeke. Ngun lu etajarunos sek elamata da akim ido mam bobo etwakete irwan na iyaareit.

Kanu ikamanara kede apugan naka Kristo, mam acie itetemit Ebaibuli. Ejai da ekanisa ilajra kotoma ojakait naarai eraunos ikajenak apak na aipuc ka ainapara kokinga nak Babulon.

Satana ka ikeswamak isililingio naarai mama bobo kes epedorete aitolitol akwap.

Kotoma okokoron 7 ebala ebe etukokino kere lumam iyiunito kanuka ejie loawasia mama ejasi itunga luka Ejakait Edeke.

Epolok noi nu ajenun bon ebe kotoma okaru elukumit luka ajaut ka Kristo, eroko itunga ipu lumam iyuunito. Akaulo na ikaru elukumit ebuni satana aijodojodo luipu kakwap. Kotoma

KIKAM APIU KOCAKAK AIPANY

okokoron 8 abu konyarau Gog ka Magogo amengerikin Ejakit Kristo ka ekanisa. Kwangin da itupusit Ejakait itunga lu apedo Satana aijodor bala asingei na osiep na angolol.

Nu itegelikina kotoma apak kana nges nu bon ebe emalaika ka inabin lu asabak emamete kotoma apuuto konye kosalite eitunganane mam ijula. Kwangin da akaulo na ikaru elukumit kodum Satana itunga nuipu bala asingei na osiep loka angolol komam da iyiuunito Ejakait Yesu Kristo. Karaida Babulon na arai ajenunet na abar kaponi itelekarai, naarai ejarete kotoma akwap na abu Kristo kipugate.

Kwangin da idau amisikin bon ebe apedo Satana atukokin itunga kanu aitiji akirot naka Ejakait Edeke ka iketunga. Ingai bo Gog ka Magogo? Kotoma Esekiel 38 ka 39 erai Gog okoku loka ekabaka kakwap ke Magogo. Kotoma Esekiel 38:4 kosurok Gog idwe luka Edeke kanu amamut aigang nges. Kwangin da Gog erai ajenanut na itunga lu amengerikito Ejakait Edeke, kwangin da kolukutu ajore kec ere loapolon naarai epudasi amudiar kes kere.

Mam ejie da kobu odau awojau, naarai kotep Ejakait Edeke akim kotoma akuj kosodi amudiar kesi, kosiom Esekiel 38:22.

Kocakainai Satana toma akim, kwangin da apiu kotupak nges. Toma akim ngin eyanyunete ican ikar ka ikar. Koraun da ngin angeset naka Gog (Babulon, Apiu, ka inabin,).

Akaulo na iboro kalu kere koany Yokana Ejakait iboei kotoma akabakanut ke. Kotikanutu lukatwak kopukor angolol katesina da kolacakisi imoyoi kaluatwak. Kobwoata kakonyen naka Ejakait, kopukori eitabo loka apiu ka atwanare. Ngun lumam ikiroria ajaasi oitabo lokaiajar, kocakainai kesi toma akim nepepei ka satana, apiu ka inabin luengalak.

APUKOKINIO

Ngin itunganan etubokino kotupitete aswamisio ke. Kedaun atubokin kere, atwnare ka atesin aponi kocakarai toma angolol. Kwangin emamuni bobo lokasurup lo itepegi apedori na Ejakait Edeke naarai epiko kere.

Nutupitono:

- Aitajario nasodit ngesi inyo? Ingai bo eraun idiope kotoma angun?
- Inyo atiaketait kiding atwanare nasodit ka naiyaareit?
- Ewenio Satana adaun ikar elukumit, bia ijulakini kereka na etau loka etunganan? Nunyiok ipedori aisiaun kanu amengeranut?
- Iwomit ebe ipedori aibwo kakonyen nuka Ejakait Edeke kapak kangin?

Kanu Ailip:

- Kisialamik Ejakait naarai ipikori kere lukasurup.
- Kijaik apak koany ebe abu Ejakait kopedo etau kon loagogong kotoma adiakar aibelokin mama ejai ngesi.
- Karai ijani ijo Ejakait Yesu lolo, kisialamik nges naarai ipedori kwana aibwo kakonye ke ka ajakanut keda.

28 - ERE LOKAPOLON YERUSALEM

Osiom Apukokinio 21

Akaulo na atubokinio kaluatwak, kowany Yokana akuj naitetet ka akwap da. Na erai akwap ka aicer kotoma akuj kere aponi komundiarai. Mam Apukokinio itatamit nu akiro kanu kotoma aitapoet. Koany Yokana ere lokapolon ijusun kotoma akuj. Enyaritai ere lo Yerusalem, ere lokalaunan kodukitete bala ateran kodukone ka eteran.

Ere lo itetet kadukokitai toma akwap da naitetet kwap naka akuj naitetet kotoma ore lokalaunan, emao Ejakait Edeke. Adiakar, adeka, atwanare, ican ka eibworo kere emameunos. Esalakinete da ngun kere toma akwap namojong.

Kopup Yokana eporoto lo anyarit itunga kere abunore aimat akipi atitai nuka aijar. Karaida isukunyikitai anyaraunio mama ejaas kere, kerai ngun lu ipikorete nges irumunete aijar na ikaru kere kakonyen nuka Ejakait Edeke.

Ikokoron 7 Ikuriesik mam irumunete akabakanut ka Ejakait Edeke. Luangai ikuriesik? Itatamit ewadikan Iburanian kwanata Iburanian 10:38-39:

Konye ekadolitonika ejari kanuka aiyuun, Ido arai abongori kau, mam ekatau eleleikinit nges konye mam oni kirai lukibongori kau toma amudiaro, konye kirai luka aiyuun kanuka aitajar aijar.

APUKOKINIO

Aok aiyiuun ka amuun kotoma Yesu kristo ibwaikinio toma aitemio kotoma ijar wok. Abeit naka aiyiuun wok kere ejaun kotoma atitingikit kotoma Yesu kristo toni awasia. Epatan da bobo aitetem nuka adolite kane ejaas icie komam abeit kotoma aitajario. Abeit naka aiyiuun wok itodun kotoma ainingosia ka acodunio kotoma aiyiuun.

Mam erai bon ebe iyiuunit oni kanu adolit kaswamisio bon. Aitajario erai ainakinet na atitai kama ejai Ejakait Edeke ido emamei arucokina kede aok aswamisio. Abeit nges na ebe ngun lu ibelokinos ijulakinio itaon kec ka aijen na einakin kes aijanakin Ejakait Edeke kotoma aswam kec. Ngun da lu ejarete kotoma ojakait, epote aijar ka angirikinit.

Emamei ikadiakaran elomari toma ore lokalaunan, luekuriak, lumam iyiuunito, aarak, idote ka icie da mam ecamaikinio Alomar orute loka ore loapolon. Ejaunos toma angolol naka akim kotiakaritete kesi kakonyen nuka Ejakait Edeke ka Ike tunga da.

Kecamak Ejakait Edeke Yokana asesin kotoma aitapoet erute loka ere Lokalaunan. kilimokinit oni kane da ebe kocai ere keda aipikor naka Ejakait Edeke kinga kere naka ere erai arwatat ka irutei itomon kaarei kobwo emalaika kangin naka erute.

Kangin rute amaikinitai ekiror loka atekerin atomon kaarei nuka Isirael. Kosei enabi Esekiel aitatam ere lokairutei itomon kaarei kwape Lokalaunan (Koany Esekiel 48:30-34). Ajaasi da ingaroi itomon kaarei lu ageunitere a dukun arwatat na ere kalo. Ngini diopet kakesi amaikinitai ekiror loka kiyakia ka Kristo.

Kwape emalaika ke Esekiel kapak kangin, emalaika lo engarenikit Yokana kotoma ore lokalaunan ajaas ka akitoi akanin ke (see Esekiel 40:3). Kipimai arwatat naka ere koraun

ERE LOKAPOLON YERUSALEM

aojau amairon 1400 ka alalau amairon 2200.Korai arwatat na ekiyaara iputin 200 ka 65 meters.

Arai ere lo esabu kongaroi itomon kaarei lu ewadikakitai ikiroria lukiyakia. kokepitet keda ingaroi luitegelikina. Irotin da adukitai ka esabu.

Amamei ekanisa kotoma ore loapolon konye kojai Ejakait Edeke kakes (Ikokoron 22). Apaarasia kere eraasi nuka aima Edeke, kolosenenete itunga luka Edeke kotoma akonyen nuka Ejakait. Aica ke alemarit akolong, ikokoron (23). Kolosenente itunga luipu kotoma agoreik aica naka Ejakait Edeke (24).Mam da agolionono irutei luka ere kalo naarai mam lo asurup asurokini (25).Emamei ibore imodumoduna kotoma ore Lokalaunan dimarai ngun bon lu iwadikatai ikiroria oitabo lokaijar epedorete alomar (27).

Iwadikatai ekon ekiror toma oitabo loka aijar? Inyaraunitai ijo aimata akipi nuka aijar?

Biai itemonokit Ejakait Edeke aiboisit kanukon kore lokapolon? Engario erute ngon kanukon? Biai ipedori amisikin arai iwadikatai ikiroria wok toma oitabo lokaijar?

Nutupitono:

- Nunyoika etupakinete akwap na alolo?
- Itetem nuka ere lokalaunan? Nuyoika iwomit ipedor adumun kotoma ke?

APUKOKINIO

- Ingai elomari Yerusalem naitetet? Bia ijenuna jo ebe ilomar ore lokalaunan?
- Opone bani kipedorio oni atitingikin aitemisio kotoma aiyuun wok? Bia, ijo ititingi?

Kanu Ailip:

- Imala Edeke kanu amuuno na ere lokalaunan.
- Kilip Edeke aidar ijo koinak atingu kotoma aijar kon na alolo. Kisialamik nges ebe nu kiwanyunit ka aitaritoi mama epolok bala amuun naka ere lokalaunan.
- Kodum apak kisialamik Edeke kanu ijo apedor Alomar ore lokalaunan kanuka asianut ke.

29 - ANGETAKINET NA AITAPOET

Osiom Apukokinio 22

Nape engetakini ekiyakia Yokana apejo ke ore loapolon, kitodik nges Ejakait Edeke ecilet loka akipi nu aijar. Icie kotoma asiomak esesenete nu kwape awanyunet naka aitajario. Esekiel da kabu kodum aitapoet na epone kalo kotoma osula lo 47:1.

Kalelei ecilet lo toma orotin luka ere lokapolon. Kapoloi ekitoi loka aijar kosiepon luka ecilet. Kasiomata nu ekitoi kalo kotoma oitabo Ageun. Kosipok Ejakait Edeke ekitoi loka aijar toma amana nako Eden. Kotoma Ageun 3:22 imisikini ebe kobu ijaik aijar naman esangi.

Kobala Ejakait Edeke ebe, “koany, etuluori etunganan bala ediopet kaoni aijen nuejok ka nueroko; aso natikwana kinye ngesi arior akekan da ajenun araito nuka ekitoi loka aijar, ka ainyam, ka aibut ikar kere”

Kotoma Ageun, itunga kere etikokitai ainyam kotoma okitoi kalo, konye kwana ngun lu ejarete kotoma ore loka akuj ijaikinitai kesi apedori naka aiyama kotoma okitoi kalo. Ibiri araito kangin lap. Ake akwii etangaleunete akwapin. Ejaun kwana aingiset

Kanu inyo ejokukatar akwii ngun arai emamei adeka? Iwomit jo ebe araasi akwii nu nuka aitangale kowaikec arai Itunga luka akwapin nuipu kapotu kongaleutu kakwii kanu. Komameun da adio ariebo na etapasasi kesi.

APUKOKINIO

Kotoma akwap kangin, mam bobo ijaun kwap naka ikeni kanuka adiakana. Adiakar, ariebo, aitaritoy ka satana kere etelekar. Eamei idio bore kere itotolikini ejautene wok ka Ejakait Edeke. Atala ngesi Yesu Kristo ejaun toma ore. Ibuni aijanakin nges kajaut kanges apaarasia kere.

Kotoma ore lokapolon emamun akware kakonyen nuka Ejakait Edeke. Ijari da kotoma amina ka aica kotoma ojakait. Kwangin ijari da ka Ejakait Yesu Kristo ikar ka kar. Nu kere eraun arereng kane ejaasi ngun lu idarete akirot na Ejakait Edeke.

Koumok ekiyafia Yokana kanu kobu koany kapak kangin. Kibirokin akeje nuka emalaika lo kabu kitodik nges ngun. Kikwenya emalaika nges aimal Ejakait Edeke bon. Isiwumokito akiro nu ebe kanu inyo etunganan loepone kalo Yokana aimal ecie tunganan mere Ejakait Edeke. Acodunio ejai kapaarasia kanu. Irwan mwaai ekiyafia aimal aitelekarit loiyakit? Ijo idumunitor acodunio kana aitukumonokin akonyen nuka ejanakinan kon? Ijo iriamuna kede ikiliok arai angor nuka Ejakait Edeke? Epatan kereka aimurokin kes kwape itunga.

Kolimok emalaika Yokana ebe mam nges angetakin aitapoet ke eroko apak edolo. Erai akiro nu aisitikinet Kama ejaasi ngun lu kopotu kitoro toma ainingosia. Nape eurianaror apak, ngin itunganan ebusakinit aitigogong nu kotaon kec kanu ikamanara kede aitapoet. Icie iyatakinete kotoma adiakar kec kosodete ainac akirot naka Ejakait Edeke.

Mam Ejakait Edeke itikokini kes naarai icie iirarete jokan. Kwangin da isialaminikin Ejakait Edeke.

Isitikitai Yokana ebe ebunit Ejakait Yesu katipet, ebuni airop ngin itunganan kotupitete aswamasio kec. Ngun da lu ilotarete

ANGETAKINET NA AITAPOET

akec aiyiuun, isirerengio naarai erai ajenanut na aisionio naka arokisio ka aijar na abeit. Ijaikinio itunga Kwa lu arerengu nakokitoi loka aijar. Epote ainyam kokitoi kosodete aijar ikar ka ikar.

Ikokoron 16 isitikitos oni ebe Ejakait Yesu nges ekewadikan apupokinio. Nges aliasit naka Daudi, ekalakunan lo isumunitai. Nges da erai aicerit na atapuruc, aisumunet naka aijar kapaarasia nu itetiak. Arai Yesu ekalakunan lokobu ijuk Yokana aitemonokin nuka abunere ke. Naarai erai na akirot naka Ejakait Edeke mam da ipedori alemar arai aiyatakin adio akiro toma.

Ngin yen iyatakini toma oitabo lo, ebuni Ejakait Edeke aiyatakin ngesi da atiokusio nuka ariebo kwape iwadikatere koitabo kalo. Ngin yen elemari da etwaniari arerengu kotoma okitoi loka aijar. Erono noi apalunit aitapoet na naarai edaunit Ejakait Edeke aibwaikin ajenanut ke nakayudara toma.

Ipedori kereka kere aiyatakin toma aitapoet na aijen na mam epeleikinit. Ipu da lu ejulakisi eitabo lo koponesio lu aiyat ikiroria luka itunga, akwapin ka apaarasia nu aitapoet. Luipu da atiakar kes. Ibusakinit kere acoikina noi kijuli aitapoet. Arai na ainingosit kotoma aiwadika nu kere.

Kiwanyu kotoma okokoron 17 eroko anyarario ngin epukoro kanu abunore mama ejai Yesu. Karai kipup eporoto loka Ejakait, kinyaraunit mama ke. Karai ijakit akure, inyarit Ejakait aimat akipi nuka aijar. Kilimokinit bobo Ejakait oni kere ebe ebonguni ngesi katipet. Ijo ikapakina?

APUKOKINIO

Nuitupitono:

- Inyobo apolouke akipi nu elomunitos kajakanut naka Ejakait Edeke?
- Inyobo apolouke ekitoi loka aijar? Anyoina apedor ejatatar?
- Kowomowom ber ijo nu epone lo ejaunor kakonyen nuka Ejakait Edeke amamut kede aitolitoleta.
- Ikapakina ijo Alomar toma ore lo itetemitai kotoma oitabo kalo? Bia ijenuna ebe icamaikinio Alomar toma?
- Inyobo apolouke aiyatakin arai alemar kanuka aidwar ke?

Kanu Ailip:

- Kisialamik Ejakait Edeke kanu amuno na aijar namam enangi.
- Kilip Ejakait Edeke kingarak kanu aijar kon.
- Kisialamik Ejakait Edeke kanuka angun nu ipuda ijo kilomari toma ere loapolon.

ANGETAKINET NA AITAPOET

- Kilip Ejakait kanu ikoni iminan arai ipapero kon lumam ecamunitos Ejakait Edeke ka ainakinet naka aitajario.

30 - AINYAKAKIN BOBO ATUTUBETA

Kotoma aisia kana, idau atiakatiak atutubena nuka eitabo kalo. Kwangin da ingetakin eitabo lo kopone kalota.

Kageunet ekoto kere kamisikis ebe eitabo lo Apupokinio etiakak iirwan akanykaarei. Kopone kalota:

1. Ageunet ka ibaluwan mama ejaasi ikanisan ikanykaarei 1:1-3:22
2. The Seven Seals 4:1-8:5
3. Arupepen akanykaarei 8:6-11:19
4. Aberu ka Apiu 12:1-14:20
5. The Seven Bowls 15:1-16:21
6. Amudiaro naka lukasurup ka Edeke 17:1-20:15
7. Yorusalem nakitetet ka angetakinet. 21:1-22:21

Kangin atutubet kanu isisanakini ibore yeni itegelikina. Kereeosi atutubena nu kaneta;

Ikanisan ikanykaarei

Atutubet na eitabo lo Apukokino kewadikakitai ikanisan nu ajaas apaarasia nuka Yokana. Isisianakini oni ainingosia nu ebuni ekanisa atereikiner kapaarasia nu awasia. Kangin diope diopen kokanisan atereikina ka apak naka acodunio. Kitijenikitai oni nu kwape awanyununeta nu aijar wok. Nu inyo ainingosia aria acoduneta nu atereikina ka ikanisan nu kapaarasia nuka areo kec? Kotoma apak naka aitaritai, kotwania ekanisa loka Epeso amina ke nasodit. Ekanisa loka Sina kobu koteriknos ka ican konye koraun itelekarak

APUKOKINIO

kotereikin peganamu ka inonosio luka engalak. Luka Yatira kingalaarai toma oponesio lu adoteu. Kojotoros da luka Sadi. Luka Pilidepia kitonokokai noi, konye kidar kes Ejakait Edeke naarai mam kacamikini kesu atereikin kanu mam epedorete.

Ekanisa loko Laudesia kabu kojalam bala akipi. Kangin diopet kokanisan kalu kere ikwenyarit aria kisinyikokit oni lu ijai toma areo na ebunit kotoma apak naka Ejakait Edeke.

Aipuceta Akanyikaarei

Atutubet nakiyaareit koitabo kalo Apukokino isisianakini oni abunere na areo naka Ikristayon Ido epote aingalaar lu ipu kotoma abeit. Kibuni da awanyun eiyas lo ijisinei, ebeli, adekasinei ka areo nepepe eyapunete apaarasia ngun. Ejaunos awanyununeta kotoma akuj kosodi engeso aiyatakin aitodiar abongun naka Ejakait wok. Ilukumin akwatat ka akaisangon ka nuwongon egitario kwape ikajenak kotoma atiokisio nuebwangunos kakwap kere. Ikeyiuunak luipu etwakete kosodete ajaun toma ajakanut na Ejakait Edeke.

Arupepen Akanyikaarei.

Kotoma atutubet kana, isisiauni ebe ejaun etube lo apolon loka Ejakait Edeke kotoma akwap. Emudiaro akwap, angololin ka akuj da. Epopte da ikapirin awayun ican lu eposik noi. Luseuna luka Ejakait Edeke, egitario kes Ejakait elope. Ilukumin akwatat ka akaisangon ka luwongon keda ekajenak iyarei lukadolitok ejaunos kanges kwape ikajenak kotoma akwap ikapirin.

AINYAKAKIN BOBO ATUTUBETA

Aberu ka Apiu

Kotoma atutubet kana, ingicunit da ebe Satana loka asurup Kama Edeke, ebuni aswam kagogongu kanuka amunamuna aswamisio nuka Ejakait Edeke. Kobu da koomite amudiar Ejakait Yesu konye mam kobu opedo. Kwangin da kijulak aijen ke toma okanisa, ebuni da aitepeg kitoni awasai. Ebuni da adumun apedori ka areak luka kristo.

Kotoma apaarasia nuka etiang, ewanyunete imalaikan agogongu naka satana.

Epedorete da aingalaar luipu kawanyuneta ka awumonokineta. Iseuna luka Edeke mam ingalaro. Kotoma apak kana, ejaun areo naka ekanisa. Ipikori Edeke, konye ejaun asakun kotoma akwap. Ikeyuunak luseuna ke Ejakait Edeke kosodi da atubokin lukasurup.

Abakulin Akanyikaarei

Egeari atutubet na katuputupena nuka etube loka lu asurup kakonyen nuka Edeke. Etubokin Ejakait Edeke ngun lu emaete Ejakait Edeke.

Angolol ka icorin kere emudiaros. Amwanis na akolong ecaikin kere lu ejarete kakwap. Ajakanut naka satana ecaकिनio toma amuton. Ebuni da satana anyara luka akwapin amengerikin Ejakait Edeke.

Amudiaro naka lu asurup kama Edeke.

Kotoma atutubet kana, emudiaro Edeke kere luka surup ke. Babulon enabi lo engalak, etiang, ikapirin, atwanare da itelekari Edeke. Katutubet kana, isinyikokit oni kere. Ebe Ejakait Edeke nges epol, ido da ipikori lukasurup da

APUKOKINIO

Yorusalem na Itetet.

Katutubet na awasia itijenikit kere ngun lu etittingikinet kotoma ojakait itoni apak na wasai. Itetemit nu ikamunitos Yorusalem na itetet ka pedori ke kotoma atutubet kangin. Ngun lu etittingikinete kotoma ojakait, epote aijar ikaru ka ikaru kamamei adiakar ka atwanare naka satana.

Karaida epote iboro atiokor Kama ejaas eyiuunak kotoma apak nak Ejakait Edeke, kijeni da ebe aipikor ejai toma ojakait. Adwarasit na erai awaragat na apikor naka Ejakait Edeke. Nu ageunit ngesi komusalaba engetakinos. Luka surup kere ipikorio. Ipikori Edeke ido da ngun lu ejaas kanges, eropio kes kokuju. Amuno na aijen ebe aipikor erai na Ejakait Edeke kotoma okoku ke lo koponi kibubukinai komusalaba kanuok?

Eitabo loka Apukokinio erai aikwenyaret Kama ejaasi ngun kere lu mam ejenete aisonio naka Kristo kotoma aijar kec. Ejai amuno karaida kotoma adiakar. Aipikor ejai mama ejaasi ngun bon lu emunosi Ejakait Edeke. Karai isiomi eitabo lo komam ijeni nges kwape ekontajaran lolo, anyaraunit ijo lolo apukor ekon etau. Kiwonei ake aitimi kosodi asipokin amuno kon mama ejai ngesi.

Light To My Path Book Distribution

Light To My Path (LTMP) erai aibunget na iwadikai ka akoranar Itabon kanu adolokin eyiuunak luipu kotoma akwapin nu Ilugai, America ka Africa. Eyiunak aria eswamak lu ekanisa luipu kakwapin emamete keda akerianut na adumun aitutorio aria agwelet apapulai nuka edini. F. Wayne Mac Leod erai ediopet kalu orionget lo Action International Ministries iwadikai ngesi itabon lu kede apeleikinet na akorar ne ejaasi eswamak luka ekanisa anatar akwap kere.

Lolo da ilukumin lu itabon itosomao kanu eijiri, ka aisisianakin kotoma akwapin akaisakanykape. Apeleikinet erai aitodolikin kotoma angajepisinei nui pu akwap kere.

Erionget lo LTMP erai aibunget na eyiuunak, ido ilipi Ejakait Edeke ingarakin kesi adumun agangat na akorarata itabon lu kanu aitogong ka aisiketikin eswamak nu ekanisa.

Kanu adumun nui pu kikamanara kede Light To My Path Book Distribution kodolok isio kolago <https://www.lighttomypath.ca>